

Ulkoministeriön tilinpäätös 2020

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

SISÄLTÖ

1. TOIMINTAKERTOMUS.....	4
1.1 JOHDON KATSAUS	4
1.2 VAIKUTTAVUUS JA TULOKSELLISUUS	6
1.3 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	36
1.3.1 Toiminnan tuottavuus	36
1.3.2 Toiminnan taloudellisuus	44
1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	45
1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	48
1.4 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA.....	49
1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	49
1.5 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	51
1.6 TILINPÄÄTÖSANALYYSI	55
1.6.1 Rahoituksen rakenne.....	55
1.6.2 Talousarvion toteutuminen	55
1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma.....	56
1.6.4 Tase.....	57
1.7 SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	58
1.8 HALLINNONALALLA TOTEUTETTUIEN ARVIOINTIEN TULOKSET	59
1.9 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTYKSISTÄ	60
2. TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA.....	61
3. TUOTTO- JA KULULASKELMA.....	67
4. TASE.....	68
5. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	70
6. ALLEKIRJOITUKSET	89

Käytetyt lyhenteet

AfT	Aid for Trade, kauppaa tukeva kehitysyhteistyö
ASEAN	Kaakkois-Aasian maiden yhteistyöjärjestö
AU	Afrikan unioni
BF	Business Finland
BKTL	Bruttokansantulo
Etyj	Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö
EU	Euroopan unioni
FAO	YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö
IAEA	Kansainvälinen atomienergiajärjestö
ICC	Kansainvälinen rikostuomioistuin
IFAD	Kansainvälinen maatalousrahasto
ION	YK:n ihmisoikeusneuvosto
ITC	Kansainvälisen kaupan keskus
MENA-alue	Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan alue
Mercosur	Argentiinan, Brasilian, Paraguayn ja Uruguayn välinen kauppavyöhyke
Nato	Pohjois-Atlantin liitto
OECD	Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö
OECD DAC	Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön alainen kehitysapukomitea
SDG	YK:n kestävä kehityksen tavoitteet
SGBV	Sexual and gender based violence
SEU	Euroopan unionista tehty sopimus
TF	Team Finland
UE	Ulkomaan edustustot
UNFPA	YK:n väestöraho
UNICEF	YK:n lastenrahasto
UM	Ulkoministeriö
UN Women	YK:n tasa-arvojärjestö
YK	Yhdistyneet kansakunnat
YKTN	YK:n turvallisuusneuvosto
VNTEAS	Valtioneuvoston yhteinen selvitys- ja tutkimustoiminta
WCEF	Maailman kiertotalousfoorumi
WFP	Maailman ruokaohjelma
WTO	Maailman kauppajärjestö

1. TOIMINTAKERTOMUS

Ulkoministeriön toimintaa vuonna 2020 on kuvattu myös hallituksen vuosikertomuksessa. Hallinnonalan tulostavoiteasetannan mallista johtuen toimintakertomuksen laadinnassa on otettu soveltuvien osin huomioon Valtiokonttorin ohje toimintakertomuksen laatimisesta (VK/948/00.00.00.01/2016).

1.1 JOHDON KATSAUS

Ulkoministeriö jatkoi vuonna 2020 aktiivista työtä edistääkseen kesällä 2019 aloittaneen hallituksen ihmisoikeusperustaista ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Vuotta kehysti voimakkaasti Covid-19 -pandemian aiheuttama poikkeustila niin kotimaassa kuin kansainvälisesti. Kokonaisuutena pandemia työllisti ulkoministeriötä, mutta avasi myös mahdollisuuksia kontaktien tiivistämiseen. Esimerkkinä tästä oli yli toistasataa ministerien välistä puhelua vierailujen ja tapaamisten sijaan.

Ulkopolitiikan kansainvälinen työkenttä säilyi vuoden aikana jännitteisenä ja suurvaltakilpailun voimistuva rooli haastoi yhä voimakkaammin kansainvälistä sääntöpohjaista järjestelmää. EU:n tasolla solidaarisuuden hitaus pandemian edessä sekä loppuvuonna siirtymäajan myötä konkretisoitunut Brexit muodostivat keskeiset haasteet.

Multilateralismin ja sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän puolustamiseen panostettiin. Hallitusohjelman ihmisoikeusperustaisuus näkyi systemaattisesti kaikessa toiminnassa. Suomi nosti ihmisoikeudet esille monenvälisessä yhteistyössä sekä osana kahdenvälistä vuoropuhelua muiden maiden kanssa.

Hallitus hyväksyi syksyllä uuden ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon, jossa perinteisen turvallisuusajattelun rinnalle nousivat mm. ihmisoikeus- ja ilmastokysymykset sekä digitaalisaatio. Selonteossa ulko- ja turvallisuuspolitiikan todetaan olevan ihmisoikeusperustaista, mikä tarkoittaa ihmisoikeusvaikutusten arviointia kaikessa ulko- ja turvallisuuspoliittisessa toiminnassa.

Suomi kantaa globaalia vastuutaan erityisesti YK:n kautta, yhtenä osoituksena tästä ulkoministeriön johdolla yhteistyössä YK:n ja Afganistanin kanssa järjestetty Afganistan tukilupauskonferenssi marraskuussa. Vastaavaa panostusta ja osoitusta Suomen valmiudesta kansainväliseen yhteistyöhön odotetaan vuonna 2020 alkaneelta YK:n ihmisoikeusneuvostokampanjalta, joka kulminoituu vuoden 2021 syksyllä pidettävään vaaliin.

Suomi jatkoi aktiivista osallistumistaan kansainväliseen kriisinhallintaan. Sotilaallisen kriisinhallinnan maantieteellinen painopiste oli kuluneen vuoden aikana Libanonissa, Irakissa ja Afganistanissa. Siviilikriisinhallinnan osalta maantieteellinen painotus oli Ukrainassa. Kriisinhallinnan teema korostui ulkopoliittisten suhteiden rinnalla ulkoministerin vierailuilla Irakin ja Afganistaniin. Suomen luotettavaa ja pitkäaikaista tukea arvostetaan.

Maantieteellisistä painotuksista Afrikan merkityksen korostuminen jatkui. Suomen Afrikka-strategian työstäminen jatkui läpi vuoden ja sidosryhmäkuulemisten toteutuminen varmistettiin pandemian aiheuttamasta poikkeustilanteesta huolimatta.

Hallitusohjelman linjauksen mukaisesti rauhanvälitykseen kansallista kehittämistä jatkettiin ja ulkoministeriössä aloitti syksyllä rauhanvälityskeskus osana ministeriön poliittista osastoa. Ulkoministeriö jatkoi rauhanvälitystoiminnan edistämistä kansainvälisillä foorumeilla (YK, EU, AU, Etyj). Suomi tarjosi aktiivisesti palveluksiaan neuvottelupaikkana vuoden aikana ja keskusteluja Iranin tilanteesta sekä suurvaltojen välisestä New Start -sopimuksesta Venäjän ja Yhdysvaltojen välillä tuettiin.

Työtä hallituksen ohjelmalinjauksien edistämiseksi globaalista vastuunkannosta, avoimesta ja reilusta kaupasta sekä monenkeskisestä yhteistyöstä jatkettiin. Ympäristö, kestävä kehitys ja globaalien kestävä kehityksen tavoitteiden huomioiminen korostuivat toiminnassa kokonaisvaltaisesti. Ulkoministeriö panosti myös Suomen työllisyyden ja talouskasvun edistämiseen aktiivisen Team Finland -yhteistyön kautta.

Covid-19 -pandemia vaikutti erityisesti Team Finland-vierailujen toteuttamiseen. Pääosa vuodelle suunnitellusta ohjelmasta jouduttiin hoitamaan etäyhteyksin. Ulkomaille suuntautuneiden vierailujen vähyys tarjosi mahdollisuuden kotimaan verkoston aktivoimiseen ja kehittämiseen normaalia laajemmin.

Virtuaalinen vienninedistäminen osoittautui erinomaiseksi täydentäjäksi perinteisemmille vienninedistämistoimille. Ulkoministeriö päätti loppuvuodesta käynnistää poikkihallinnollisen Virtual Finland -hankkeen, jolla vahvistetaan Suomen kilpailukykyä viennin, osajien ja investointien houkuttelun sekä maakuvan osalta.

Ulkoministeriö koordinoi poikkihallinnollista työtä pandemian ulkomaankaupalle aiheuttamien haasteiden minimoiseksi ja uusien markkinamahdollisuuksien kartoittamiseksi. Erityistä huomiota kiinnitettiin digitalisaation ja vihreän siirtymän sekä kaupan ja kehityksen rajapinnan tarjoamiin mahdollisuuksiin suomalaiselle elinkeinoelämälle. Ministeriö käynnisti vuoden lopussa prosessin 20 TF-erityisasiantuntijan rekrytoimiseksi ulkomaanedustustoihin tukemaan suomalaisyritysten edellytyksiä hyödyntää avautuvia markkinamahdollisuuksia.

Suomi jatkoi kauppapolitiikassa toimintaa vapaan ja avoimen kaupan sekä sääntöpohjaisen kauppajärjestelmän puolesta. Suurvaltojen välisen vastakkainasettelun jatkuminen ja korona-pandemia tekivät toimintaympäristöstä normaalia haastavamman. EU:n kauppapolitiittisen strategian uudistus muodostui yhdeksi keskeisimmistä vaikuttamisen kohteista.

Kehityspolitiikka on keskeinen osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, ja samalla yksi tärkeimmistä globaalin vastuunkannon välineistä. Vuoden 2020 aikana aloitettiin hallitusohjelman mukaisesti kehityspolitiikan ylivaalikautisen selonteon valmistelu. Sen on suunniteltu sisältävän myös tiekartta 0,7 % BKTL-tavoitteen saavuttamiseksi.

Covid-19 -pandemia on aiheuttanut kehittyvissä maissa mittavan taloudellisen ja sosiaalisen kriisin. Viime vuosikymmenten myönteiset kehitystulokset ovat vaarassa, ja arvioidaan, että äärimäisessä köyhyydessä elävien joukko on kasvanut kriisin myötä jopa 150 miljoonalla ihmisellä. Kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttaminen karkaa yhä kauemmas ja yhteiskuntien vakaus vaarantuu. Vuonna 2020 Suomi tuki pandemian vastaisia akuutteja globaaleja toimia n. 80 milj. eurolla. Haasteista huolimatta vuosi 2020 osoitti, että Suomen kehityspolitiikan pitkäjänteinen linja on oikea ja mahdollisti myös uusiin, akuutteihin haasteisiin vastaamisen.

Suomi antoi vuonna 2020 humanitaarista apua historialliset 115 milj. euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 45 %. Avuntarve maailmalla kasvoi vuonna 2020 konfliktien, luonnononnettomuuksien sekä koronaviruspandemian johdosta. Suomen humanitaarisella avulla tuettiin mm. koulutusta, kouluruokailua, naisten ja tyttöjen oikeuksia kriisialueilla sekä katastrofiriskien ennaltaehkäisyä. Ministeri Skinnari otti vastaan Maailman ruokaohjelma WFP:n myöntämän kouluruoka-erityislähettilään tehtävän.

Pandemia toi vihreän elvytyksen ilmastokeskustelun keskiöön. Suomi edisti pandemian vuoksi tarvittavien elvytystoimien suuntaamista kestäväan kasvuun. Vihreä elpyminen oli korkealla myös YK:n asialistalla. Suomi tuki YK:n pääsihteeri Guterresin kuutta periaatetta, joiden keskiössä on vihreä siirtymä, kestävä kasvu ja resilienssi. Myös pohjoismaiset kehitysministerit edistivät yhteisesti pohjoismaiseen arvopohjaan perustuvaa vihreää elpymistä "Build Back Better and Greener". Tämä lähestymistapa kattaa vihreän elpymisen ja ilmastotoimien lisäksi elementtejä yhteiskuntien resilienssistä ja terveydestä, työpaikoista ja inklusiivisesta kasvusta, suupuolten tasa-arvosta, ihmisoikeuksista, demokratiasta ja oikeusvaltiosta.

Vastauksena kehittyvien maiden yritysten ahdinkoon Suomen valtio korotti Finnfundin pääomaa 60 milj. eurolla ja tappiokorvausitoutumusta 75 milj. eurosta 150 milj. euroon sen toimintaedellytysten turvaamiseksi. Suomi on myös aktiivisesti osallistunut kehittyvien maiden velkojen järjestelyihin, joita on tehty Covid-19 -pandemian johdosta. Lisäksi edistettiin aiempaa enemmän yksityisen sektorin tärkeää roolia kehitysyhteistyön innovaattorina ja rahoittajana ja tuettiin vahvemmin yksityisen sektorin ja kansalaisjärjestöjen yhteistyötä.

Suomi osallistui aktiivisesti EU:n Team Europe -lähestymistavan kehittämiseen, jolla tiivistettiin EU:n yhteistyötä koronapandemiavastineen aikaansaamiseksi ja osoitettiin EU:n valmiuksia ja solidaarisuutta toimia nopeasti. Team Europe -lähestymistapa tukee myös tavoitetta vahvistaa EU:n asemaa ja vaikuttavuutta kolmansissa maissa. Ulkoministeriön yhteistyö EU:n kansainvälisistä kumppanuuksista vastaavan komissaari Urpilaisen kanssa oli tiivistä.

Poikkeustilanteessa ministeriön rooli korostui jälleen suomalaisia maailmalla palvelevana organisaationa. Tuhansia suomalaisia autettiin rajojen sulkeuduttua ja lentoyhteyksien katkettua konsulipalvelujen sekä edustustojen toiminnan myötä aina kotiutuslentojen järjestämiseen asti. Suomi toimi aktiivisesti myös Syyrian AI-hol-leirillä olleiden suomalaisten lasten auttamiseksi. Ulkoministeriössä toiminta keskittyi ulkoministerin erityisedustajan toiminnan ympärille.

Ministeriön työkuultuuri otti vuoden aikana loikkia kohti etätöiden ja virtuaalisen työn tekemisen mahdollisuuksia. Haaste etätöiden osalta oli moninainen, vaikka ministeriön voi nähdä selvinneen tästä hyvin. Ulkopolitiikan tekemisen vaatimukset perinteisen ja digitaalisen diplomatian osalta tulee jatkossakin varmistaa työnteon muotojen ja tapojen muuttuessa.

1.2 VAIKUTTAVUUS JA TULOKSELLISUUS

Hallinnonalan tulostavoitteet vuodelle 2020 asetettiin hallitusohjelman ja siitä johdettujen hallinnonalan strategisten painopistealueiden pohjalta tehtäväkohtaisesti. Tulostavoitteet vahvistettiin hallinnonalan talousarvion toimeenpanoasiakirjassa helmikuussa 2020.

Tulostavoitteet	Toimenpiteet	Tulostavoitteiden arviointi	Perustelut
Edistämme YK:n kestävän kehityksen Agenda2030:n ja Pariisin ilmastopimuksen tavoitteita monenkeskisesti, osana Euroopan unionia ja kahdenvälisesti.	<p>Edistetään poliittista vuoropuhelua EU:n ulkosuhteissa osana EU:n Green Dealin toimeenpanoa ja kolmasmaadialogeja ja vaikutetaan aktiivisesti kahdenvälisesti ja monenkeskisesti.</p> <p>Vahvistetaan Suomen kestävän kehityksen edelläkävijän asemaa globaalisti ja EU:ssa, ml. rahoitus. Tuetaan kehitysyhteistyön 0,7 % BKTL-tiekartan ja ylivaalikautisten periaatteiden valmistelua.</p> <p>Edistetään ilmastomuutokseen liittyvää yhteistyötä ministeriössä, ottaen huomioon myös Pariisin ilmastorahoitusvastuu.</p> <p>Edistetään keskustelua hiilen hinnoittelusta ja fossiilitukien reformista EU:ssa, vapaakauppasopimuskumppaneiden kanssa, sekä WTO:ssa.</p> <p>Sisällytetään ympäristö ja ilmastotuotteita ja -palveluita vapaakauppasopimuksiin.</p>	<p>A. Toiminta aktiivista ja tuloksellista. B. Toiminnassa parantamisen varaa. C. Toiminta ollut passiivista eikä vaikuttamismahdollisuuksia ole hyödynnetty.</p> <p>A. Tiekartta ja ylivaalikautiset periaatteet laadittu. B. Tiekartta ja ylivaalikautiset periaatteet valmisteilla. C. Tiekartta ja ylivaalikautiset periaatteet puuttuvat.</p> <p>A. Suomen ilmastoulkopolitiikan profiili on vahva ja vaikuttava, yhteisen toimintaohjelman systemaattisen ja kunnianhimoisen toimeenpanon ansiosta. B. Yhteistyötä on jonkin verran. C. Ei muutosta.</p> <p>Suomen prioriteetit on huomioitu vapaakauppasopimuksissa ja WTO-keskustelussa sekä mahdollisissa ympäristötuoteneuvotteluissa (EGA) A. Hyvin. B. Osittain. C. Heikosti.</p>	<p>Vaikutettiin aktiivisesti EU:n ilmastodiplomatiaan. Kestävän kehityksen ja ilmaston teemoja on pidetty jatkuvasti esillä kahdenvälisesti ja monenkeskisesti, ml. Covid-19 -elvytykseen liittyen (Building Back Better and Greener). Agenda 2030 globaaleja tavoitteita ja toimia niiden saavuttamiseksi pidetään aktiivisesti esillä tapaamisissa kumppanimaiden kanssa.</p> <p>Tiekartan ja ylivaalikautisten periaatteiden valmistelu on loppusuoralla ja tarkoitus antaa eduskunnan käsittelyyn maaliskuussa 2021.</p> <p>Ilmastoulkopolitiikan toimeenpano on käynnistynyt lupaavasti ja yhteistyötä on syntynyt. Ilmastorahoituksen tasoa on nostettu suunnitelmallisesti. Yhteistyön tiivistämiselle on edelleen sijaa.</p> <p>Suomi on edistänyt keskustelua hiilen hinnoittelusta ja fossiilitukien reformista mm. fossiilitukien poistamisen ystäväryhmän työn kautta. Suomen tukema raportti hiilen hinnoittelusta ja fossiilisten polttoainetukien yhteydestä valmistui.</p> <p>VNTEAS-hanke hiilitullien taloudellisia vaikutuksia on valmistunut.</p>

	<p>Edesautetaan ympäristötuoteneuvotteluiden uudelleen aloittamista.</p> <p>Edistetään bio- ja kiertotalouden sekä cleantech-yritysten vientiä kohdemarkkinoille yhteyksien luomisen, markkinatiedon ja neuvonnan kautta. Team Finland -toiminnan kautta luodaan yhteys kokonaisratkaisujen ja suomalaisten yritysten tarjoaman välillä.</p>	<p>Bio-, kiertotalous- ja cleantech -yritysten määrä CRM-tietokannassa on A. Kasvanut. B. Ennallaan. C. Vähentynyt.</p>	<p>Kauppaa ja ympäristöä koskeva työ WTO:ssa on edennyt 'strukturoidujen keskusteluiden' perustamiseen. EGA-neuvottelujen uudelleenaloittamiseen ei ole päästy, mutta Suomi on tukenut voimistunutta keskustelua EU:n sisällä ja pyrkinyt edistämään muiden aloitteiden etenemistä mm kauppapoliittisessa komiteassa.</p> <p>Suomi julkaisi raportin kiertotalouden ja palvelukaupasta ja järjesti aiheesta WCEF-sivutapahtuman. Suomi järjesti kansainväliselle yleisölle kolme kauppaa ja ympäristöllistä kestävyyttä ja vihreää elpymistä käsittelevän webinaarin.</p> <p>Ympäristötuotteiden sisällyttämistä on edistetty vapaakauppaneuvotteluissa ja kahdenvälisessä TF -työssä.</p>
<p>Vahvistamme monenkeskistä sääntöpohjaista järjestelmää ja yhteistyötä sekä toimimme kansainvälisen oikeuden, demokratian ja ihmisoikeuksien vahvistamiseksi, ml. kansainvälisen humanitaarisen oikeuden edistäminen ja rankaisemattomuuden vastainen toiminta.</p>	<p>Etsitään aktiivisesti mahdollisuuksia tukea YK:n parempaa toimintakykyä. Pidetään esillä sopimus pohjaista kansainvälistä järjestelmää ja hyvän hallinnon periaatteita. Tuetaan monenkeskistä järjestelmää kaikilla foorumeilla, yhteistyössä Pohjoismaiden ja muiden samanmielisten maiden kanssa.</p> <p>Nostetaan ihmisoikeuskysymykset ja vakavat ihmisoikeusloukkaukset säännönmukaisesti esille sekä kahdenvälisessä että monenvälisessä toiminnassa. Jatketaan työtä vammaisten henkilöiden aseman parantamiseksi.</p>	<p>A. Kansainvälisessä sääntöperustaisessa kontekstissa on aktiivisesti pidetty esillä Suomen prioriteetteja ja tuotu esiin sopimus pohjaisen järjestelmän tärkeyttä. B. Suomen prioriteetteja on osittain pidetty esillä kansainvälisessä sopimus pohjaisessa kontekstissa ja osin tuotu esiin kansainvälisen järjestelmän tärkeyttä. C. Suomen prioriteettien edistämässä kansainvälisessä järjestelmän kontekstissa ja kansainvälisen sopimusperustaisen järjestelmän kehityksessä ei ole tapahtunut muutosta.</p> <p>A. Toiminta aktiivista ja tuloksellista. B. Toiminnassa parantamisen varaa. C. Toiminta ollut passiivista eikä vaikuttamismahdollisuuksia ole hyödynnetty.</p>	<p>Suomi on toiminut eri foorumeilla aktiivisesti kansainvälisen sääntöperustaisen järjestelmän vahvistamiseksi sekä eri yhteyksissä ja tasoilla (YK, EU, muut kv. järjestöt) on johdonmukaisesti pidetty esillä kansainvälisen sopimus pohjaisen järjestelmän ja monenkeskisen yhteistyön tärkeyttä.</p> <p>Covid-19 -kontekstissa on tuettu YK:n ja monenkeskisen järjestelmän toimintakykyä sekä rahoituksella että poliittisesti, ml. Pohjoismaisen yhteistyön kautta.</p> <p>Ihmisoikeuskysymykset ja vakavat ihmisoikeusloukkaukset on nostettu säännönmukaisesti esille kahdenvälisessä ja monenvälisessä toiminnassa joko kansallisesti, EU:na tai osana samanmielisten maiden ryhmää.</p> <p>Ulkoministeriö osallistui EU:n ihmisoikeuspakoteregiimin valmisteluun, kehittämiseen ja voimaansaattamiseen.</p> <p>Työ vammaisten henkilöiden aseman parantamiseksi on ollut aktiivista.</p>

	<p>Tuetaan kansalaisyhteiskunnan vahvistamista kasvavalla rahoituksella ja kansainvälisellä vaikuttamisella.</p> <p>Laaditaan valtioneuvoston ihmisoikeuspoliittinen selonteko.</p> <p>Jatketaan aktiivista tukea kansainväliselle rikosoikeusjärjestelmälle, erityisesti Kansainväliselle rikostuomioistuimelle, poliittisesti, taloudellisesti ja käytännön yhteistyön kautta. Ehkäistään kaikkein vakavimpia kansainvälisiä rikoksia edistämällä suojeluvastuun tehokasta toimeenpanoa.</p>	<p>A. Rahoitus ja vaikuttaminen vahvistuneet. B. Rahoitus kasvanut mutta vaikuttaminen ei. C. Ei muutosta.</p> <p>A. Toimittu aktiivisesti ja aloitteellisesti. B. Osallistuttu työhön asianmukaisesti. C. Osallistuminen välttävää.</p>	<p>Hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyön rahoitustasoa on nostettu kautta instrumenttien. Kansainvälistä vaikuttamistyötä on vahvistettu mm. liittymällä CSO task teamiin sekä edustamalla OECD DAC:in työssä progressiivista linjaa kansalaisyhteiskunnan tukemiseksi yhdessä muiden pohjoismaiden kanssa.</p> <p>Valtioneuvoston ihmisoikeusselonteko valmistuu vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla.</p> <p>Ulkoministeriö jatkoi kansainvälisen rikosoikeusjärjestelmän, erityisesti Kansainvälisen rikostuomioistuimen työn tukemista. ICC:n ohella tuettu myös erityistuomioistuinten ja residuaalimekanismien työtä sekä rankaisemattomuutta vähentäviä ja uhrien asemaa edistäviä hankkeita, erityisesti SGBV-painotuksella.</p> <p>"Suomi ja suojeluvastuu" -julkaisu valmistui ja Suomi piti aiheesta puheenvuoron YK:ssä.</p>
<p>Tavoitteena on yhtenäinen, vahva ja toimintakykyinen EU, painopisteinä ilmastonmuutoksen torjunta, oikeusvaltiokysymykset, sisämarkkinat, kaupan sääntöpohjaisuus, EU:n ulkoinen toiminta ja turvallisuus- ja puolustuspolitiikka sekä muuttoliikkeen hallinta.</p>	<p>Varmistetaan johdonmukainen, oikea-aikainen ja vaikuttava kannanmuodostus EU:n yhteisessä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa (YUTP) kautta ulkoasiainhallinnon. Vahvistetaan EU-vaikuttamisosaamista ulkoasiainhallinnossa. Etsitään yhteistyössä EU:n ulkosuhdehallinnon ja jäsenmaiden kanssa tapoja parantaa EU:n yhtenäisyyttä, arvopohjaa, toimintakykyä ja globaalia vaikutusta ml. hyödyntäen SEU:n kirjauksia mm. määrääenemmistöpäätöksistä.</p>	<p>A. YUTP-kannanmuodostus on johdonmukaista, vaikuttavaa ja oikea-aikaista. Ulkoministeriön EU-vaikuttamisosaamista on pystytty vahvistamaan. Yhteistyössä kumppaneiden kanssa on löydetty välineitä EU:n yhtenäisyyden ja toimintakyvyn parantamiseen. B. Em. kysymyksissä on toimittu aktiivisesti, mutta vaikutus ei ole täysin tyydyttävää. C. YUTP-kannanmuodostus ei ole johdonmukaista, eikä EU:n yhtenäisyyden hyväksi ole toimittu.</p>	<p>Suomi toimi johdonmukaisesti, vaikuttavasti ja oikea-aikaisesti EU:n yhtenäisyyden, toimintakyvyn ja arvopohjan vahvistamiseksi. Suomi pystyi vaikuttamaan YUTP:aan ja sen vaikuttavuuden kehittämiseen neuvostossa sekä osana pienempiä maaryhmiä. Vaikeat kysymykset jakavat tuki edelleen mielipiteitä EU-kannanmuodostuksessa.</p> <p>EU:n ulkosuhderahoitusneuvottelut saatiin päätökseen siten, että turvattiin Suomen intressit ja varmistetaan ulkosuhderahoitusjärjestelmän entistä vahvempi strategisuus.</p> <p>Ulkoministeriön vaikuttamistyötä on vahvistettu suunnitelmallisesti, edistäen myös poikkihallinnollista yhteistyötä ja ulkosuhdenäkökulmien huomioimista EU:n sektoripolitiikoissa. Samalla ulkoministeriön EU-vaikuttamisosaamista on vahvistettu säännöllisellä vaikuttamiskoulutuksella. Suurlähetystöjen roolia tiedonhankinnan,</p>

	<p>Edistetään aktiivisesti EU:n yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP) vahvistamista ja puolustusyhteistyön syventämistä. Tavoitellaan tuloksia EU-Nato -yhteistyön kehittämisessä yhteisen julistuksen konkreettisen toimenpanon kautta</p> <p>Vaikutetaan EU:n yhteiseen kauppapolitiikkaan siten, että EU:n toiminta on monenvälistä sääntöjärjestelmää vahvistavaa sekä EU:n kansainvälistä kilpailukykyä vahvistavaa tai ei ainakaan aiheettomasti heikentävää. Tuetaan komission työtä viemällä EU:n viestiä johdonmukaisesti WTO-kumppanimaiden suuntaan.</p> <p>Varmistetaan vahva ja johdonmukainen vaikutusprofiili EU:n kehityspolitiikassa EU-instituutioissa työskentelemällä tiiviissä yhteistyössä Suomen EU-komissaarin ja kabinetin kanssa.</p> <p>Tuetaan EU:n liittymistä Euroopan ihmisoikeussopimukseen.</p>	<p>A. Suomi on edistänyt turvallisuus- ja puolustusagendaa laajasti ja aloitteellisesti. B. Suomen panos ja vaikutus agendaan vähäistä C. Suomen rooli passiivinen, ei vaikutusta.</p> <p>A. Suomen toiminta on ollut tuloksellista. B. Toiminnassa on onnistuttu osittain. C. Toiminnassa ei ole onnistuttu.</p> <p>A. Suomen EU-vaikuttavuus kehityspolitiikassa kasvanut ja EU etenee Suomen tavoitteiden mukaisesti. B. Vaikuttavuus jonkin verran kasvanut. C. Vaikuttavuus pysynyt samana.</p> <p>A. Toimittu aktiivisesti ja aloitteellisesti. B. Osallistuttu työhön asianmukaisesti. C. Osallistuminen välttävää.</p>	<p>vaikuttamistyön ja kannanmuodostuksen tukena on vahvistettu entisestään.</p> <p>Suomi osallistui aloitteellisesti keskusteluun mm. EU:n turvallisuus- ja puolustusyhteistyön strategisesta ohjauksesta eli strategisesta kompassista, EU:n rauhanrahastosta, pysyvästä rakenteellisesta yhteistyöstä ja siviilikriisinhallinnan kehittämisestä, johon liittyen Suomi otti vedettäväkseen vapaamuotoisen kehittämistyön yhden työryhmän, ns. klusterin.</p> <p>Suomi on aktiivisesti tukenut EU:n yhteistä kauppapolitiikkaa ja vaikuttanut ennakoivasti valmistelussa olevaan EU:n tulevaan uuteen kauppapolitiittiseen strategiaan. Suomi on vaikuttanut aktiivisesti WTO:n tukemiseksi yhdessä muiden EU-maiden kanssa ja kahdenvälisesti.</p> <p>Suomi vaikutti EU:n kehityspolitiikan toimeenpanon kannalta keskeiseen neuvotteluprosessiin EU:n ulkosuhderahoituksesta (NDICI) johdonmukaisesti painottaen kehityspolitiittisia painopisteitä. Suomi osallistui Covid-19 -pandemian vastineeksi luodun Team Europe -lähestymistavan rakentamiseen sekä neuvostossa että Suomen edustustojen kautta kolmansissa maissa. Tiivis yhteydenpito komissaariin, hänen kabinettiinsa ja suomalaisiin EU-instituutioissa tuki vaikuttamistyötä. Pandemia heikensi vaikuttamismahdollisuuksia jonkin verran.</p> <p>Vaikutettu aktiivisesti EU:n kannanmuodostukseen Euroopan neuvostossa formaatissa 47+1 käydyissä EU:n liittymisneuvotteluissa Euroopan ihmisoikeussopimukseen (EU:n neuvoston perusoikeustyöryhmä (FREMP), EU-koordinaatiot, valtioneuvoston kokoukset, Euroopan neuvoston ihmisoikeuksien johtokomitea (CDDH)).</p>
<p>Edistämme naisten ja tyttöjen asemaa ja oikeuksia kaikilla politiikkalohkoilla.</p>	<p>Otetaan huomioon sukupuolinäkökulma läpileikkaavasti eri yhteyksissä mm. gender task forcea hyödyntäen.</p>	<p>A. Suomi on edistänyt naisten ja tyttöjen asemaa ja oikeuksia aktiivisesti.</p>	<p>Suomi on edistänyt naisten ja tyttöjen asemaa ja oikeuksia aktiivisesti mm. osallistumalla päätös-</p>

	<p>Edistetään monenkeskisesti, EU:ssa ja kahdenvälisesti naisten ja tyttöjen sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia.</p> <p>Lisätään tasa-arvoa/naisten ja tyttöjen asemaan edistävää rahoitusta ja vaikuttamista, erityisesti seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin liittyen.</p> <p>Parannetaan naisten ja tyttöjen asemaa parantaminen turvallisuuskysymyksissä ja toimeenpannaan Suomen 1325-toimintaohjelmaa.</p> <p>Edistetään naisten ja nuorten yritystoimintaa ja sukupuolten välistä tasa-arvoa kehitysmaissa, erityisesti Afrikassa, sekä yritysvastuuta niin rahoituksen kuin politiikkavaikuttamisen kautta.</p>	<p>B. Naisten ja tyttöjen asemaa ja oikeuksia on edistetty satunnaisesti. C. Suomi ei ole edistänyt naisten ja tyttöjen asemaa ja oikeuksia.</p> <p>A. On edistetty. C. Ei ole edistetty.</p> <p>Rahoitusta koskeva raportointi</p> <p>A. Suomen 1325 toimintaohjelman toimeenpano edistynyt B. Suomen 1325 toimintaohjelmaa toimeenpantu osittain C. 1325- toimintaohjelman toimeenpano ei edistynyt.</p> <p>Rahoitus on kohdistunut Suomen politiikkatavoitteiden (köyhät kehitysmaat, erityisesti Afrikassa, naisyrityttäjä jne.) näkökulmasta A. Oikein. B. Osittain oikein. C. Väärin.</p>	<p>lauselmaneuvotteluihin YK:n 3. komiteassa ja ihmisoikeusneuvostossa puolustaen vahvaa kieltä. Suomi vaikutti onnistuneesti myös EU:n sisäisesti heikennysyrityksiä vastaan sekä edisti erityisesti EU:n liittymistä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjunnasta tehtyyn Euroopan neuvoston yleissopimukseen (Istanbulin sopimus. Maakohtaisessa poliittisessa dialogissa ja esim. maastrategia ja -ohjelmapirosessissa naisten ja tyttöjen asema ja oikeudet ovat vahvasti esillä.</p> <p>Naisten ja tyttöjen sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia on edistetty monenkeskisesti, EU:ssa ja kahdenvälisesti. Suomi jatkoi yhteistyötä eri maiden kanssa, jotta seksuaali- ja lisääntymisterveyttä sekä -oikeuksia koskeva kansainvälinen yhteisymmärrys ei muhennu.</p> <p>Rahoitusta koskevat tavoitetaso asetettu toiminnan ja talouden suunnittelussa (TTS). Seuranta ja analysointi sisällytetty TTS-valmisteluun. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää jatkotyötä ja tietoista johtamista ministeriössä.</p> <p>Suomen kolmannen 1325-toimintaohjelman toimeenpano on edennyt aktiivisesti ja tuloksellisesti ja siitä on raportoitu vuosittain eduskunnalle. Suomi on toiminut aktiivisesti EU:ssa ja kansainvälisesti, ml uudet aloitteet, 1325-ohjelman edistämiseksi.</p> <p>Rahoitusta po. teemoihin toteutuu eri kanavien kautta. Toimenpiteen muotoilu ei tee seurantaa helpoksi.</p>
<p>Toimimme YK:n aseman ja toimintakyvyn vahvistamiseksi. Edistämme ihmisoikeuksien ja tasa-arvon valtavirtaistamista YK:ssa sekä Suomen jäsenyyttä YK:n ihmisoikeusneuvostossa vuosina</p>	<p>Osallistutaan YK-reformien edistämiseen ja toimeenpanoon eri sektoreilla. Edistetään Suomen kansainvälisoikeudellisia prioriteetteja YK:ssa.</p>	<p>A. Suomi osallistunut johdonmukaisesti ja aktiivisesti YK:n uudistuksia koskevaan keskusteluun ja reformi onnistuu.</p>	<p>Suomi on osallistunut YK-reformeja koskevaan keskusteluun. Yhteistyötä on tehty erityisesti yhdessä muiden Pohjoismaiden ja EU-maiden kanssa uudistusten toimeenpanon edistämiseksi</p>

<p>2022 - 2024 ja YK:n turvaneuvostossa vuosina 2029 - 2030.</p>	<p>Aktiivinen ja kohdennettu ihmisoikeusneuvosto-kampanjointi yhteistyössä alueosastojen ja muiden politiikkaosastojen kanssa. Hankitaan aktiivisesti vastavuoroisia tukilupauksia.</p> <p>Viestinnällä edistetään Suomen ihmisoikeuspoliittisia tavoitteita ja tunnettuutta ja tuetaan Suomen pyrkimyksiä päästä YK:n ihmisoikeusneuvoston jäseneksi 2021.</p>	<p>B. Suomi on satunnaisesti osallistunut YK-reformeja koskevaan keskusteluun, reformi ei toteudu täysin. C. Suomi ei ole osallistunut YK-reformeja koskevana keskusteluun, reformi ei toteudu.</p> <p>A. Toiminta on ollut aktiivista ja tuloksellista B. Toiminnassa on parantamisen varaa C. Toiminta on ollut passiivista eikä vaikuttamismahdollisuuksia ole hyödynnetty.</p> <p>A. Viestinnällä on onnistuneesti edistetty Suomen ihmisoikeuspolitiikan tunnettuutta ja tuettu ION-kampanjaa. B. Viestinnässä on huomioitu ION-kampanja. C. Viestintä ei ole juuri tukenut Suomen ihmisoikeuspolitiikan tunnettuutta ja ION-kampanjaa.</p>	<p>eri pilareiden osalta. Ulkoministeriö osallistui aloitteellisesti YK:n ihmisoikeussopimusten valvontaelinten vahvistamismenettelyn tarkasteluun ja vaikutti tähän liittyvään EU:n kannanmuodotukseen.</p> <p>Kehityssektorin reformin edistämiseen on osallistuttu aktiivisesti ja johdonmukaisesti eri toimielimissä ja epävirallisen vaikuttamisen kautta edistämiseen. Uudistus on edennyt lupaavasti.</p> <p>Yleiskokouksen alaisuudessa reformityö keskeytynyt Covid-19 -pandemian takia.</p> <p>Vastavuoroisia tukilupauksia onnistuttiin hankimaan lisää ja myös jo sovittuja tukilupauksia vahvistettiin. Toiminnassa on ollut jonkin verran parantamisen varaa; koordinaatiota ulkoministeriössä tullaan tiivistämään entisestään toimien kohdentamiseksi tarkoituksen mukaisesti.</p> <p>ION-kampanjaa on tuettu viestinnän suunnittelulla ja toteutuksella (some, uutiskirjeet, sisäinen viestintä), materiaalien tuotannossa ja koordinaatiossa sekä tilaisuuksien suunnittelussa ja toteutuksessa. Lisäksi ihmisoikeusteeman ajankohtaissisältöjä on nostettu esiin eri viestintäkanavissa.</p>
<p>Edistämme suomalaisten asiantuntijoiden rekrytointia EU:iin, YK:iin ja muihin monenkeskisiin järjestöihin.</p>	<p>Toimitaan aktiivisesti suomalaisten rekrytoitumisen ja urien edistämiseksi kansainvälisissä järjestöissä panostaa erityisesti järjestövierailuihin ja verkostoitumiseen, rekrytointitapahtumiin Suomessa sekä suomalais ehdokkaiden tukitoimiin.</p>	<p>Suomalaisten lukumääräinen ja monen tasoinen rekrytoiminen kansainvälisiin tehtäviin tuottaa lisäarvoa A. Onnistunut B. Osittain C. Ei merkittävää kehitystä</p>	<p>Vuonna 2020 on luotu uusia toimintatapoja, tehostettu verkostoitumista, tiivistetty yhteydenpitoa ja rekrytointikäytäntöjen koordinaatiota valtiotason sisällä sekä suhteessa kansainvälisiin järjestöihin. Strateginen lähestymistapa heijastui suomalaisten hakijoiden määrän kasvuun sekä menestymiseen hakuprosesseissa. Rekrytointia EU:n ulkosuhdehallinnon tehtäviin on priorisoitu ja tulokset näkyvät lähivuosina.</p> <p>Vuonna 2020 toteutetun monenkeskisen kehitys-yhteistyön vaikuttavuutta selvittäneen arvioinnin tulokset osoittivat suomalaisten rekrytointien</p>

<p>Osallistumme konfliktien ennaltaehkäisyyn ja rauhavälitykseen ja -rakennukseen ja vahvistamme Suomen osallistumista kansainväliseen kriisinhallintaan.</p>	<p>Vahvistetaan Suomen kriisinhallintaosallistumista kokonaisvaltaisesti sotilaallisessa ja siviilikriisinhallinnassa hallitusohjelman mukaisesti.</p> <p>Laajennetaan suomalaista osallistumista YK:n ja muihin rauhavälitys- ja dialogiprosesseihin.</p> <p>Vahvistetaan verkostomaista toimintatapaa suomalaisten rauhavälityksen toimijoiden kanssa ja kehitämme toimintaa vahvuuksiemme pohjalta.</p> <p>Edistetään YKTN:n Naiset, rauha ja turvallisuus (1325) -päätöslauselman mukaisesti naisten</p>	<p>A: Osallistumismäärä on kasvanut ja se on laadullisesti ja määrällisesti oikealla tasolla ja vaikuttavaa. B: Osallistumistaso ja vaikuttavuus ei ole riittävää. C: Osallistuminen ja vaikuttavuus on vähäistä.</p> <p>Suomalainen osallistuminen rauhavälitys- ja vuoropuheluprosesseihin on A. Lisääntynyt B. Pysynyt ennallaan C. Vähentynyt</p> <p>Verkostomainen toimintatapa on A. Lisääntynyt B. Pysynyt ennallaan C. Vähentynyt</p> <p>Toimintaa on kehitetty vahvuuksiemme pohjalta A. Kyllä. B. Tilanne on pysynyt ennallaan. C. Vahvuuksia ei ole hyödynnetty toiminnan kehittämisessä.</p> <p>Ks. yllä.</p>	<p>edistävän Suomen näkyvyyttä ja vaikutusmahdollisuuksia kansainvälisissä järjestöissä.</p> <p>Sotilaallinen kriisinhallintaosallistuminen on vaikuttavaa, mutta osallistumistason trendi oli laskeva ja etenkin EU:n sotilaallisiin operaatioihin osallistumistaso oli varsin vähäinen.</p> <p>Hallitusohjelman mukaisesti osallistumista kansainväliseen kriisinhallintaan pyritään vahvistamaan. Ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon mukaisesti vahvistaminen kohdistuu ensisijaisesti YK-operaatioihin ja Afrikkaan sekä siviilikriisinhallintaan.</p> <p>Afganistan-apukonferenssin järjestäminen marraskuussa 2020 nosti Suomen kansainvälistä profiilia ja rakensi kestäväen rauhan edellytyksiä.</p> <p>Rahoittamalla (ml. sekondeeraukset) ja asiantuntija-apua tarjoamalla ulkoministeriö on vahvistanut mm. EU:n, Etyjin ja YK:n kapasiteettia rauhavälitys- ja vuoropuheluhankkeissa ja -toiminnassa. Toiminta ja tuki rauhavälitysaloitteille ja on lisääntynyt Afrikan ja Lähi-idän alueella.</p> <p>Uuden rauhavälityskeskusten perustamisen myötä ulkoministeriö on jatkanut olemassa olevien verkostojen (naisrauhavälittäjäverkosto, vesidiplomatiaverkosto) tukemista. Lisäksi on oltu mukana tukemassa suomalaisten rauhavälityksen ”yksinyrittäjien” verkostoitumista ulkoministeriön kanssa.</p> <p>Ulkoministeriö on hyödyntänyt toiminnassaan mm. vesidiplomatiaosaimista. Uuden rauhavälityskeskusten toiminnassa vahvuuksiin panostetaan tavoitteena konfliktiosapuolten tukeminen pysyvän rauhan saavuttamiseksi.</p> <p>Ulkoministeriö edistänyt naisten osallistumista rauhanneuvotteluihin mm. naisrauhavälittäjäverkoston toiminnan kautta, sekä osallistumalla aktiivisesti eri aloitteisiin naisten osallistumisen</p>
---	--	--	---

	<p>osallistumista rauhanneuvotteluihin ja rauhanra- kentamiseen painottaen naisten ja tyttöjen oi- keuksien turvaamista rauhanprosesseissa.</p> <p>Jatketaan tukea Nuoret, rauha ja turvallisuus (YKTN pl 2250) -teeman mukaisille toimille ja laaditaan kansallisen toimeenpano-ohjelma pää- töslauselman toteuttamisesta.</p>	<p>Tukea 2250-pl:n mukaisille toimille on jatkettu A. Aktiivisesti. B. Maltillisesti. C. Vähäisesti.</p> <p>Kansallisen toimeenpano-ohjelman laatiminen on A. edistynyt merkittävästi. B. edistynyt jonkin verran. C. Toimeenpano-ohjelman laatiminen ei ole edistynyt.</p>	<p>lisäämiseksi (esim. Suomen ja Espanjan Com- mitment2025 aloite). Vaikuttamistyötä tehty myös toimimalla aktiivisesti kansainvälisillä foo- rumeilla. 1325 on temaattisesti esillä poliittisessa vuoropuhelussa.</p> <p>Tukea 2250-pl:n mukaisille toimille on jatkettu osallistumalla aktiivisesti kansainväliseen kes- kusteluun eri foorumeilla 2250 agendan toi- meenpanon edistämiseksi ja tukemalla YK:n työtä nuoret, rauha ja turvallisuus -teemassa.</p> <p>Kansallisen toimeenpano-ohjelman laatiminen on edistynyt hyvin, joskin alkuperäisestä tavoite- aikataulusta ollaan jäljessä. Vuoden 2020 aikana ulkoministeriö aloitti kansallisen toimeenpano- ohjelman kirjoitusprosessin ja järjesti yhdessä Allianssin kanssa työpajoja nuorille. Varsinainen laadintatyö konsultaatioineen aloitettiin syksyllä 2020.</p>
<p>Toimimme kansainvälisen asevalvontajärjestel- män vahvistamiseksi.</p>	<p>Edistetään vuoropuhelua ja luottamusta luovia toimia ydinasevalvonnassa kansainvälisillä foo- rumeilla ja kahdenvälisesti.</p> <p>Tehostetaan toimia joukkotuhouaseiden leviämi- sen estämiseksi ja niistä koituvien uhkien torju- miseksi.</p> <p>Toimitaan aktiivisesti pien- ja muiden tavan- omaisten aseiden laittoman leviämisen estä- miseksi.</p>	<p>A. Suomi on osallistunut aktiivisesti ja aloit- teellisesti ydinasevalvontaa koskevaan kes- kusteluun. B. Suomen aktiivisuudessa ja aloitteellisuudessa on parantamisen varaa. C. Suomen panos keskusteluun on ollut vaati- maton.</p> <p>A. Suomen toiminta on aktiivista ja tulokset- listaa. B. Osallistumisen taso ja vaikuttavuus eivät ole riittäviä. C. Toiminnan vaikutukset ovat vähäisiä.</p> <p>A. Suomen poliittinen ja käytännön tuki on tehokasta ja vaikuttavaa.</p>	<p>Suomella on ollut aloitteellinen ja rakentava rooli ydinsulkusopimuksen (NPT) tarkasteluproses- sissa, etenkin ydinaseiden riskien vähentämistä koskevassa keskustelussa. Suomi osallistuu akti- ivisesti Ruotsin ja Yhdysvaltojen ydinaseriisun- taa koskeviin aloitteisiin, jälkimmäiseen yhtenä työryhmäpuheenjohtajista. Suomi on kannusta- nut Yhdysvaltoja ja Venäjää jatkamaan strate- gista vuoropuhelua ja tarjonnut siihen hyviä pal- veluksiaan, mm. neuvottelut Helsingissä loka- kuussa 2020.</p> <p>Suomen rahoitusta kemiallisten aseiden kielto- järjestölle (OPCW) ja IAEA:lle on lisätty ja poliitti- nen tuki on säilynyt vahvana, mm. korkean tason vierailut. Suomi on tarjonnut kansallista osaa- mistaan OPCW:n ja IAEA:n käyttöön. Poliittisia tavoitteita on tuettu koulutus- ja kehityshank- keilla kolmansissa maissa.</p> <p>Suomen profiili pienasekysymyksissä ja ase- kauppasopimuksen (ATT) toimeenpanossa on</p>

	<p>Edistetään autonomisia asejärjestelmiä koskevan sääntelyn kehittämistä.</p>	<p>B. Toimintaa on ollut, mutta tulokset ovat vaatimattomia. C. Toiminta on ollut vähäistä.</p> <p>A. Suomi on osallistunut aktiivisesti ja saanut tavoitteitaan läpi neuvotteluissa. B. Suomi on ollut aktiivinen, mutta ei ole pystynyt vaikuttamaan haluamallaan tavalla. C. Suomen toiminta on ollut passiivista.</p>	<p>säilynyt korkeana. Suomi on YK:n pienaserahas-ton ja ATT-vapaaehtoisrahaston suurimpia tuki-joita ja aloitteellinen tavanomaisia aseita ja vien-tivalvontaa koskevassa keskustelussa EU:ssa. Humanitaarisen miinatoiminnan rahoitusta kasvatetaan seuraavalla viisivuotiskaudella 25 prosentilla.</p> <p>Autonomisia asejärjestelmiä koskevat YK-neu-vottelut eivät kuluneena vuonna edistyneet, sillä virallisia kokouksia ei koronapandemian vuoksi pystytty järjestämään. Suomi on kuitenkin ollut aloitteellinen epävirallisissa keskusteluissa (mm. kansallinen ajatuspaperi) ja osallistuu aktiivisesti mm. Saksan uusia teknologioita koskevaan EU-aloitteeseen.</p>
<p>Jatkamme kumppanuuteen perustuvaa laaja-alaista Nato-yhteistyötä.</p>	<p>Suomi ylläpitää ja edistää asemaansa Naton kumppanina, tuo keskusteluun Suomelle keskeisiä turvallisuusympäristöön vaikuttavia kysymyksiä ja osaamista ja hyödyntää kumppanuuden tuomat mahdollisuudet Itämeren alueen ja Euroopan turvallisuuden parantamiseksi.</p>	<p>A. Yhteistyö Naton kanssa on tiivistä ja Suomi toteuttaa aktiivista kumppanuuspolitiikkaa. B. Yhteistyöllä ei selkeitä tuloksia. C. Yhteistyö on heikentynyt.</p>	<p>Suomi on jatkanut ja kehittänyt laaja-alaista yhteistyötään Naton kumppanimaana. Yhteistyötä kehitetään tiiviissä yhteistyössä Ruotsin kanssa. Yhteistyö lisää ennakoitavuutta ja alueen vakautta.</p>
<p>Edistämme kansainvälistä yhteistyötä monipuoliseen turvallisuusuhkiin varautumisessa.</p>	<p>Korostetaan ennaltaehkäisyä, sääntöpohjaisuutta, terrorismin taustasyihin pureutumista ja yhteiskunnallista resilienssiä kansainvälisen terrorismin vastaisessa toiminnassa.</p> <p>Osallistutaan hybridivaikuttamisen ja kyberturvallisuuden kannalta keskeisten kv. organisaatioiden (YK, EU, Nato, Etyj) agendan muotoutumiseen ja yhteistyön kehittämiseen. Tuetaan Helsingin hybridiosaamiskeskusten työtä.</p>	<p>A: Toimittu aktiivisesti ja aloitteellisesti, saatu tuloksia aikaan. B: Osallistuttu työhön asianmukaisesti. C: Osallistuminen välttävää.</p>	<p>Suomi on edistänyt kansainvälistä yhteistyötä hybridiuhkien torjunnassa EU:n ja Nato-kumppanuuden puitteissa sekä samanmielisten maiden kanssa. Suomi on tukenut Helsingin hybridiosaamiskeskusten työtä.</p> <p>Ulkoministeriö on aktiivisesti edistänyt kyberdiplomatian keskeisiä osa-alueita, ml.kyberdeterenssi ja kyberyhteistyö, Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden ja etujen mukaisesti konkreettisilla aloitteilla (ml. nonpaperit puheenvuorot, esittelyt) EU:ssa sekä kansainvälisissä ja alueellisissa järjestöissä.</p> <p>Kansainvälisen oikeuden soveltuvuudesta kyberympäristössä koskevalla asiantuntemuskontribuutiolla ja eri lausunnoilla kansainvälisissä puitteissa, erityisesti YK:ssa, Suomi on pyrkinyt aktiivisesti myötävaikuttamaan va-</p>

	<p>Osallistutaan Etyjin työhön laajan turvallisuuden edistämiseksi.</p> <p>Osallistutaan kansallisten ja kansainvälisten terrorismintorjunnan yhteistyöryhmien työhön ja kansallisen terrorismin torjunnan strategian täytäntöönpanoon sekä huolehditaan kansainvälisen yhteistyön koordinoinnista. Osallistutaan terrorisminvastaisten pakotejärjestelmien kehittämiseen ja huolehditaan pakotteiden täytäntöönpanosta.</p>	<p>A. Toimittu aktiivisesti ja aloitteellisesti. B. Osallistuttu työhön asianmukaisesti. C. Osallistuminen välttävää.</p>	<p>paan, avoimen, turvallisen ja vakaan kybertoimintaympäristön edistämistä.</p> <p>Suomi on aktiivinen toimija Etyjissä ja on kontribuoinut mm. Ukrainan SMM-missioon useita asiantuntijoita. Suomi on myös sekondeerannut Ruotsin Etyj-puheenjohtajuuskaudeksi 2021 yhden asiantuntijan Ruotsin Etyj-delegaatioon.</p> <p>Suomi on jatkanut aktiivista osallistumistaan kansainväliseen yhteistyöhön terrorismin torjumiseksi, mm. EU:ssa, YK:ssa, Euroopan neuvostossa, Etyjissä ja muissa kansainvälisissä yhteyksissä. Suomi on korostanut erityisesti kansainvälisen oikeuden noudattamista sekä ennaltaehkäisevän ja monialaisen työn merkitystä terrorismin ja väkivaltaisen ekstremismin ehkäisyssä.</p> <p>Ulkoministeriö on osallistunut oikeusministeriön työryhmään, joka tarkasteli Suomen rikoslain terrorismisäännösten ajantasaisuutta.</p>
<p>Toteutamme ihmisoikeusperustaista kehityspolitiikkaa joka poistaa köyhyyttä ja vähentää eriarvoisuutta. Kehitysyhteistyötä tehdään pitkäjänteisesti Suomen painopistealueilla hallitusohjelman painotusten ja resurssien mukaisesti.</p>	<p>Viedään läpi läpileikkaavien tavoitteiden ohjeistuksen, koulutuksen ja tuen uudistus.</p> <p>Varmistetaan tavoitteiden saavuttaminen mm. kehitysyhteistyökokonaisuuden strategisella ohjauksella, painopiste- ja teemakohtaisen yhteistyön edistämällä ja asiantuntija- ja tukipalveluilla.</p>	<p>A. Uudistus toteutettu ja parantanut tuloksia. B. Uudistus toteutunut osittain. C. Uudistus ei toteutunut.</p> <p>A. Kokonaisuus saavuttaa asetettuja määrällisiä tavoitetiljoja resurssien kohdentamisessa ja tulosten saavuttamisessa hallituskaudella painotetuilla alueilla. B. Edetään tavoitteiden suuntaan. C. Ei muutosta/kielteinen kehitys.</p> <p>Ihmisoikeussensitiivinen taso (%) kasvaa.</p>	<p>Ohjeistus ja koulutus on toteutettu, mutta työkalut on luontevaa sisällyttää kehitysyhteistyön toimintatapauudistuksen prosessissa rakennettavaan viranhaltijan tukipakettiin, joka työ on parhaillaan käynnissä. Valmistuu keväällä 2021.</p> <p>Uudistettu strategisen tiedolla johtamisen prosessi ja työkalut sekä teemakohtainen yhteistyö ovat tehneet mahdolliseksi tavoitteita koskevan seurannan ja valinnat. Pääosin edetään tavoitteiden suuntaan (esim. ilmastorahoitus, vähiten kehittyneisiin maihin kohdistetun rahoituksen osuus), mutta työ jatkuu ja edellyttää aktiivista johtamista jatkossakin.</p> <p>Laaditut maastrategiat ja -ohjelmat ovat ihmisoikeusperustaisia. Vammaisten henkilöiden aseman parantamiseksi on tehty työtä erityisesti maaohjelmien kautta.</p>

	<p>Yksityisen sektorin kehitysyhteistyöinstrumentit edistävät innovaatioita, toimivat tehokkaasti ja edistävät ihmisoikeuksien toteutumista.</p> <p>Tuetaan monenkeskisiä kauppaa ja kehitys -järjestöjä ja -ohjelmia. Suunnataan rahoitusta köyhimpien kehitysmaiden maiden institutionaalisen kapasiteetin kehittämiseen kv. kauppaa- ja investointijärjestelmän hyödyntämiseksi. Edistetään naisten ja nuorten yritystoimintaa ja sukupuolten välistä tasa-arvoa kehitysmaissa, sekä yritysvas- tuuta niin rahoituksen kuin politiikkavaikuttami- sen kautta. Osallistutaan sellaisten yhteistyö- muotojen kehittämiseen, jotka parantavat elin- keinoelämän ja kansalaisjärjestöjen mahdolli- suuksia päästä mukaan kehitysyhteistyöhön.</p> <p>Toteutetaan kehitysyhteistyön toimintatapau- distus (KeTTU).</p>	<p>Innovaatioita edistävien yhteistyöinstrumenttien osuus (%) kasvaa.</p> <p>Rahoitus on kohdistunut Suomen politiikkatavoit- teiden näkökulmasta A. Oikein. B. Osittain oikein. C. Väärin.</p> <p>Rahoitus on ollut Suomen politiikkatavoitteiden näkökulmasta A. Riittävää. B. Välttävää. C. Riittämätöntä.</p> <p>A. Toteutus suunnitelmien mukaan. B. Suunnitelmat toteutuksessa, mutta vii- veellä. C. Osa suunnitelluista toimista käynnistämättä.</p>	<p>Shift-hankkeessa (yritykset ja ihmisoikeudet) instrumenteille annettavaa räätälöityä tukea jat- kettiin ja tukea laajennettiin uusille toimijoille. Finnfundin ihmisoikeusraportointi vertaisarvioitiin hyvin tuloksin ja yhtiötä ohjeistettiin väliarvioi- maan ihmisoikeuslinjauksensa vuonna 2021. Finnpartnership jatkoi yritysten koulutusta hake- mustyöpajoissaan ja otti käyttöön tarveperustai- sen maksuttoman konsultaatiotuen ihmisoikeus- riskien hallintaan rahoittamilleen hankkeille.</p> <p>Kesällä 2020 lanseerattiin Developing Markets Platform -alusta Business Finlandiin. Osin kehi- tysyhteistyörahoituksella alusta tukee suomalai- sia yrityksiä ja niiden kumppaneita kehittämään yhdessä kestävää kehitystä edistäviä ratkaisuja. Finnpartnership järjesti yhdessä muiden toimijoi- den kanssa SDG-booster-työpajoja. Niiden ta- voitteena on mm. luoda uusia innovatiivisia rat- kaisuja tunnistettuihin tarpeisiin kehitysmaissa.</p> <p>Kauppaa ja kehitys -ohjelmat ovat olleet onnistu- neita.</p> <p>Määrärahat olivat vuonna 2020 riittämättömät. Lähes kaikkiin sopimukseen jouduttiin lisäämään ylimääräinen vuosi ilman erillistä rahoitusta.</p> <p>Kehitysyhteistyön toimintatapauudistuksen (KeTTU) toteutus etenee suunnitelmien mukaan strategisen suunnittelun ja operatiivisten järjes- telmien kehittämisen osalta. Toimeenpano on ol- lut hitaampaa kuin suunnitelmissa, mutta mo- lempien osioiden tavoitteet saavutetaan keväällä 2021.</p>
--	--	---	---

<p>Vaikutamme EU:n kauppasuhteiden kehittämiseen ja kauppasopimusten toimeenpanoon talouskasvun ja työllisyyden tukemiseksi. Edistämme Suomen vientiä vaikuttamalla liiketoimintaympäristöihin sekä tukemalla suomalaisyritysten osallistumista kansainvälisiin arvoketjuihin sekä kysyntävetoisiin ekosysteemeihin.</p>	<p>Suomen tavoitteiden ja kantojen oikea-aikainen kansallinen määrittely ja vaikuttaminen neuvotteluihin sekä vuoropuhelu sidosryhmien, yritysten ja kansalaisjärjestöjen kanssa.</p>	<p>A. Suomen kannat saatu hyvin sisään EU:n neuvottelupositioihin. B. Vain osa Suomen kannoista saatu mukaan. C. Suomen kannat eivät ole mukana EU:n positioissa.</p>	<p>Suomen kannat on saatu hyvin esiin EU:ssa ja liike-elämän eduista on onnistuttu huolehtimaan olosuhteisiin nähden hyvin. Useat keskeiset neuvotteluprosessit ovat edelleen kesken, joten lopputulosta niiden osalta ei voida arvioida. Toisaalta usea prosessi on saatu päätökseen tai lähes päätökseen. Vaikuttamistyön ansiosta Suomen tavoitteet ovat olleet mukana neuvotteluissa.</p>
<p>Vahvistamme edelleen Team Finland -toimijoiden yhteistyötä. Panostamme erityisesti Team Finland -toiminnan tuloksellisuuteen ja Team Finland -verkoston resurssien vahvistaminen.</p>	<p>TF-palveluja koskeva seuranta, laadun kehittäminen, osaamisen tuki ja koulutus ja resurssien tarkoituksenmukainen kohdentaminen erityisesti asiakaspalautteeseen perustuen.</p> <p>Tuetaan Team Finland -strategiaa tehokkaan viestinnän keinoin.</p>	<p>Asiakaspalautte ja muu palvelujen tehokkuuden ja tuloksellisuuden arviointi. Asteikko 1-5: 4-5 = erinomainen 3 = hyvä 1-2 = tyydyttävä</p> <p>Viestintä on tuloksellista A. TF-verkoston toiminta pääviestit menevät perille, verkoston toiminta saa kiitosta. B. tietoisuus TF-verkostosta lisääntyy. C. tietoisuus ei nouse, ei kiinnosta.</p>	<p>TF -verkoston palveluissa yhteistyön tiivistämistä on jatkettu ja keskinäinen tuntemus on kasvanut. Yrityksiltä saatu palaute on ollut hyvin positiivista (keskiarvo 4,4 skaalan ollessa 1-5) ja arviointi muutoinkin hyvää.</p> <p>Yhteistyö edustustojen, BF:n ja elinkeinoelämän kanssa on tiivistynyt ja systematisoitunut. Myös TF-suunnitelmien valmistelu ja käsittely on entistä suunnitelmallisempaa. Koordinaatioon eri toimijoiden kesken on panostettu entistä enemmän mm. vierailujen osalta. Pandemiasta johtuen suurin osa suunnitelluista fyysisistä vierailuista jäi toteutumatta, mutta olosuhteiden pakotamana nopeasti omaksuttu virtuaalinen toimintatapa mahdollisti vuoden kuluessa monimuotoista vienninedistämistoimintaa. Videovälitteiset TF-tilaisuudet mahdollistavat useiden yritysten ja asiantuntijoiden sekä korkean tason keskustelujen ja tapaamisten toteutumista osin jopa helpommin Suomen ja kaukana olevien maiden välillä.</p> <p>Yhteistyössä BF:n kanssa on saatu lisää seuraajia somessa, näkyvyyttä sekä brändille että sisäilöille ja näin levitettyä tietoisuutta TF-verkostosta. Verkoston ydintoimijoiden viestintäryhmän yhteistyö viikoittaista ja tiivistä.</p>
<p>Tehostamme yhteistyössä Business Finlandin kanssa kansainvälisten järjestöjen hankintoihin liittyviä liiketoimintamahdollisuuksien osoittamista, yhteyksien luomista ja neuvontaa koskevia palveluja suomalaisille yrityksille.</p>	<p>UM-BF -yhteistoimintamallin operointi, koordinaatio ja toiminnan kehittäminen. TF-verkoston strategian jalkauttaminen ja toimeenpano.</p>	<p>Edustustoilta, alueosastoilta, BF:ltä ja muilta TF-toimijoilta saatu palaute, TF-verkoston toimintaa koskevien yhteisten mittarien ja taloudellisten ulkosuhteiden osaston oma seuranta. A. Palaute/mittaustulokset ovat myönteistä.</p>	<p>TF-verkoston yhteistoimintaa on kehitetty 2019 lanseeratun TF-strategian myötä ja edelleen 2020 hyväksytyyn Viennin ja Kansainvälisen Kasvun ohjelman konkreettisia toimenpiteitä jalkauttamalla.</p>

	<p>Perehdytetään ulkoministeriön ja mahdollisuuksien mukaan myös ulkopuolisten TF/BF-koordinaattorit viestinnän ja maakuvatyön keskeisiin elementteihin.</p>	<p>B. Palaute/mittaustulokset ovat keskimääräistä. C. Palaute/mittaustulokset osoittavat puutteita tai toimimattomuutta.</p> <p>Viestinnän TF/BF-toimijoille tarjoama viestinnän ja maakuvatyön koulutus ja tuki A. Kiinnostaa ja saa kiitosta. B. Kiinnostaa. C. Ei kiinnosta.</p>	<p>Yhteistyötä BF:n kanssa on jatkettu ja edelleen syvennetty mm. ulkomaantoimintojen johtoryhmän työskentelyn avulla.</p> <p>Koulutukset ovat kysytyjä, suosittuja ja saaneet kiitosta. Aikajaksolla valmistuivat toimialakohtaiset, maakuvalliset viestipaketit koko verkoston käyttöön, ensivastaanotto on ollut innostunutta.</p>
<p>Edistämme pohjoismaista yhteistyötä ja syvennämme ulko- ja turvallisuuspoliittista yhteistyötä, erityisesti Ruotsin ja Norjan kanssa.</p>	<p>Pidetään yllä tiiviitä yhteyksiä Ruotsin ja Norjan kanssa ulko ja turvallisuuspoliittisissa kysymyksissä ml. pohjoismaisen yhteistyön, Naton ja EU:n puitteissa, identifioidaan konkreettisia yhteistyöalueita. Kutsutaan Norja mukaan Suomen ja Ruotsin Hanalys-seminaariin.</p>	<p>A. Yhteydenpito tiivistä, konkreettisia yhteistyöhankkeita toimeenpantu. B. Yhteydenpito on harvarytmistä. C. Yhteydenpito on satunnaista.</p>	<p>Yhteydenpito Ruotsin ja Norjan sekä muiden pohjoismaiden kanssa on jatkunut tiiviinä, vaikka Covid-19 -pandemia onkin estänyt varsinaisten tapaamisten järjestämisen. Yksi esimerkki tiivistä yhteistyöstä on kesällä julkaistu yhteispohjoismainen Bjarnasonin raportti, jossa käydään läpi mahdollisia uusia yhteistyöalueita ulko- ja turvallisuuspolitiikan saralla. Erityisesti Ruotsin kanssa yhteistyö on hyvin konkreettista: Ruotsin ulkoministeriöstä on lähetetty vaihtovirkamies ulkoministeriöön ja Suomi on sekondeerannut virkamiehen Ruotsin Etyj-delegaatioon Wieniin Ruotsin Etyj-puheenjohtajuuskauden 2021 tuoksi. Viiden pohjoismaan ulkoministereiden yhteydenpito on ollut jopa viikoittaista.</p> <p>Pohjoismaiden ministerineuvostossa tehty työ on ollut aktiivista, osin seurauksena valmistautumisesta Suomen puheenjohtajuuskauteen vuodelle 2021.</p>
<p>Edistämme Itämeren ja arktisen alueen vakautta ja turvallisuutta sekä vahvistamme EU:n näitä alueita koskevia politiikkoja.</p>	<p>Päivitetään jatkuvasti arviota Itämeren ja arktisen alueen turvallisuudesta kansallisesti ja yhteistyössä kumppaneiden kanssa toimien vakauden hyväksi.</p> <p>Otetaan huomioon näiden alueiden turvallisuus-kysymykset ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa ja kansallisessa sekä EU:n arktisessa</p>	<p>A. Arvio turvallisuustilanteesta ajankohtainen ja kumppaneiden kanssa jaettu, toiminta aktiivista. B. Arvio turvallisuustilanteesta ei ei täysin ajantasainen tai samansuuntainen kuin kumppaneilla, toiminta reagoivaa. C. Toiminta passiivista.</p>	<p>Suomen arvio Itämeren ja Arktisen alueen turvallisuudesta on yhteneväinen kumppanimaiden kanssa ja arviota on vertailtu myös koronapandemian keskellä. Tuore ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko huomioi selkeästi Itämeren ja arktisen alueen turvallisuustilanteet sekä kytkökset alueiden välillä.</p> <p>EU:n Itämeri-strategian toimintaohjelman päivitys valmistui Suomen puheenjohtajuudella.</p>

	<p>strategiassa. Edistetään yhteistä kannanmuodostusta EU:n Itämeri-strategian uudistamisessa.</p>		<p>Suomi järjesti EU:n Itämeri-strategian vuosiforumin Turussa yhdessä Turun kaupungin ja Euroopan komission kanssa.</p> <p>Suomen kansallisen arktisen strategian valmistelut etenivät pitkälle. Suomi edisti aktiivisesti EU:n arktisen tiedonannon päivittämistä.</p>
<p>Edistämme transatlanttista poliittista, kauppapolitiittista ja taloudellista yhteistyötä, erityisesti Yhdysvaltojen kanssa.</p>	<p>Kontaktien syventäminen Yhdysvaltain hallintoon ja vaikuttajiin Suomen kantojen esiin tuomiseksi ja tavoitteiden edistämiseksi, ml. tarkoituksenmukainen kahdenvälinen vierailuvaihto.</p> <p>EU:n transatlanttisen suhteen tukeminen ja dialogin sisältöön vaikuttaminen. Vaikutetaan EU:n yhteiseen kauppapolitiikkaan ja kaupallis-taloudelliseen yhteistyöhön transatlanttisissa suhteissa siten, että EU:n toiminta on avointa kaupaa tukevaa ja transatlanttisia kumppaneita tähän sitouttavaa.</p>	<p>Suomen tavoitteet saavutettu</p> <p>A. Toteutunut täysin. B. Toteutunut osittain. C. Ei ole toteutunut.</p> <p>A. Suomen toiminta on ollut tuloksellista. B. Toiminnassa on onnistuttu osittain. C. Toiminnassa ei ole onnistuttu.</p>	<p>Ulkoministeri Haavisto vieraili alkuvuonna Washingtonissa tavaten mm. ulkoministeri Pompeon. Covid-19 -pandemiasta huolimatta Suomen intressejä edistettiin ja yhteyksiä pidettiin virtuaalisesti ja edustustojen kautta. Suomi ylläpiti aktiivisesti myös toimivaa kumppanuutta Kanadan kanssa eri tasoilla. Pakotteisiin liittyvää yhteistyötä Yhdysvaltojen kanssa on jatkettu.</p> <p>Suomen kannat on saatu hyvin esiin EU:ssa ja liike-elämän eduista on onnistuttu huolehtimaan olosuhteisiin nähden hyvin. Kitkatekijät EU:n ja Yhdysvaltain suhteissa näkyvät kuitenkin myös kauppakysymyksissä ja kahdenvälisellä työllä on tästäkin johtuen vain rajalliset mahdollisuudet. Sinänsä EU on pysynyt varsin yhtenäisenä suhteessa Yhdysvaltoihin.</p>
<p>Pidämme yllä toimivia suhteita Venäjään EU:n yhteisten politiikkalinjausten puitteissa ja niitä tukien. Venäjään kohdistuvista rajoittavista toimita pidetään kiinni, kunnes edellytykset niiden poistamiseen täyttyvät.</p>	<p>Ylläpidetään ja tuetaan vuoropuhelua ja kontakteja Venäjän kanssa kahdenvälisesti, EU-tasolla ja monenkeskisesti. Vaikutetaan erityisesti EU:n yhteiseen Venäjä-politiikkaan. Huolehditaan Venäjä-pakotteisiin liittyvistä kansallisista tehtävistä.</p> <p>Tarkoituksenmukainen EU-tason vaikuttaminen, monenkeskinen toiminta ja kahdenvälinen vierailuvaihto.</p> <p>Tuetaan alueellista ja ympäristöyhteistyötä sekä taloudellista ja kansalaisten välistä kanssakäymistä.</p> <p>Ylläpidetään ja arvioidaan osana Euroopan unionia Venäjään kohdistuvia rajoittavia toimia, kunnes edellytykset niiden poistamiseen täyttyvät.</p>	<p>Suomen tavoitteet saavutettu</p> <p>A. Toteutunut täysin. B. Toteutunut osittain. C. Ei ole toteutunut.</p> <p>A. Toimiva yhteistyö mainituilla sektoreilla, eri foorumeilla. Aiheiden edistäminen Venäjän suuntaan, alueellisesti sekä monenvälisesti. Yhteistyöllä konkreettisia tuloksia. B. Yhteistyön ja tavoitteiden toteutuminen vain osittain. C. Yhteistyö vähäistä; ei saavutettu tuloksia.</p> <p>A. EU:n yhtenäinen ja johdonmukainen toiminta Suomen tavoitteiden mukaisesti. B. Poliittikatavoitteet toteutuvat osittain.</p>	<p>Suomi on ylläpitänyt toimivia yhteyksiä Venäjään kansallisten tavoitteidemme mukaisesti. Vaikuttamista EU:n Venäjä-politiikkaan on tuettu pakotteiden oikeudellisilla asiantuntemuksella</p> <p>Alueellinen yhteistyö Venäjän suuntaan edistynyt hyvin myös nykyisissä olosuhteissa.</p> <p>EU on säilynyt yhtenäisenä kannoissaan Venäjään, vaikka kansallisissa näkökulmissa on välillä ollut eroavaisuuksia. Suomi on korostanut</p>

	<p>Edistetään Suomen intressejä Venäjän WTO-sitoumusten toimeenpanossa ja pakotepolitiikassa tekemällä yhteistyötä komission, samanmielisten maiden ja sidosryhmien/yritysten kanssa.</p>	<p>C. Yhteiset tavoitteet eivät toteudu.</p> <p>A. Suomen toiminta on ollut tuloksellista. B. Toiminnassa on onnistuttu osittain. C. Toiminnassa ei ole onnistuttu.</p>	<p>yhteisesti sovittujen periaatteiden noudattamisen tärkeyttä.</p> <p>Suomi on edistänyt intressejään aktiivisesti komission ja Venäjän suuntaan sekä WTO-kontekstissa osana EU:ta. Samanmielisten maiden kanssa asiaa on pidetty yllä EU-yhteyksissä. Sidoryhmien ja yritysten kanssa vuoropuhelu yleisestä kehityksestä ja yksittäisistä tapauksista on ollut jatkuvaa.</p>
<p>Myötävaikutamme Ukrainan konfliktin ratkaisuedellytyksiin sekä Euroopan itäisen naapuruston vakauteen, vaurauteen ja uudistuksiin.</p>	<p>Tuki poliittiselle vuoropuhelulle Itä-Ukrainan konfliktissa ja vaikuttaminen keskeisiin neuvotteluihin.</p> <p>Tuki konfliktin ratkaisuedellytysten parantamiselle mm. siviilikriisinhallinnan ja humanitaarisen miinatoiminnan keinoin.</p> <p>Tuki Euroopan naapuruuspolitiikan, itäisen kumppanuuden ja EU:n Keski-Aasia -strategian tavoitteiden toimeenpanolle sekä Etyjin toiminnalle.</p> <p>Tuki Euroopan itäisen naapuruston vakaudelle Suomen kehityspolitiikan keinoin, hallitusohjelman painotukset huomioiden.</p>	<p>A. Vuoropuhelu ja vaikuttaminen aktiivista. B. Toteutunut osittain C. Ei ole toteutunut</p> <p>A. Suomen tuki mm. siviilikriisinhallinnassa ja miinatoiminnassa merkittävä. B. Suomen tavoitteet toteutuvat osittain. C. Suomen toiminnalla ei merkittävää vaikutusta.</p> <p>A. Suomen aktiivinen toiminta ja vaikuttaminen EU:n ja Etyjin kautta. B. Suomen tavoitteet toteutuvat osittain. C. Suomen toiminta ja vaikuttavuus vähäistä.</p> <p>A. Kehitysyhteistyöhankkeita toimeenpantu tehokkaasti hallitusohjelman tavoitteita tukien. B. Hankkeet ja tavoitteet toteutuneet vain osittain.</p>	<p>Suomi on pitänyt Ukrainan tilannetta aktiivisesti esillä niin kahdenvälisessä kuin monenkeskisessä yhteistyössä.</p> <p>Siviilikriisinhallinnassa Suomi on EU:n ja Etyjin Ukrainassa toimivien operaatioiden merkittävä tukija. Asiantuntijapanoksen lisäksi Suomi tuki Etyjin operaatiota vapaaehtoisrahoituksella. Suomi jatkoi merkittävänä humanitaarisen miinatoiminnan tukijana Ukrainassa. Päätettiin tukiohjelman jatkamisesta viidellä vuodella vuoteen 2025 saakka.</p> <p>Covid-19 -pandemia on tuonut rajoituksia mm. missioiden toiminnalle itse alueella.</p> <p>Suomi on vaikuttanut aktiivisesti itäisen kumppanuuden tulevan yhteistyön valmisteluun ja poliittisen vuoropuhelun ylläpitämiseen EU:n ja kumppanimaiden kesken.</p> <p>Suomi on jatkanut osallistumista itäisessä naapurustossa toimiviin Etyj-missioihin ja osallistuu aktiivisesti naapurustoon liittyvien asioiden käsittelyyn Etyjissä. Suomi osallistuu aktiivisesti EU:n Keski-Aasia -strategian toimeenpanon muotoilemiseen osana EU-yhteistyötä.</p> <p>Covid-19 -pandemia on viivästyttänyt hankkeiden toimeenpanoa eikä hankkeita ole voitu toteuttaa yhtä tehokkaasti kuin normaalioloissa.</p>

		C. Kehitysyhteistyöhankkeiden toimeenpano myöhästynyt merkittävästi.	
Vaikutamme EU:n ja Ison-Britannian suhteiden kehittymiseen Suomen intressien pohjalta.	Brexitin jälkeiset EU-UK -kauppasopimusneuvottelut; Suomen kantojen tehokas koordinaatio ja määrittely, kattavat sidosryhmäkonsultaatiot, aktiivinen kauppaneuvotteluihin osallistuminen EU:n toimielimissä. Tarkoituksenmukainen EU-tason vaikuttaminen, kahdenvälinen vierailuvaihto ja monenkeskinen toiminta.	A. Suomen toiminta on ollut tuloksellista. B. Toiminnassa on onnistuttu osittain. C. Toiminnassa ei ole onnistuttu.	Hallinnonalojen perusteellisen valmistelutyön ja tehokkaan poikkihallinnollisen yhteistyön kautta vaikutettiin neuvotteluprosessiin siten, että saavutettiin Suomelle hyväksyttävissä oleva neuvotteluratkaisu. Suomi on vaikuttanut kauppakysymyksissä aktiivisesti komission suuntaan, yhteistyö sidosryhmien kanssa on ollut tiivistä ja valtioneuvoston sisällä kannat on koordinoitu tehokkaasti. Uudesta suhteesta saavutetun sopimuksen käsittely ollut nopeaa ja asiantuntevaa. Käynnistettiin valtionhallinnon laajuinen kartoitus Suomen tavoitteista kahdenvälisessä suhteessa Britanniaan.
Edistämme EU:n laajentumispolitiikkaa ja tuemme jäsenyyttä tavoittelevien maiden työtä kriteerien täyttämiseksi.	Tuetaan jäsenyyssuhteiden vaatimien uudistuksia hakijamaissa mm. Twinning-toiminnalla ja aktiivisella kahdenvälisellä vuorovaikutuksella. Osallistutaan aktiivisesti EU:n laajentumismetodologian uudistamiseen. Tuetaan Serbian ja Kosovon suhteiden normalisointidialogia.	A. Suomen toiminta on ollut aktiivista ja tuloksellista. B. Toimenpiteitä on toteutettu osittain. C. Toiminnassa ei ole onnistuttu.	Suomi on aktiivisesti tukenut EU-erityisedustajan toimintaa Kosovo-Serbia -dialogissa sekondeeraamalla virkamiehen hänen esikuntaansa ja valmistelemalla sarjan 1.5-raiteen tukitapahtumia. Suomella on Länsi-Balkanin maissa useita Twinning-hankkeita, joilla tuetaan jäsenyyssuhteiden vaatimia uudistuksia.
Jatkamme suhteiden monipuolistamista, syventämistä ja maantieteellistä laajentamista Afrikan maiden kanssa. Toiminnan johdonmukaisuuteen ja vaikuttavuuteen kiinnitetään lisääntyvää huomiota kaudella laadittavan Afrikka-strategian pohjalta.	Laaditaan hallituksen kokonaisvaltainen Afrikka-strategia. Lisätään poliittista vuorovaikutusta ja konsultaatioiden määrää sekä kasvatetaan kunniakonsuliverkostoa. Järjestetään Suomessa Pohjoismaat-Afrikka UMI-kokous kesällä 2020.	A. Afrikka-strategia valmis. B. Afrikka-strategia viimeistelyssä. C. Afrikka-strategia keskeneräinen. A. Poliittiset konsultaatiot, vierailut ja Afrikka-dialogi on lisääntynyt, kunniakonsuliverkosto on kasvanut. B. Edellä esitetyt pysyneet ennallaan. C. Edellä esitetyt vähentyneet. A. Järjestetty Pohjoismaat-Afrikka UMI-kokous tuki hyvin suhteiden monipuolistamista ja syventämistä. B. Kokous tuki osittain suhteiden monipuolistamista ja syventämistä.	Strategiatyö on edennyt hyvin, mutta Covid-19 -pandemian myötä strategiaa koskevat konsultaatiot lykkääntyivät ja pidettiin virtuaalisina. Poliittiset korkean tason ja virkamiestason konsultaatiot muuttuneet virtuaalisiksi, määrällisesti pysyneet ennallaan. Kokous on Covid-19 -pandemian johdosta ministerin päätöksellä siirretty myöhempään ajankohtaan.

	<p>Kehitysyhteistyön pitkäaikaisista kumppanimaista laaditaan maastrategiat ja uudet maaohjelmat kehitysyhteistyön johdonmukaisuuden ja vaikuttavuuden edistämiseksi.</p> <p>Aktiivinen verkostoituminen TF-verkoston ja keskeisten kaupallisten toimijoiden kanssa. Tuetaan monenkeskisiä kauppaa ja kehitys -järjestöjä ja -ohjelmia. Suunnataan niihin kohdistuvaa rahoitusta köyhimpien kehitysmaiden, erityisesti Afrikan maiden institutionaalisen kapasiteetin kehittämiseen kansainvälisen kauppaa- ja investointijärjestelmän hyödyntämiseksi. Edistetään ko. yhteistyössä naisten ja nuorten yritystoimintaa ja sukupuolten välistä tasa-arvoa.</p>	<p>C. Kokous ei palvellut syhteiden monipuolista koskevan tavoitteen saavuttamista.</p> <p>A. Maastrategiat ja kyt-maaohjelmat on laadittu. B. Edellä esitet ovat viimeistelyssä. C. Edellä esitetyt ovat kesken.</p> <p>AfT-rahoitus on kohdistunut Suomen politiikkatavoitteiden (köyhät kehitysmaat, erityisesti Afrikassa, naisryrittäjyys jne.) näkökulmasta A. Oikein. B. Osittain oikein. C. Väärin.</p>	<p>Maastrategiat laadittu, maaohjelmat viimeistelyssä. Noin kahden kuukauden viive aiheutunut Covid-19 -pandemiasta.</p> <p>Kauppaa ja kehitys -ohjelmat ovat olleet onnistuneita.</p>
<p>Lähi-idän politiikkaamme on tavoitteellista ja perustuu realistiseen tilannekuvaan, tavoitteena vakauden edistäminen niin kansallisten toimien kuin kansainvälisen yhteistyön avulla.</p>	<p>Tuki EU:n aktiiviselle ja tavoitteelliselle poliitikalle vakauden ja demokratian edistämiseksi Lähi-idän alueella. Suomi edistää Lähi-idässä vakautta ja demokratiaa myös kahdenvälisesti, keinoina mm. dialogiprosessit, rauhankäytäntö, säännölliset poliittiset konsultaatiot.</p> <p>Järjestetään Helsinki Policy Forum -ministerikokous Helsingissä vuonna 2020. Päivitetään MENA-alueen kehitysyhteistyöstrategia.</p>	<p>A. Suomen aktiivisuus lisääntynyt. B. Aktiivisuus samalla tasolla. C. Aktiivisuus vähentynyt.</p> <p>A. Järjestetty Helsinki Policy Forum-ministerikokous tukenut Suomen tavoitteiden saavuttamista. B. Kokous on tukenut Suomen tavoitteiden saavuttamista osittain. C. Kokous ei ole tukenut Suomen tavoitteiden saavuttamista.</p>	<p>Useita aloitteita/hankkeita/hankeaihoita, joissa Suomi aloitteellinen tai Suomea on nimenomaisesti pyydetty mukaan: Instex, Helsinki Policy Forumin merkityksen kasvu, erilaiset muut rauhankäytäntöaihiot, "Helsingin mallin" esiinnousu eri foorumeilla sekä Bagdadin edustuston toiminnan käynnistyminen ja tarve kehittää omaa profiilia siellä.</p> <p>Kokous siirretty vuodelle 2021 Covid-19 -pandemian johdosta, toteutuessaan tukee Suomen tavoitteita.</p>
<p>Kehitämme suhteitamme Aasian maihin kokonaisvaltaisesti niin kahdenvälisesti kuin EU:n kautta, painopisteinä erityisesti Kiina ja Intia.</p>	<p>Tarkoituksenmukainen EU-tason vaikuttaminen ja kahdenvälinen vierailuvaihto. Säännölliset poliittiset ja kaupallistaloudelliset konsultaatiot, erityisesti Kiinan ja Intian kanssa.</p>	<p>Suomen tavoitteet saavutettu A. Toteutunut täysin. B. Toteutunut osittain. C. Ei ole toteutunut.</p>	<p>EU:n kannanmuodostukseen on osallistuttu aktiivisesti ml. Hongkongia koskien. Yhteistyötä Kaakkois-Aasian maiden kanssa pyrittiin vahvistamaan, sekä EU-tasolla että kansallisesti. Syyskaudesta 2020 lähtien on EU:n ja Suomen Aasia-politiikassa vahvistumassa indopasifinen tu- lokulma geopolittisissa yhteyksissä.</p>

	<p>Aasiaa koskevan viranomaiskoordinaation tiivistäminen ja ajantasaisen tilannekuvan jatkuva ylläpito.</p> <p>Edistetään markkinoiden toimintaa tukevien tavoitteiden läpiviemistä EU-Kiina-politiikassa. Vaikutetaan EU:n kantoihin EU:n ja Kiinan välisen investointisopimusneuvotteluiden päättämiseksi niin, että sopimus sisältää merkityksellisiä markkinoillepääsyn parannuksia Kiinassa sekä vankan kestävä kehityksen luvun.</p>	<p>A. Suomen toiminta on ollut tuloksellista. B. Toiminnassa on onnistuttu osittain. C. Toiminnassa ei ole onnistuttu.</p>	<p>Valtionhallinnon koordinaatiota Kiinan osalta on tehostettu. Suomen Kiina-toimintaohjelmaa on päätetty päivittää kansallisen Kiina-tilannekuvan selkiyttämiseksi.</p> <p>EU ja Kiina pääsivät sopuun investointisopimuksesta 2020 lopulla. Suomi vaikutti komissioon neuvottelujen edetessä ja niissä päästiin Suomen näkökulmasta hyvään lopputulokseen. Sopimus on merkittävä askel kahdenvälisen suhteen tasapainottamiseksi ja eurooppalaisten yritysten markkinoillepääsyedellytysten parantamiseksi.</p>
--	--	---	---

Covid-19 -pandemia

Covid-19 -pandemia on muuttanut ulkoministeriön valmiustoiminnan työtä perustavanlaatuisesti. Pandemian levitessä maailmalla alkuvuodesta 2020 reagoi ulkoasiainhallinto kriisiin proaktiivisesti. Tammikuun lopusta lähtien ulkoministeriö oli mukana suomalaisen kotiuttamisjärjestelyissä. Pian sen jälkeen, kun Suomessa otettiin käyttöön valmiuslaki, siirtyi ulkoministeriö 24.3.2020 ministeriön valmiusnormin mukaiseen toimintaan ja tilanneorganisaatioon. Tilanneorganisaatio vastaa pandemian aiheuttaman poikkeustilanteen johtamisesta ulkoasiainhallinnossa. Sen keskeisenä tehtävänä on turvata ulkoministeriön ja sen ulkomaanedustustojen toimintakyky, avustaa ja kotiuttaa ulkomailla olevia Suomen kansalaisia ja Suomessa pysyvästi asuvia henkilöitä sekä huolehtia ulkomaanedustustojen henkilöstön ja heidän perheenjäsentensä turvallisuudesta.

Erityisesti keväällä tilanneorganisaatio seurasi pandemian vaikutuksia reaaliajassa. Tilanneorganisaatioon siirrettiin laajennettu konsuliryhmä, joka rakennettiin konsuliativustamistyötä tekevän konsuliasioiden yksikön ympärille. Konsuliryhmän lisäksi tilanneorganisaation kaksi muuta isoa kokonaisuutta muodostivat ajantasasta tietoa maailmalta kokoava tilannekuvaryhmä sekä pandemia-tilanteen kehittymistä ja lähiajan seurauksia hahmottava ennakointiryhmä.

Edustustoverkon raportointia hyödyntäen tilannekuvaryhmä kokosi aluksi maailmanlaajuisia tilannekuvaavaa koko valtionhallinnon päätöksenteon tueksi kolme kertaa viikossa. Sitten tahtia harvennettiin yhteen tilannekuvaan viikoittain. Ennakointiryhmä tuotti vuoden 2020 aikana yhteensä 56 raporttia. Vaikka useissa ulkomaanedustustojen asemamaissa koronatilanne on ollut huomattavasti Suomea vaikeampi koetellen henkilöstön kriisinkestävyyskykyä, on edustustojen tuottama raportointi ollut jatkuvaa ja laadukasta.

Tilanneorganisaation työtä tukee valmiustoimikunta. Pandemian alkuvaiheessa valmiustoimikunnan kokoonpano tarkistettiin ja sitä laajennettiin tiedonkulun varmistamiseksi. Aiemmin normaalioloissa noin kymmenen kertaa vuodessa kokoontuva valmiustoimikunta kokousti pandemian alkuvuikoina kolmesti viikossa. Huhtikuun lopussa kokoustahti harveni kahteen ja kesäkuun lopussa yhteen kertaan viikossa.

Pandemia nousi kevään edetessä ennen näkemättömän laajaksi erityisesti ulkomailla olleiden Suomen kansalaisten ja Suomessa pysyvästi asuvien ulkomaalaisten avustamisessa. Kymmenille tuhansille ulkomailla olleille annettiin ulkoministeriön ja sen edustustoverkon kautta ohjeita ja neuvoja. Tuhansia matkailijoita avustettiin palaamaan Suomeen sekä ulkoministeriön järjestämällä kotiutuslentoilla että muiden Pohjoismaiden ja EU-maiden järjestämällä lennoilla. Maailmanlaajuisen avustamisen yksi tärkeä kulmakivi olikin tiivis Pohjoismaiden ja EU-maiden välinen koordinaatio. Kotimaassa ulkoministeriö informoi Suomeen akkreditoituja edustustoja matkustusrajoituksista ja muista hallituksen päätöksistä.

Covid-19 -pandemia on osaltaan parantanut ulkoasiainhallinnon toiminta- ja valmiuskykyä tulevia poikkeustilanteita silmällä pitäen. Tilanneorganisaatio kartoitti kesällä 2020 pandemiatilanteesta kertyneitä oppeja ja kehitettäviä käytänteitä kattavassa selvityksessä. Pandemian aikana nousseet tarpeet ulkoasiainhallinnon valmius- ja tilannetoiminnan kehittämiseksi sekä valmiusnormin uudistamiselle otettiin syksyllä 2020 kehitystyön alle. Myös ministeriön ja edustustojen valmiuksia toimia digitaalisten työkalujen varassa ja hajautetusti etätyössä on parannettu merkittävästi. Selvityksen mukaan ministeriön koettiin toimineen nopeasti muuttuneessa tilanteessa joustavasti ja ketterästi. Poikkeustilanteeseen siirryttiin ja sopeuduttiin selvityksen mukaan nopeasti ja ammattitaitoisesti. Vaikka kehitettävää vielä on, on jo saatujen oppien ja kehitystyön myötä ulkoministeriön valmiuskyky toimia poikkeustilanteissa parantunut.

Pandemia nosti terveysturvallisuuden kansainvälisen agendan kärkeeseen ja osoitti myös sen työn arvon, jota ulkoministeriö on pitkäjänteisesti tehnyt kansainvälisen terveysturvallisuusyhteistyön edistämiseksi. Yhteistyötä kansainvälisen terveysturvallisuusaloitteen (Global Health Security Alliance) piirissä tiivistettiin pandemian myötä entisestään.

Pandemiatilanne kriisiytti maailmantaloutta ja ulkomaankauppaa merkittävästi. Maaliskuussa perustettiin valmiusnormin mukaisesti kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministerin johdolla keskeisten viranomaistahojen kauppapolitiittinen neuvotteluryhmä tehtävänsä kv. tilanteen analysoiminen ja vaikutukset Suomen talouteen ja ulkomaankauppaan sekä yritysten vientiponnistelujen tukeminen. Neuvotteluryhmän toimintaa tuki maaliskuussa järjestäytynyt keskeisten viranomaistahojen epävirallinen ulkomaankaupan häiriöihin varautumista koordinoiva virkamiestason ryhmä, joka valmisteli tilannekuvaavaa ulkomaankaupan neuvotteluryhmälle.

Pandemia vaikutti poikkeuksellisen paljon edustustojen asiakaspalveluun ja lakisääteisten palveluiden antamisen jatkamiseen paikallisviranomaisten asettamien rajoitusten ja sulkujen puitteissa. Maahantulolupa-asioiden tavanomainen vastaanotto ja käsittely

lakkautettiin 19.3.2020 alkaen linjassa muiden Schengen-maiden kanssa. Palvelut ovat jatkuneet rajoitetusti koko pandemian ajan ja niitä laajennettiin pandemiatilanteen salliessa hallituksen linjaamien poikkeusryhmien mukaisesti kesän ja syksyn 2020 aikana.

EU:n ulkoisen toiminnan vahvistaminen

Ulkoministeriö edisti johdonmukaisesti EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan ja vaikutti EU:n ulkoisen toimintakyvyn ja yhtenäisyyden vahvistamiseksi. Ulko- ja turvallisuuspoliittinen yhteistyö muiden EU-jäsenmaiden sekä EU-instituutioiden kanssa oli säännöllistä ja olosuhteet huomioiden tuloksellista, vaikka Covid-19 -pandemia vähensi mahdollisuuksia kasvokkain tapahtuvaan vaikuttamistyöhön kaikilla tasoilla. Pandemia asetti toisaalta toimintarajoitusten myötä haasteita EU:n päätöksenteolle, toisaalta toi mahdollisuuden tarkastella EU:n globaalia roolia ja näkyvyyttä uudella tavalla muun muassa Team Europe -tukitoimien kautta. Pandemiaan liittyvät keskusteluaiheet hallitsivat ulkoasiainneuvoston asialistoja kevään ja kesän ajan.

Ulkoministeriö jatkoi EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehittämistä, mm. liittyen EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikan strategisen ohjauksen prosessiin sekä vaikutti proaktiivisesti EU:n kyberdiplomatian kehittämiseksi Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden pohjalta muun muassa samanmielisten EU-jäsenmaiden kanssa esitettyjen aloitteiden ja kansainvälisissä kyberturvallisuuskeskusteluissa esitettyjen puheenvuorojen ja esitysten muodossa. Ulkoministeriö edisti myös kansainvälistä yhteistyötä hybridiuhkien torjunnassa EU:n ja Nato-kumppanuuden puitteissa sekä samanmielisten maiden kanssa.

Transatlanttiset suhteet

Transatlanttisia suhteita leimasi vuoden 2020 aikana Yhdysvaltojen presidentinvaalit ja valmistautuminen hallinnon vaihtumiseen. Ulkoministeri Haavisto vieraili alkuvuonna Washingtonissa tavaten mm. ulkoministeri Pompeon. Covid-19 -pandemiasta huolimatta Suomen intressejä edistettiin ja yhteyksiä pidettiin virtuaalisesti ja edustustojen kautta. Yhdysvalloista tehtiin useampi vierailu Suomeen suhteiden kannalta keskeisiin yhteistyöteemoihin liittyen.

Suomi osallistui aktiivisesti EU:n kannanmuodostukseen ja edisti myönteistä transatlanttista yhteistyöagendaa sekä ylläpiti aktiivisesti myös toimivaa kumppanuutta Kanadan kanssa eri tasoilla.

Venäjä ja Ukraina

Suomi teki yhteistyötä EU:n instituutioiden ja jäsenmaiden kanssa unionin yhtenäisen Venäjä-politiikan edistämiseksi ja kertomusvuonna EU:n pakotepoliittikka pysyi edelleen yhtenäisenä. Samaan aikaan Suomi ylläpiti toimivia kahdenvälisiä suhteita Venäjän kanssa kansallisten tavoitteidemme mukaisesti, myös Covid-19 -pandemiasta seuranneiden poikkeusolojen aikana.

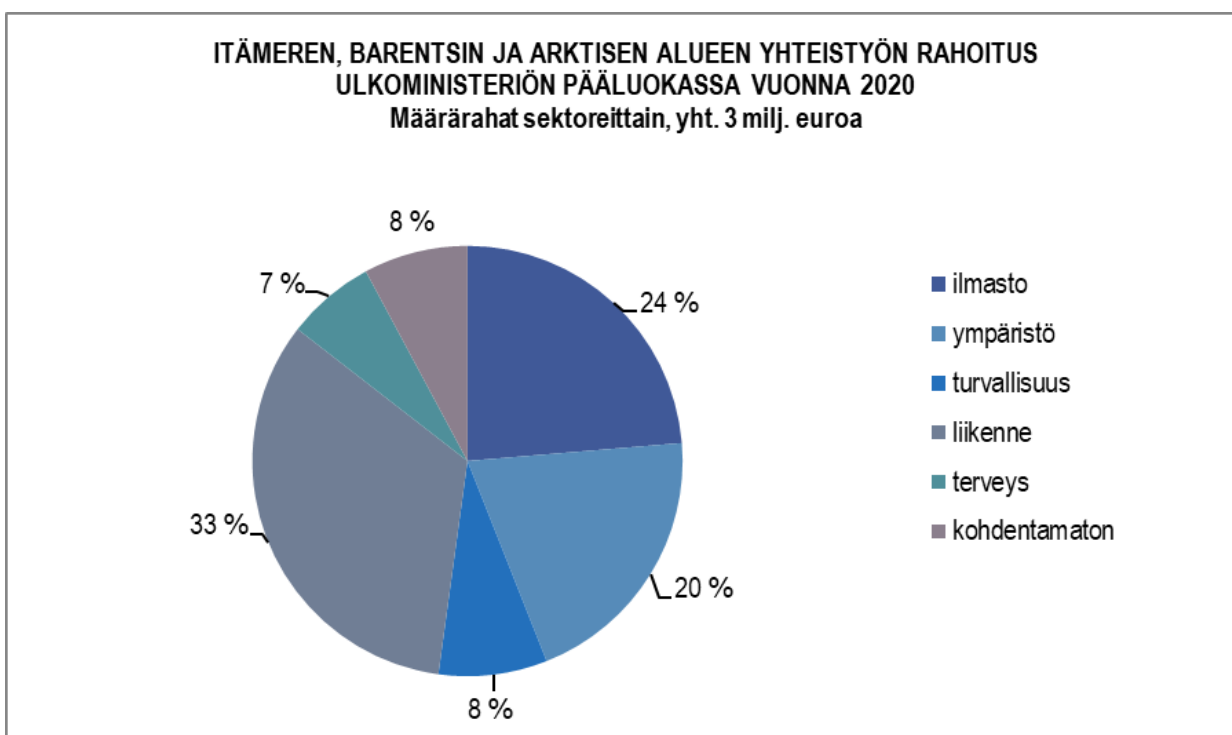
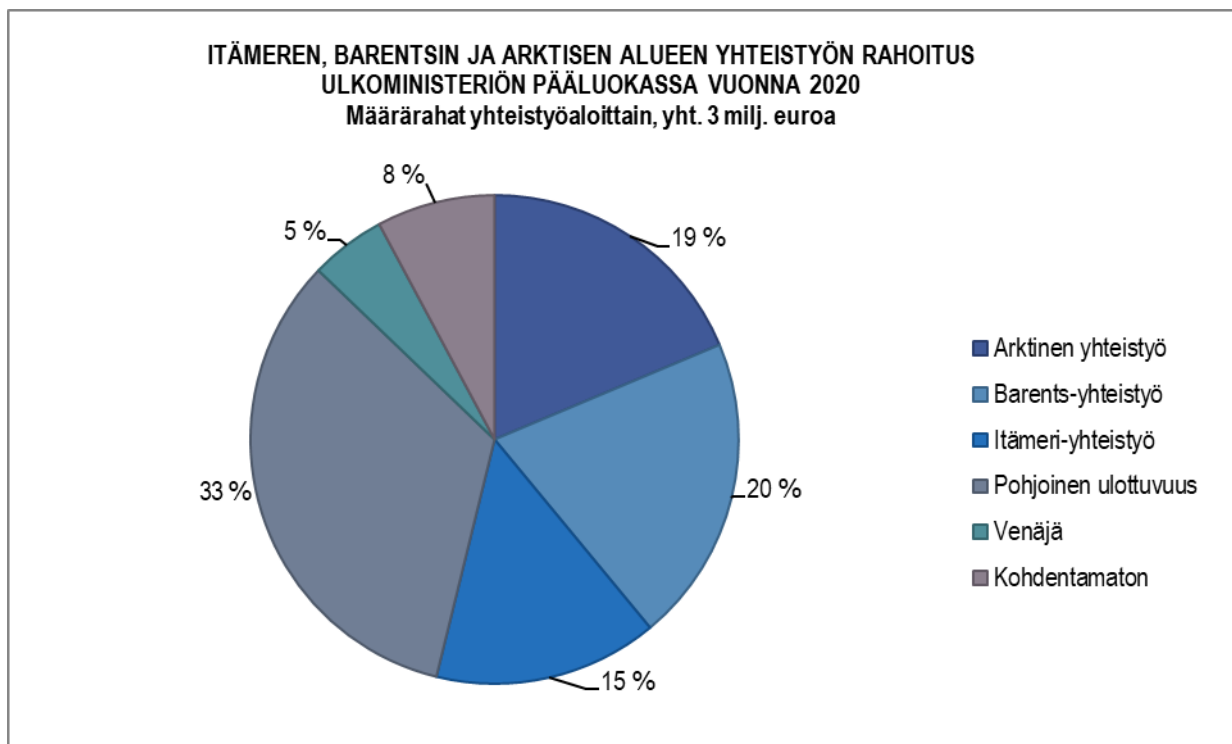
Alueellinen yhteistyö Venäjän suuntaan edistyi hyvin myös vuoden 2020 aikana ja tavoitetta Suomen hiilineutraaliudesta vuonna 2035 edistettiin konkreettisesti kehitysyhteistyö- ja alueellisissa hankkeissa painopisteenä mustan hiilen päästöjen vähentäminen.

Suomi piti Itä-Ukrainan konfliktin tilannetta aktiivisesti esillä kahdenvälisessä ja monenkeskisessä yhteistyössä ja osallistui aktiivisesti Etyjin ja EU:n siviilikriisinhallintamissioihin. Ulkoministeriö myös jatkoi tukea humanitääriselle miinotoiminnalle ja lisäsi Ukrainan humanitääristä tukea. Suomi vaikutti vuoden aikana aktiivisesti itäisen kumppanuuden tulevan yhteistyön valmisteluun ja EU:n Keski-Aasia -strategian toimeenpanon muotoilemiseen osana EU-yhteistyötä. Huomiota kohdistettiin myös Valko-Venäjän tilanteeseen ja kansalaisyhteiskunnan tukemiseen.

Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö

Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen määrärahoista momentilta 24.90.68 rahoitettavilla hankkeilla edistetään kansallisten tavoitteiden toteutumista alueellisen yhteistyön ja Venäjän suhteen. Vuoden 2020 määrärahasta, 3,0 milj. euroa, käytettiin Pohjoisen ulottuvuuden hankkeisiin 33 %, Barents-hankkeisiin 20 %, arktisiin hankkeisiin 19 %, Itämeri-hankkeisiin 15 % ja Venäjä-hankkeisiin 5 %. Sektoreista painottuivat liikenne (33 %), ilmasto (24 %) ja ympäristö (20 %). Momentille myönnetty kertaluonteinen tulevaisuusinvestointimääräraha, 1 milj. euroa, kohdennettiin Pohjoisen ulottuvuuden liikenne- ja logistiikkakumppanuuksiyhteistyön edistämiseen.

Eniten rahoitusta saivat liikenne- ja viestintäministeriön sekä Traficomin hanke Tehokkaat ja sujuvat kuljetusratkaisut Pohjoisen ulottuvuuden alueella (750 000 euroa), ympäristöministeriön, Suomen ympäristökeskuksen ja Ilmatieteen laitoksen koordinoimat hankkeet Monimuotoinen ja resurssiviisas Barents-alue (300 000 euroa) ja Arvio ikiroudan sulamisen vaikutuksesta ympäristöön, terveyteen ja hiilen kiertoon (250 000 euroa).

Aasia ja Latinalainen Amerikka

Toimintaympäristöön vaikuttivat pidemmän ajan kehityskulut, kuten Aasian ja erityisesti Kiinan poliittisen ja taloudellisen painoarvon nouseminen, Intian kasvava rooli ja toisaalta suurvaltakilpailun tiivistyminen Kiinan ja Yhdysvaltain välillä seurannaisvaikutuksineen. Covid-19 -pandemia muutti merkittävästi työskentelyedellytyksiä ja toimintatapoja, ja esimerkiksi lokakuussa Suomen ja Kiinan 70-vuotisia diplomaattisuhteita juhlittiin maiden johdon kirjeitse vaihtamalla onnitteilla ja videovälitteillä juhlapuheilla. Valtionhallinnon Kiina-koordinaatiota tehostettiin vuonna 2020 ja mm. Suomen Kiina-toimintaohjelma päätettiin päivittää kansallisen Kiina-tilannekuvan selkiyttämiseksi. Vuoden merkittävin ponnistus ja saavutus oli Afganistanin apukonferenssi, jota Suomi erittäin onnistuneesti isännöi yhdessä YK:n ja Afganistanin hallituksen kanssa.

EU ja Kiina pääsivät sopuun investointisopimuksesta 2020 lopulla. Sopimus on merkittävä askel kahdenvälisen suhteen tasapainottamiseksi ja eurooppalaisten yritysten markkinoillepääsyedellytysten parantamiseksi. Suomi osallistui myös aktiivisesti EU:n

kannanmuodostukseen mm. Hongkongia koskien. Yhteistyötä Kaakkois-Aasian maiden kanssa pyrittiin vahvistamaan, sekä EU-tasolla että kansallisesti. EU ja ASEAN-maat solmivat joulukuussa strategisen kumppanuuden.

Intian osalta painopiste oli EU-Intia-huippukokouksen toteutumisessa virtuaalisena kesällä 2020, vajaan kolmen vuoden tauon jälkeen, sekä sen tulosten toimeenpanossa. Suomen ja Intian suhteissa virtuaalidiplomatia vauhdittui loppuvuodesta 2020, laajimpana tapahtumana Tiede- ja teknologiakomitean kokous marraskuussa. Intia-tilannekuvassa on seurattu pandemian vaikutuksia maan talouteen, kauppa- ja investointikysymyksiä, Intian ja Kiinan rajakiistaa Himalajalla sekä Intian sisäistä tilannetta vähemmistöjen ja ihmisoikeuksien kannalta. Syyskaudesta 2020 lähtien on EU:n ja Suomen Aasia-politiikassa vahvistumassa indopasifinen tulokulma geopoliittisissa yhteyksissä.

Suomi avasi uudelleen edustuston Manilaan Filippiineille, mikä vahvistaa toimintamahdollisuuksia alueella. Syksyllä 2020 käytiin poliittiset konsultaatiot Meksikon, Brasilian ja Argentiinan sekä Etelä-Korean kanssa.

Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueella pääministeri Marinin videotapaaminen Argentiinan presidentti Fernándezin kanssa avasi kesäkuussa uuden, kahdenvälisen korkean tason digidiplomatian aikakauden.

Afrikka

Ulkoministeriö jatkoi kahdenvälisen suhteiden kehittämistä Afrikan ja Lähi-idän maiden kanssa vuonna 2020 Covid-19 -pandemian sallimissa rajoissa. Kesälle 2020 suunniteltua Pohjoismaat-Afrikka -ulkoministerikokousta jouduttiin ensin siirtämään keväälle 2021, sittemmin on tehty päätös kokouksen siirtämisestä edelleen. Niin ikään Helsinki Policy Forum -ministerikokousta on jouduttu Covid-pandemian vuoksi siirtämään vuodelle 2021.

Pandemiatilanteesta huolimatta Afrikka-strategian valmistelua on viety eteenpäin lähes alkuperäisessä aikataulussa ja strategia on valmistumassa alkuvuodesta 2021. Valmistelun aikana kuultiin laajasti suomalaisen yhteiskunnan toimijoita. Sekä korkean poliittisen tason että virkamiestason dialogia AU:n ja Afrikan maiden kanssa ylläpidettiin virtuaalisesti ja muutamain vierailuin sekä edustustoista käsin. Suomi on vaikuttanut aktiivisesti valmisteilla oleviin EU:n Afrikka-politiikan linjauksiin, ml. keväällä 2020 julkaistuu EU:n Afrikka-strategiaan sekä EU:n alueellisiin Afrikan sarvi- ja Sahel-strategioihin ja osallistunut maatason Team Europe -yhteistyöhön.

Lähi-itä

Lähi-idän merkitys kansainvälisen politiikan ytimessä säilyy. EU:n toiminnan tuloksellisuutta on haitannut osittain jäsenmaiden yhtenäisyyden puute. EU ja sen jäsenvaltiot rahoittavat merkittävästi kehitysyhteistyötä alueella ja tarjoavata muuta tukea, myös kaupallinen yhteistyö on suurta. Kuluneen vuoden aikana usea alueen maa on osoittanut kasvavaa kiinnostusta Suomea kohtaan ja myös Suomen aktiivisuus alueella kasvoi vuonna 2020 ja kaupan edistämisen lisäksi pöydällä on nyt laajempi kahdenvälisen suhteiden kehittäminen. Suomi liittyi syyskuussa 2020 Instex-järjestelmään, joka hoitaa jäsenmaidensa ja Iranin välisen, pakotteiden ulkopuolisen kaupan maksujärjestelyjä. Instexissä on nykyään yhdeksän eurooppalaista maata jäsenenä ml. Norja, Ruotsi ja Tanska.

Ulkoministeriö on vaikuttanut muuttoliikkeiden taustasyihin EU- ja globaaliprosesseissa sekä kehitysyhteistyön keinoin. Paluu- ja palautusjärjestelyjä on pyritty edistämään keskeisten lähtömaiden kanssa, erityisesti Irak ja Somalia, tiiviissä yhteistyössä sisäministeriön kanssa. Suomi painottaa vapaaehtoisen paluun ensisijaisuutta.

Ihmisoikeudet

Hallitusohjelman ihmisoikeusperustaisuus näkyi kaikessa ulkoministeriön toiminnassa. Ulkoministeriö nosti säännönmukaisesti ihmisoikeudet esille monenvälisessä yhteistyössä sekä osana kahdenvälistä vuoropuhelua muiden maiden kanssa. Ulkoministeriö jatkoi naisten ja tyttöjen sekä erityisen haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden aseman ja oikeuksien painottamista ja kiinnitti erityistä huomiota koronapandemian vaikutuksiin ihmisoikeuksiin, demokratiaan ja oikeusvaltioon.

Ulkoministeriö osallistui monenkeskisten ihmisoikeusfoorumien työhön puolustaen ihmisoikeuksien universaaliutta ja sitovuutta. YK:n ihmisoikeusneuvostossa Suomen profiili vahvistui temaattisten aiheiden lisäksi myös maatilanteiden käsittelyn osalta valmistauduttaessa mahdolliseen neuvoston jäsenyyteen 2022 - 2024. Ulkoministeriö edisti aktiivisesti Suomen YK:n ihmisoikeusneuvostokampanjaa.

Ulkoministeriö edisti johdonmukaisesti naisten ja tyttöjen oikeuksia, joita haastettiin voimakkaasti monenkeskisillä foorumeilla. Työ vammaisten henkilöiden aseman parantamiseksi oli aktiivista. Suomi valittiin vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen osapuolikokouksen puheenjohtajaksi.

Ulkoministeriöllä oli vahva rooli neuvotteluissa EU:n toimintaohjelmasta vuosille 2020 - 2024 koskien ihmisoikeuksia ja demokratiaa.

Rauhanvälitys

Konfliktinehkäisyn ja rauhanvälityksen merkitys vahvistui ulkopoliittikan painopistealueena vuonna 2020. Ulkoministeriöön perustettu rauhanvälityskeskus aloitti toimintansa lokakuun alussa 2020. Rauhanvälityskeskus panosti yhtäältä uuden organisaation rakentamiseen ja koordinaation vahvistamiseen, toisaalta se samanaikaisesti edisti jo olemassa olevaa rauhanvälitystoimintaa. Vaikka Covid-19 -pandemia vaikutti merkittävästi monien rauhanprosessien tukihankkeiden toteuttamismahdollisuuksiin, ulkoministeriö jatkoi rauhanneuvotteluiden tukemista käytännön tasolla.

Ulkoministeriö jatkoi myös tukeaan monenkeskisten foorumien (kuten EU, YK, Etyj, AU) rauhanvälitystoiminnan ja rauhanvälitystoiminnan vahvistamiseksi. Suomea pidetään näillä foorumeilla luotettavana kumppanina. Esimerkiksi EU:n päivitetystä rauhanvälityskonseptista ja sitä täydentävistä päätelmissä katetaan nyt hyvin ulkoministeriön rauhanvälitysprioriteetit. Ulkoministeriö jatkoi suomalaisen rauhanvälitysoosaamisen ja rauhanvälityksen ammattimaistumisen edistämistä koulutustilaisuuksilla, joista osa pystyttiin toteuttamaan poikkeusaikana virtuaalisesti. Naisrauhanvälittäjäverkostojen vahvistamista jatkettiin ulkoministeriön tuella niin Suomessa kuin globaalisti.

Ulkoministeriö vei eteenpäin naiset, rauha ja turvallisuus (pl 1325) agendaan niin YK:ssa kuin muissakin kansainvälisissä järjestöissä, tiiviissä yhteistyössä EU:n ja pohjoismaiden kanssa. Päätöslauselman 1325 mukaisia kansallisia toimintaohjelmia on laadittu Suomen tuella neljässä Afrikan ja Lähi-idän maassa: Tunisia, Irak, Libanon, Jordania. Ulkoministeriö tuki päätöslauselman Nuoret, rauha ja turvallisuus (pl 2250) toimeenpanoa sekä aloitti päätöslauselman 2250 ensimmäisen kansallisen toimeenpano-ohjelman laadinnan.

Kriisinhallinta

Suomi jatkoi hallitusohjelman mukaisesti aktiivista osallistumistaan kansainväliseen kriisinhallintaan. Loppuvuonna 2020 Suomi osallistui 10 sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon yhteensä noin 340 sotilaalla. Siviilikriisinhallintatehtävissä Suomella oli vuoden 2020 lopussa noin 120 lähetettyä asiantuntijaa Etyj-, EU- ja YK-operaatioissa sekä sihteeristöissä. Eniten suomalaisia sotilaita oli Libanonissa (UNIFIL) ja Irakissa (OIR). Siviilikriisinhallinnassa suurin yksittäinen osallistuminen oli Etyjin monitorointimissio Ukrainassa (Special Monitoring Mission, SMM).

Sotilaallinen kriisinhallinta					
Operaatiot			Henkilötyövuodet		
2018	2019	2020	2018	2019	2020
9	10	10	508	388	445

Siviilikriisinhallinta					
Operaatiot			Henkilötyövuodet		
2018	2019	2020	2018	2019	2020
20	20	18	108	115	114

Suomi jatkoi osallistumistaan YK:n UNIFIL-operaatioissa osana ranskalaista reservipataljoonaa noin 200 sotilaalla. Osallistumista jatkettiin kansainvälisen Isisin vastaisen koalition operaatioissa (Operation Inherent Resolve, OIR) turvallisuussektorin koulutusyhteistyössä Irakissa noin 80 sotilaalla. Suomen antama koulutus ja neuvonanto koski peshmerga-joukkoja ja Irakin turvallisuusjoukkoja Pohjois-Irakissa ja muualla Irakissa. Irakissa Suomi osallistui myös Naton NMI-koulutusoperaatioon.

EU:lla on kuusi sotilaallista kriisinhallintaoperaatiota, joista Suomi osallistui kolmeen vuonna 2020 yhteensä 12 - 23 sotilaalla vuoden kuluessa. Suomi osallistui myös EUNAVFOR MED Irini -operaatioon, jonka päätehtävänä on YK:n turvallisuusneuvoston asettaman Libyaa koskevan asevientikiellon täytäntöönpanon edistäminen. Operaatio perustettiin maaliskuun lopussa päätehtäväänään ihmissalakuiljetuksen vastaista toimintaa hoitaneen EUNAVFOR MED Sophia -operaation tilalle. Lisäksi Suomi osallistui EU:n kahden sotilaalliseen koulutusoperaatioon Somaliassa (EUTM Somalia) ja Malissa (EUTM Mali).

Osallistumista jatkettiin YK:n MINUSMA -operaatioissa Malissa sekä Lähi-idän UNTSO-operaatioissa. Osallistumista Afganistanin turvallisuusrakenteiden ja -joukkojen strategisen tason koulutukseen, tukeen ja neuvonantoon keskittyvässä Naton Resolute Support -operaatioissa jatkettiin. Osallistumisvahvuus vuoden 2020 lopussa oli noin 20 sotilasta. Lisäksi jatkettiin osallistumista noin 20 sotilaalla Naton KFOR-operaatioon Kosovossa osana Nato-kumppanuutta.

Suomi osallistui yhtä lukuun ottamatta kaikkiin EU:n yhteentoista siviilioperaatioon. Suurin määrä suomalaisasiantuntijoita oli Georgiassa, Ukrainassa, Somaliassa ja Irakissa. EUAM Ukraine-operaatiossa toimi suomalainen päällikkö ja EUAM Iraq-operaatioon valittiin suomalainen varapäällikkö.

Covid-19 -pandemia hankaloitti myös kriisinhallintaoperaatioiden toimintaa. Pandemian vuoksi sotilaita ja asiantuntijoita kotiutettiin väliaikaisesti kunkin operaation johto-organisaation ohjeiden mukaisesti keväällä 2020. Pandemia vaikutti myös operaatioiden rotaatioihin. Sotilaallisessa kriisinhallinnassa operaatiot kykenivät jatkamaan toimintaansa terveysturvallisuus huomioiden. Siviilikriisinhallinnassa pääosa asiantuntijoista palasi vuoden loppuun mennessä toimialueilleen, mutta tietyt operaatiot joutuivat edelleen rajoittamaan asiantuntijoiden oleskelua toimialueilla.

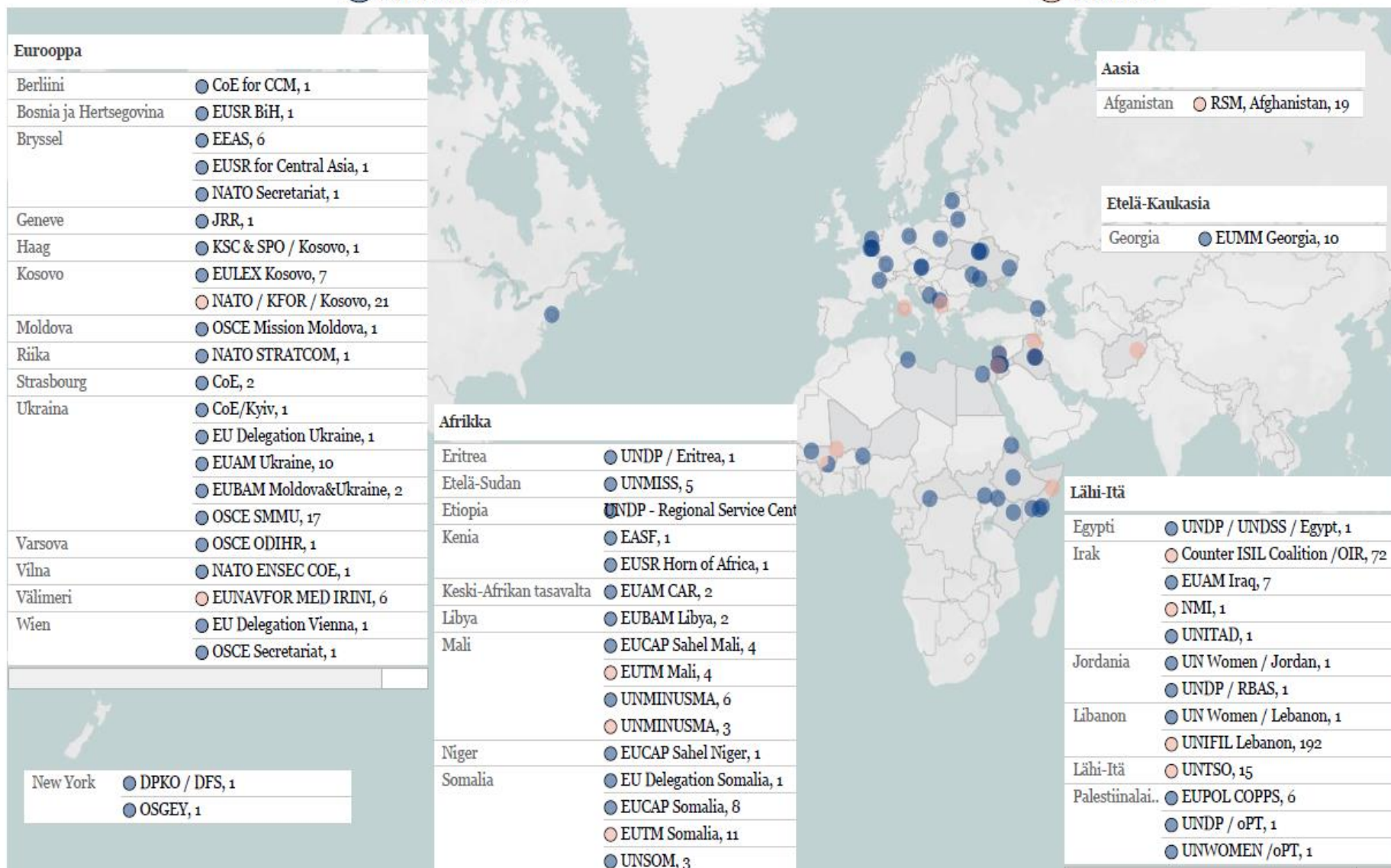
Suomalaispoliisien osallistuminen YK-operaatioihin jatkui noin 20 poliisin tasolla. Poliisiasiantuntijat osallistuivat kolmeen YK-operaatioon (UNSOM, MINUSMA, UNMISS).

Kriisinhallinnan parlamentaarinen komitea aloitti työnsä kesäkuussa ja kokoontui säännöllisesti. Komitea antaa tavoitelinjauksen kriisinhallinnanvaikuttavuuden, resurssien käytön suunnitelmallisuuden tehostamiseksi ja määrällisesti riittävän osallistumisen varmistamiseksi.

Suomen osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintaan

Siviilikriisinhallinta:
125 henkilöä, 58 naisia

Sotilaallinen kriisinhallinta:
344 henkilöä

Kansainvälinen oikeus

Ulkoministeriö edisti ihmisoikeuksia osallistamalla EU:n ihmisoikeuspakoteregiimin kehittämiseen ja voimaansaattamiseen sekä vaikutti aktiivisesti EU:n liittymiseksi Euroopan ihmisoikeussopimukseen. Euroopan neuvostossa Suomi vaikutti aktiivisesti myös Euroopan ihmisoikeussopimus -järjestelmän pitkän aikavälin kehittämiseen. Myös YK:n piirissä oltiin aloitteellisia YK:n ihmisoikeussopimusten valvontaelinten vahvistamismenettelyn tarkastelussa.

Suomi tuki Kansainvälisen rikostuomioistuimen, mutta myös erityistuomioistuinten ja residuaalimekanismien työtä sekä rankaisemattomuutta vähentäviä ja uhrien asemaa edistäviä hankkeita, erityisesti SGBV-painotuksella. Vuoden aikana edistettiin myös EU:n liittymistä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjunnasta tehtyyn Euroopan neuvoston yleissopimukseen (Istanbulin sopimus) ja sopimuksen mahdollisimman laajaa hyväksymistä.

Ulkoministeriö osallistui aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön terrorismin torjumiseksi, mm. EU:ssa, YK:ssa, Euroopan neuvostossa, Etyjissä ja muissa kansainvälisissä yhteyksissä. Suomi korosti erityisesti kansainvälisen oikeuden noudattamista sekä ennaltaehkäisevän ja monialaisen työn merkitystä terrorismin ja väkivaltaisen ekstremismin ehkäisyssä. Kansallisesti osallistuttiin mm. rikoslain terrorismisäännösten ajantasaisuutta tarkastelemaan oikeusministeriön työryhmään. EU:n piirissä tuettiin unionin kyberpakotejärjestelmän kehittämistä.

Taloudelliset ulkosuhteet

Ulkoministeriö on tuki vuonna 2020 sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää ja Suomen kasvua tukevia taloussuhteita sekä yritysten osallistumista kansainväliseen kauppaan olosuhteisiin nähden varsin onnistuneesti. Vaikka keskustelut ja eteneminen monenkeskisen kauppajärjestelmän tulevaisuudesta ja sen uudistamisesta on ollut edelleen hidasta, on ulkoministeriö vaikuttanut EU:n prioriteettien ja tavoitteiden muodostamisessa, ja EU ollut aktiivinen ratkaisuehdotusten etsinnässä kauppajärjestelmän ongelmiin.

Suomen tavoitteet on saatu keskeisiltä osin EU:n kahdenvälisiin neuvotteluihin, joskin usean prosessin keskeneräisyyden vuoksi lopputulosta ei voida vielä täysin arvioida. Neuvotteluja on edelleen saatu päätökseen tai lähes päätökseen: vapaakauppasopimus Vietnamin kanssa tuli voimaan kesällä 2020, Kiinan kanssa saavutettiin läpimurto investointineuvotteluissa ja ratifointiprosessien osalta investointisuojaosopimuksissa Vietnamin ja Singaporen kanssa edetään. Neuvottelut Australian ja Uuden-Seelannin kanssa ovat edenneet ja latinalaisessa Amerikassa Mercosur -yhteisön kanssa saavutetun poliittisen yhteisymmärryksen pohjalta on jatkettu työtä mahdollisen sopimuksen aikaansaamiseksi. Lisäksi Suomi edisti edelleen EU-keskustelua jo solmittujen kauppasopimusten toimeenpanon tehostamisesta.

EU:n ja Yhdysvaltojen näkemyserot kauppakysymyksissä ja kahdenvälisen yhteistyön osalta ovat näkyneet vähäisinä tuloksina. Suomen kannat on saatu kuitenkin hyvin esiin EU:ssa ja liike-elämän eduista on onnistuttu huolehtimaan hyvin Yhdysvaltain kanssa käydyissä keskusteluissa. Yhdysvaltain vaalien myötä odotukset yhteistyömahdollisuuksista uuden hallinnon ovat kasvanneet niin EU:n kahdenvälisen suhteiden kuin globaalien kauppajärjestelmänkin osalta.

Suomi on aktiivisesti vaikuttanut EU-keskusteluun kaupallis-taloudellisista suhteista Kiinan kanssa sekä ylläpitänyt maiden kahdenvälisiä suhteita. Ulkoministeriö on jatkanut vaikuttamista suomalaisyritysten toimintaedellytysten parantamiseksi Venäjällä sekä kahdenvälisesti että yhteistyössä EU:n komission kanssa. Lisäksi Suomi on enakoivasti vaikuttanut komission tulevan kauppapoliittisen strategian valmisteluun. Ministeriö vaikutti Suomen tavoitteiden kannalta onnistuneesti Iso-Britannian ja EU:n tulevista suhteista käytyihin neuvotteluihin ja käynyt tiivistä sidosryhmäyhteistyötä. Kauppasopimuksen aikaansaaminen oli tärkeää, mutta vaikutukset pitkän ajan kauppasuhteisiin selviävät myöhemmin.

Kauppa ja kehitys -ohjelmien avulla Suomi on edistänyt kestävä kehityksen sekä kiertotalouden periaatteiden ja ratkaisujen roolia EU:ssa ja kahdenvälisesti.

Team Finland

Team Finland -palveluissa yhteistyön tiivistämistä TF-toimijoiden kesken on jatkettu ja ulkoministeriö vaikutti syksyn 2020 Viennin ja Kansainvälisen Kasvun Ohjelman toimeenpanoon. Yrityksiltä saatu palaute on ollut positiivista. Yhtenä keskeisenä toimena Suomen elinkeinoelämän vientiponnistelujen tukemisessa käynnistettiin 20 määräaikaisen erityisasiantuntijan rekrytointi edustustoihin.

Covid-19 -pandemia vaikutti merkittävästi TF -suunnitelmien toteuttamiseen. TF-vierailut fyysisinä matkoina jäivät lähes kauttaaltaan toteutumatta ja valtaosa vuodelle suunnitelluista tapahtumista peruuntui. Virtuaaliset toimintatavat mahdollistivat kuitenkin

suuren määrän erilaisia tapahtumia ja kokouksia, joiden avulla kaupallistaloudellisen sektorin työtä oli mahdollista jatkaa pandemiatilanteesta huolimatta. Ulkomaille suuntautuneiden vierailujen vähyys tarjosi samalla tilaisuuden kotimaan verkoston aktivoimiseen ja kehittämiseen. Kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Skinnari teki vuoden kuluessa yhdeksän TF -aiheista vierailua eri puolille Suomea.

Suuriin hankekokonaisuuksiin tähtäävä Business Finlandin Mega Opportunities -ohjelma ja kehittyvien talouksien kaupallisia mahdollisuuksia kartoittava Developing Markets Platform -ohjelma tunnistettiin pandemia-aikana tärkeiksi toimintamuodoiksi. Yksittäisenä merkittävänä tapahtumapaikkana TF-työssä voidaan mainita Tokioon lokakuussa avattu Suomen metsäpaviljonki, jonka hybridimuotoisiin webinaareihin osallistui satoja ihmisiä Japanissa ja Suomessa.

Covid-19 -pandemian myötä ulkoministeriö aktivoi entisestään viranomaisverkoston keskinäistä yhteistyötä ja sidosryhmävuoropuhelua. Tiedonkulku viranomaisten ja sidosryhmien kanssa on toiminut hyvin. Samoin ministeriö on yhteistyössä muiden tahojen kanssatukenut elinkeinoelämää ja auttanut ratkomaan näiden kaupankäynnissä kohtaamia ongelmia. Kokonaisuudessaan kaupankäynnin sujuvuus on onnistuttu varmistamaan olosuhteisiin nähden hyvin.

Kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyö

Kehityspolitiikka on keskeinen osa ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ja yksi Suomen tärkeimmistä globaalien vastuunkannon välineistä. Kehityspolitiikan pitkäjänteistä linjaa vahvistettiin vuonna 2020 aloittamalla kehityspolitiikan ylivaalikautisten periaatteiden laatiminen, samalla laaditaan tiekartta 0,7 % BKT:n osuuden saavuttamiseksi.

Suomi toteuttaa ihmisoikeusperustaista kehityspolitiikkaa, joka poistaa köyhyyttä ja vähentää eriarvoisuutta. Kestävän kehityksen painopisteiden tulostavoitteet vaalikaudelle ovat: 1) naisten ja tyttöjen oikeudet ja asema, 2) kehitysmaiden talouden perustan vahvistaminen ja työpaikat, 3) laadukas koulutus, demokratia ja toimivat yhteiskunnat ja 4) ilmastonmuutos ja luonnonvarojen kestävä käyttö. Kaikessa toiminnassa huomioidaan läpileikkaavina tavoitteina sukupuolten tasa-arvo, yhdenvertaisuus sekä ilmastokestävyys ja vähähiilisyys. Maantieteellisenä painopisteenä on Afrikka.

Covid-19 -pandemia iski suhteellisesti eniten köyhimpien maiden köyhimpiin ihmisiin. Kehittyvissä maissa kyse on terveyskriisin ohella laajasta ja merkittävästä taloudellisesta ja sosiaalisesta kriisistä, jolla on vaikutusta myös maiden vakautteen ja turvallisuuden. Tilanne on hälyttävä: ruokapulasta kärsivien määrä on kaksinkertaistunut, naisten asema on heikentynyt, oppimisen kriisi syvenee. Samalla jo aiemmin syntyneet kriisit kuten ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden katoaminen sekä konfliktit tekevät edelleen tuhoaan. Koronapandemian vaikutuksiin vastattiin kohdentamalla noin 80 milj. euroa kehitysyhteistyövaroja pandemiavastaisiin toimiin.

Kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttaminen karkasi Covid-19 -pandemian myötä yhä kauemmaksi ja vahvasti entisestään sitä, että tavoitteita ei saavuteta vain julkisen rahoituksen avulla vaan myös yksityinen sektori on kytkettävä yhä tiiviimmin mukaan. Ulkoministeriö jatkoi yksityisen sektorin kehitysrahoitusinstrumenttien vahvistamista ja vuonna 2020 lanseerattiin Business Finlandin ja ulkoministeriön yhteinen Developing Markets Platform -alusta, joka auttaa suomalaisia yrityksiä ja niiden kumppaneita edistämään kestävän kehityksen mukaista liiketoimintaa sekä hyödyntämään globaalia kehitysrahoitusta. Suomen kehityspoliittiset finanssisijoitukset kohdistettiin erityisesti ilmastorahoitukseen (75%) ja Afrikkaan (60%) ja tuettiin erityisesti sukupuolten välistä tasa-arvoa. Rahoituksen kohdistumiseen köyhimpiin maihin kiinnitettiin erityistä huomiota.

EU-yhteistyössä Suomi tuki EU:n Team Europe -lähestymistapaa EU:n ja sen jäsenmaiden kokonaispanostuksen vahvistamiseksi sekä EU:n roolin tunnetuksi tekemiseksi. Pohjoismaisessa yhteistyössä korostettiin Building Back Better and Greener -lähestymistapaa koronajälkeisen elpymisen vahvistamiseksi. Monenkeskisessä yhteistyössä Suomella oli vahva asema tasa-arvon edelläkävijänä. Suomi toimi UN Womenin johtokunnan puheenjohtajan ja osallistuimme aktiivisesti sukupuolten tasa-arvoa ja naisten oikeuksia edistävään Generation Equality -prosessiin, jonka puitteissa Suomi valittiin vetämään sen teknologiaa ja innovaatioita koskevaa toimintakoalitiota.

Kehityspolitiikan ja -yhteistyön strategista suunnittelua ja operatiivista tehokkuutta kehitettiin kunnianhimoisessa uudistushankkeessa (KeTTu). Tavoitteena on yhä ammattimaisempi ja tehokkaampi toiminta. Ulkoministeriö osallistui aktiivisesti kansalliseen keskusteluun viestimällä, erityisesti kehitysyhteistyön tuloksista.

Kehitysrahoitus

	TA 2018	TA 2019	TA 2020
1. Varsinainen kehitysyhteistyö			
24.30.66.1 Monenkeskinen kehitysyhteistyö	170,8	172,0	227,9
24.30.66.2.1 Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	139,3	142,3	180,1
24.30.66.3 Euroopan kehitysrahasto	56,5	73,9	67,8
24.30.66.4 Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	33,0	32,5	42,4
24.30.66.5 Humanitaarinen apu	72,5	72,5	112,6
24.30.66.6 Kehitysyhteistyön suunnittelu, tukitoiminnot ja tiedotus	4,2	4,0	4,2
24.30.66.7 Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	1,9	2,1	1,4
24.30.66.8 Kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyö	65,0	65,0	75,8
24.30.66.9 Korkotuki	13,6	12,8	22,7
24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö yhteensä	556,7	577,1	735,5
2. Muu kehitysyhteistyö			
<i>Muu kansainvälinen kehitysyhteistyö luvussa 24.30</i>			
Ulkoministeriön hallinnonala muilla momenteilla	193,2	149,1	121,0
Sisäministeriön hallinnonala	12,4	40,0	50,9
Valtiovarainministeriön hallinnonala	106,4	156,8	132,1
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	1,8	11,9	7,2
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	0,2	0,2	0,2
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	1,3	1,3	1,3
Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	3,4	3,1	2,6
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	22,9	48,7	39,4
Ympäristöministeriön hallinnonala	0,5	0,5	0,8
<i>Muu kehitysyhteistyö yhteensä</i>	<i>342,0</i>	<i>411,6</i>	<i>355,5</i>
Kehitysyhteistyö yhteensä	898,8	988,7	1 091,0
<i>24.30.67 Demokratia- ja oikeusvaltiotuki</i>			3,0
<i>24.30.88 Finnfundin osakepääoman korottaminen</i>	10,0	10,0	60,0
<i>24.30.89 Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset</i>	130,0	130,0	129,7

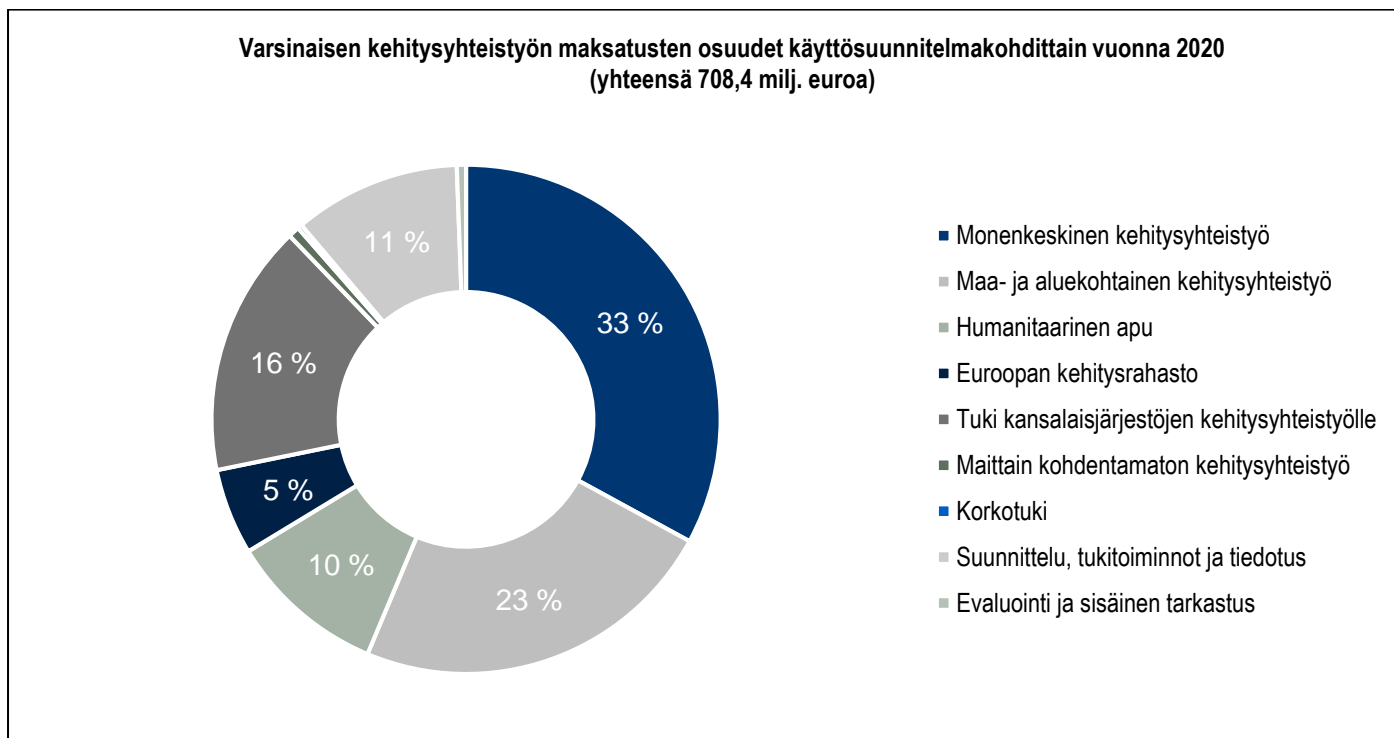
Kehitysyhteistyön maksatukset olivat virallisen ennakkotiedon mukaan vuonna 2020 yhteensä 1 099 milj. euroa, eli n. 0,47 % bruttokansantulosta.

Varsinaisen kehitysyhteistyön momentin 24.30.66 maksatukset olivat vuonna 2020 yhteensä 708 milj. euroa. Tästä humanitaarista apua oli 70,8 milj. euroa, monenkeskisen kehitysyhteistyön käyttösuunnitelmakohdalta maksettiin 233,4 milj. euroa ja kansalaisjärjestöyhteistyön käyttösuunnitelmakohdalta 113,4 milj. euroa.

Avuntarve maailmalla kasvoi vuonna 2020 konfliktien, luonnononnettomuuksien sekä koronaviruspandemian johdosta. Suomen humanitaarisella avulla tuettiin mm. koulutusta, kouluruokailua, naisten ja tyttöjen oikeuksia kriisialueilla sekä katastrofiriskien ennaltaehkäisyä. Suomi painottaa humanitaarisessa avussaan vammaisten henkilöiden aseman parantamista. Ulkoministeriön humanitaarisen avun budjetista tuettiin myös suomalaisten kansalaisjärjestöjen humanitaarisen avun hankkeita.

Kansalaisyhteiskunnalla on ollut merkittävä rooli Covid-19 -pandemiaan vastaamisessa ja moni järjestö on reagoinut tilanteeseen mukauttamalla hankkeitaan ja ohjelmiaan pandemiatyöhön. Kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyörahoituksen kautta uudelleen kohdennettiin jo myönnettyä tukea pandemiatyöhön yhteensä noin viisi miljoonaa euroa.

Muun kehitysyhteistyön osuus maksatuksista oli 390 milj. euroa vuonna 2020. Finnfundin pääomaa korotettiin 60 milj. eurolla ja tappiokorvaussitoumusta 75 mil. eurosta 150 milj. euroon yhtiön toimintaedellytysten turvaamiseksi.

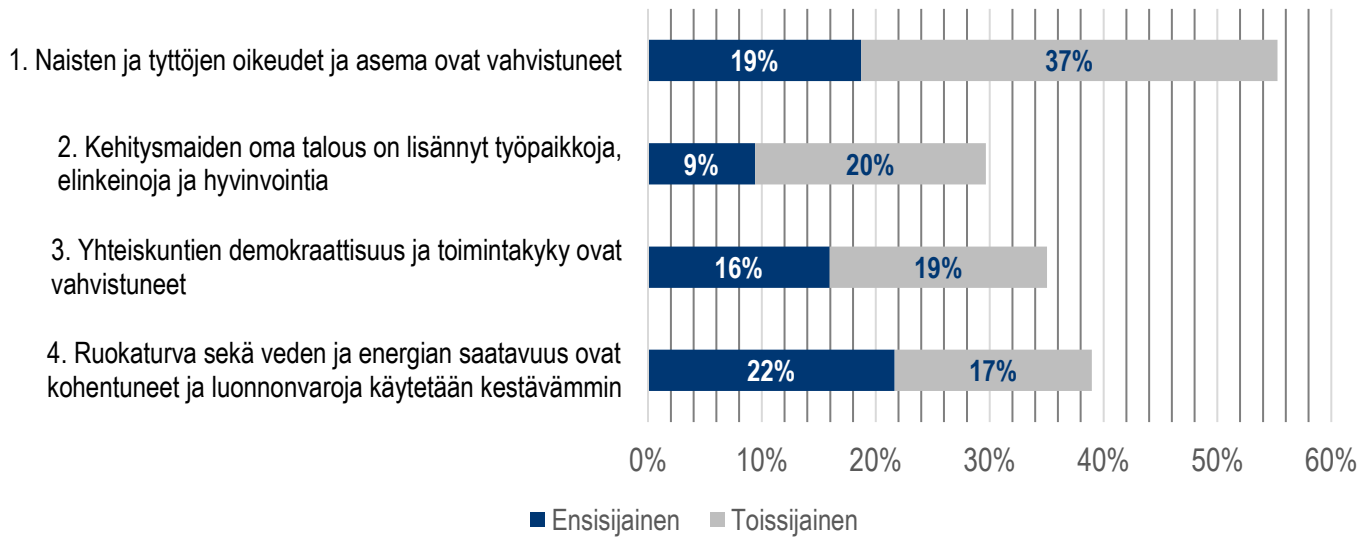
Pitkäaikaisille yhteistyömalleille laadittujen maaohjelmien kautta toteutetaan pitkäjänteisestä, ihmisoikeusperusteista kehitysyhteistyötä, jota tehdään hallitusohjelman painotusten ja käytettävissä olevien resurssien mukaisesti. Maaohjelmat ovat ennen kaikkea kehitysyhteistyön tulostavoituksen väline. Myös riskienhallintaa ja seuranta on vahvistettu uusissa ohjelmissa. Maaohjelmat tuottavat konkreettisia, mitattavia tuloksia kaikilla kehityspolitiikan painopistealueilla. Ohjelmat sisältävät myös esim. yksityisen sektorin instrumentteja ja kansalaisjärjestöyhteistyötä silloin kun ko. toiminta tukee ohjelmalle asetettuja tulostavoitteita tai siitä on synergiaetuja. Tämän lisäksi maaohjelmien linkejä maastrategioiden poliittisiin ja kaupallistaloudellisiin tavoitteisiin on vahvistettu.

Varsinaisen kehitysyhteistyön momentin maa- ja aluekohtaiset (24.30.66.2) maksatukset, MEUR

	2018		2019		2020 ^{ennakotieto}	
1.	Afganistan	16,74	Afganistan	20,72	Afganistan	19,85
2.	Etiopia	11,44	Etiopia	14,86	Myanmar	16,62
3.	Mosambik	10,05	Mosambik	13,41	Somalia	15,32
4.	Tansania	9,35	Myanmar	9,66	Mosambik	14,75
5.	Nepal	8,31	Tansania	8,91	Etiopia	13,69
6.	Myanmar	6,40	Somalia	7,51	Nepal	13,31
7.	Turkey	6,27	Nepal	6,59	Tansania	10,49
8.	Palestiinalaisalueet	5,15	Syyria	6,37	Palestiinalaisalueet	7,32
9.	Somalia	5,08	Palestiinalaisalueet	4,96	Kenia	4,87
10.	Irak	5,00	Turkki	4,47	Turkki	4,23
11.	Sambia	4,33	Kenia	4,06	Libanon	2,88
12.	Libanon	4,14	Ukraina	2,97	Syyria	2,41
13.	Kenia	2,60	Jordania	2,00	Ukraina	2,08
14.	Syyria	2,20	Sambia	1,29	Irak	2,00
15.	Vietnam	2,08	Kirgisia	0,99	Sudan	1,02

Vuonna 2020 varsinaisen kehitysyhteistyön ja finanssisijoitusten momenteilta tehtyjen rahoituspäätösten summa oli 607 milj. euroa. Rahoituspäätösten euromäärästä 73 % tuki yhtä tai useampaa kehityspolitiikan painopistettä. Naisten ja tyttöjen oikeuksien ja aseman vahvistamista tuki ensi- tai toissijaisesti 55 % päätöksistä. Työpaikkojen lisäämistä kehitysmaissa tuki vastaavasti 30 %, ruokaturvaa ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä 39 % ja demokratiakehitystä 35 % rahoituspäätösten euromäärästä.

Kehityspolitiikan painopistealueita tukevat rahoituspäätökset 2020, %-osuus

1.3 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

1.3.1 Toiminnan tuottavuus

Sisäiset ja ulkoiset palvelut

Ulkoiset palvelut			
Vahvistamme edustustoverkkoa hallitusohjelman linjausten mukaisesti, erityisesti Etelä- ja Kaakkois-Aasiassa ja Afrikassa.	<p>Suurlähetystön uudelleen avaaminen Manilassa, Filippiineillä 2020.</p> <p>Selvitykset, suunnittelu ja toimeenpano liittyen vuosina 2021-2022 perustettaviin edustustoihin.</p>	<p>A. Toteutunut. C. Ei ole toteutunut.</p> <p>A. Toteutunut täysin. B. Toteutunut osittain. C. Ei ole toteutunut.</p>	<p>Suurlähetystö Manilassa, Filippiineillä aloitti toimintansa 1.9.2020.</p> <p>Vuosien 2021 - 2022 aikana avattavien edustustojen osalta tehty selvityksiä ja suunnittelua.</p>
Vahvistamme vastuullamme olevien maahantuloasioiden käsittelyä ministeriössä ja edustustoissa, erityisesti liittyen työperäiseen maahanmuuttoon.	<p>Kevään 2020 järjestettävän maahantuloasioihin painottuvan hallintouralaisten koulutusohjelma (HALKU) laaditaan ja viedään läpi onnistuneesti.</p> <p>Tehostetaan oikaisuvaatimusten käsittelyä.</p> <p>Hankitaan keskitetysti edustustoille ajantasaistetut välineet asiakirjatutkintaan.</p> <p>Laaditaan viranomaisyhteistyössä muistio kansallisen D-viisumin käyttöönoton mahdollisuuksista helmikuun 2020 loppuun mennessä.</p> <p>Maahantulolupatoiminnan kehittäminen lisäämällä digitalisaatiota ja automatiikkaa sekä laajentamalla ulkoistamista.</p>	<p>A. Koulutusohjelma toteutettu onnistuneesti ml. edustustoharjoittelu. B. Koulutusohjelman läpiviennissä joitakin ongelmia. C. Koulutus epäonnistuu.</p> <p>A. Käsittelyajat kohtuullistuvat suhteessa oikaisuvaatimusten määrään kesästä 2019. B. Käsittelyaikoja ei onnistuta nopeuttamaan kesästä 2019. C. Käsittelyajat hidastuvat kesästä 2019.</p> <p>A. Tehdään oikeat hankinnat ja niiden toimitukset ministeriöstä tapahtuvat aikataulussa. B. Hankinnoissa pieniä puutteita ja/tai hankinnat ja/tai toimitukset viivästyvät hieman. C. Hankinnoissa ja/tai toimituksissa merkittäviä puutteita tai viiveitä.</p> <p>A. Toteutunut täysin. B. Toteutunut viiveellä. C. Ei toteutunut.</p> <p>A. Viisumipäätösten määrät lisääntyneet ja/tai virheelliset päätökset vähentyneet menestyneiden oikaisuvaatimuspäätösten valossa.</p>	<p>Koulutusohjelma on toteutettu onnistuneesti. Edustustoharjoittelu on toteutettu etänä Covid-19 -pandemiasta johtuen. HALKU-harjoittelu toteutettu konsulipalveluissa sekä kummiedustustoissa.</p> <p>Oikaisuvaatimusten ruuhkat on purettu ja käsittely nopeutunut. Prosessia on kehitetty systemaattisemmaksi. Pandemian vuoksi oikaisuvaatimusmäärät ovat vähentyneet.</p> <p>Osa välineistä on toimitettu edustustoihin, vuosina 2021 - 2022 toimitetaan lisää välineitä.</p> <p>Hallituksen esityksen valmistelu on aloitettu.</p> <p>Ei arvioitavissa: 19.3.2020 alkaen kaikki Schengen-maat keskeyttivät tavanomaisen C-viisumihakemusten vastaanoton ja viisuminmyönnön. Näin ollen Covid-19 -pandemiatilanteessa ko. tavoite ei ole sovellettavissa tilanteeseen. Monet</p>

		<p>B. Viisumipäätösten määrät ja/tai virheelliset päätökset pysyneet samoina menestyneiden oikaisuvaatimuspäätösten valossa.</p> <p>C. Viisumipäätösten määrät vähentyneet ja/tai virheelliset päätökset lisääntyneet menestyneiden oikaisuvaatimuspäätösten valossa.</p>	<p>maat siirtyivät käyttämään D-viisumia, jota Suomella ei vielä ole.</p>
<p>Kehitämme ja ylläpidämme ulkoasiainhallinnon tarjoamia konsulipalveluita.</p>	<p>Konsuliasiakkaiden avustaminen konsulipalvelulain mukaisesti, ml. Hätäkeskuslaitoksen kanssa toteutettava ympärivuorokautinen päivystys.</p> <p>Tasokkaiden ja kohdennettujen matkustusturvalisuuksien tarjoaminen sekä kehittäminen.</p> <p>Toimivan kriisivalmiuden ylläpito ulkomailla tapahtuvien kriisitilanteiden varalta.</p>	<p>A. Tapausten hoito suoritettu onnistuneesti, tasalaatuisesti ja asianmukaisessa ajassa.</p> <p>B. Tapausten hoidossa viivettä, mutta edelleen tasalaatuisia palveluita.</p> <p>C. Tapausten hoidossa usein viivettä ja palvelu epätasalaatuisia.</p> <p>A. Matkustusturvallisuuspalvelujen laatu ja käyttöaste korkealla tasolla.</p> <p>B. Palveluita tuotetaan laadukkaasti, mutta ne eivät saavuta asiakasryhmiä.</p> <p>C. Palveluiden laatu ja käyttäjämäärät laskevat.</p> <p>A. Ulkoministeriön kriisivalmius ja toimintakyky korkealla tasolla.</p> <p>B. Kriisivalmiutta ylläpidetty, mutta toimintakyky heikentynyt.</p> <p>C. Kriisivalmius ja toimintakyky puutteellisella tasolla.</p>	<p>Konsulivastuun vuosi 2020 oli ennätysellinen. Pelkästään kevään aikana neuvontapalveluita annettiin kymmenille tuhansille matkailijoille. Avustamistapaukset hoidettiin vaativissakin tilanteissa asianmukaisesti. Yhteistyö Hätäkeskuslaitoksen kanssa vakiintui toistaiseksi voimassaolevaksi.</p> <p>Covid-19 -pandemian aikana ulkoministeriön matkustussuosituksilla on ollut tärkeä tehtävä evättämättömän matkustamisen vähentämisen viestimisessä. Matkustusilmoitusjärjestelmän kautta lähetettiin kevään kotitulosvaiheessa ennatysmäärä ohjeita ja neuvoja matkailijoille.</p> <p>Ministeriön ja edustustoverkon kriisivalmius pystyi säännöllisen harjoitustoiminnan myötä vastaamaan pandemian muodostamaan ennen näkemättömän laajaan kriisitilanteeseen. Toimintakykyä ylläpidettiin vaikeissakin olosuhteissa sopeutumalla ja mahdollisuuksien mukaan etäpalveluja käyttöön ottamalla.</p>
<p>Kasvatamme Suomen kansainvälistä vaikutavuutta ja Suomen ja suomalaisen osaamisen kiinnostavuutta suunnitelmallisella maakuva-työllä sekä lisäämme pohjoismaista yhteistyötä arvopohjaisen yhteisen brändin vahvistamiseksi.</p>	<p>Maakuva-työ tuodaan läpileikkaavaksi osaksi hallinnon toimintaa, myös TF -kehityksessä.</p> <p>Finland Promotion Board (FPB) yhteistyö tiivistetty ulkoministeriön puheenjohtamana.</p> <p>FPB-verkostolle ja hallinnonalalle tuotettavat maakuva-työn- ja viestinnän sisällöt ja välineet ovat ajantasaiset ja riittävän kattavat.</p> <p>Edustustoja ohjataan strategiseen ja</p>	<p>A. Maakuvaosaaminen lisääntyy.</p> <p>B. Maakuvaosaaminen pysyy samalla tasolla.</p> <p>C. Maakuvaosaaminen heikentyy.</p> <p>A. FPB-yhteistyö tiivistyy.</p> <p>B. FPB yhteistyö pysyy samalla tasolla.</p> <p>C. FPB yhteistyö heikentyy.</p> <p>A. Työvälineet ja sisällöt ovat kattavat ja niitä kehitetään säännöllisesti.</p> <p>B. Välineet ja sisällöt pysyvät samalla tasolla.</p> <p>C. Välineet ja sisällöt heikentyvät.</p> <p>Edustustojen viestintä- ja</p>	<p>Maakuvan ymmärrys ja osaaminen vahvistunut ulkoasiainhallinnossa. Maakuva saatu vahvemmin osaksi TF- vuosisuunnittelua.</p> <p>FPB-yhteistyötä on tiivistetty uuden toimintamallin pohjalta. Task Force-työskentely tuonut yhteistyöhön konkreettista johtoryhmän rinnalle.</p> <p>Uusien sisältöjen luomiseen panostettu (pääteemana ilmasto), Finland Toolbox materiaalien päivitys edistynyt hyvin.</p>

	vaikuttavaan viestintä- ja maakuvatyöhön.	maakuvatyö on A. Suunnitelmallista ja vaikuttavaa. B. Osittain suunnitelmallista ja vaikuttavaa. C. Ei noudata ohjausta vaan on ad hoc -pohjaista, vaikutuksestaan lyhytkestoista.	Ulkoministeriö on selkiyttänyt ja tehostanut edustustojen ohjintaa ydintoimintoihin keskittyen; yksittäiselle edustustolle ei kuitenkaan pystytty antamaan tukea entiseen tapaan.
	Toteutetaan hyvin kohdennettuja media- ja vaikuttajavierailuja vuosittaisen, Team Finland- ja maakuvateemoja tukevan suunnitelman pohjalta. Varmistetaan vierailujen vaikuttavuus ja kustannustehokkuus kehittämällä toimittajavierailuinstrumenttia vuonna 2019 valmistuneen arvioinnin suositusten pohjalta.	A. Vierailut toteutetaan vuosisuunnitelman mukaisesti ja niiden vaikuttavuus arvioidaan hyväksi. B. Vain osa vierailuista toteutetaan tai niillä saavutetaan vaikuttavuustavoitteet vain osittain. C. Vierailuja ei pystytty toteuttamaan suunnitelman mukaisesti tai vierailujen vaikuttavuus jää vaatimattomaksi.	Media- ja vaikuttajavierailuja Suomeen ei Covid-19 -pandemian vuoksi ole pystytty toteuttamaan ollenkaan helmikuun 2020 jälkeen.
Avustamme valtionjohtoa valtiollisissa juhlatilaisuuksissa sekä kehitämme kahdenvälisiä suhteita avustamalla korkeantason vierailuissa ja turvaamalla ulkovaltojen edustustojen toimintaedellytyksiä Suomessa Wienin yleissopimukseen pohjautuen.	Valtiollisten juhlatilaisuuksien ja korkean tason vierailujen tasokkaassa hoidossa ja prosessien edelleen kehittämisessä yhteistyökumppanien kanssa huomioidaan kestävyys- ja ympäristönäkökohdat ja kustannustehokkuus ml. sähköinen asiointi. Ulkovaltojen edustustojen toimintaedellytysten turvaaminen kehittämällä ja sujuvoittamalla yhteistyötä, mm. sähköistämällä asiointia.	A. Vierailut ja juhlatilaisuudet on hoidettu onnistuneesti ja palaute myönteistä. B. Saatu palaute pääosin myönteistä. C. Toimenpiteissä selvästi kehitettävää. A. Edustustojen toimintaedellytykset on turvattu hyvin ja yhteistyö sujuvaa; kehityshankkeet etenevät. B. Yhteistyö edustustojen kanssa pääosin sujuvaa. C. Yhteistyössä edustustojen kanssa puutteita ja kehitettävää.	Vierailut on hoidettu poikkeusaikana uudet terveysturvallisuuskäytökohdat huomioiden onnistuneesti. Edustustojen toimintaedellytyksiä heikensivät - ja edelleen osin huomattavasti vaikeuttavat - ulkopuolisten toimijoiden (kuten pankkien) muuttuneet toimintatavat. Annettu Wienin yleissopimukseen liittyvää asiantuntija-apua edustustojen henkilöstöön ja kiinteistöihin kohdistuviin Covid-19 -rajoitustoimien arvioimiseksi.
Sisäiset palvelut			
Ulkoasiainhallinnon tarpeita vastaavien tietotekniikkapalvelujen varmistaminen.	Toimitaan aktiivisesti ulkoasiainhallinnon tarpeiden huomioon ottamiseksi.	Toteuma	Toteutunut osittain. Yhteistyö valtioneuvoston kanslian kanssa ulkoasiainhallinnon keskimääräisistä poikkeavien palvelujen takaamiseksi on ollut haastavaa. Ulkoministeriö on pyrkinyt välttämään Covid-19 -pandemian aikana toiminnallisesti ei-välttämättömien muutosten tekemistä VN-ympäristössä siinä täysin onnistumatta.
Hallinnonalan digitalisaation edistäminen.	Sähköiset palvelut, tekoälyratkaisujen selvitys ja hyödyntäminen ym.		

	Valittujen hankkeiden edistäminen aikataulusaan.		Pandemia pysäytti kehityshankkeet lähes täysin ja pakotti siirtämään toiminnan painopisteen kehittämiseen jatkuvuuden turvaamiseen. Kehitystä jatkettu loppukaudesta pienimuotoisena.
Tieto- ja kyberturvallisuuden kehittäminen.	Valittujen toimintojen ja prosessien auditointi korotetulle tietoturvasolulle. Hallinnonalan kyberosaamisen ja -turvallisuuden kehittäminen.	Toteuma	Ministeriön tietoturvallisuus sertifiointiin tarkastelukaudella ISO27001-standardin mukaisesti. Kehittämistä ja perehdyttämistä on systemaattisesti jatkettu.
Kiinteistöhallinnon edelleen kehittäminen strategian mukaisesti.	Kiinteistöstrategian toimeenpanon käynnistäminen. Omistajaohjauksen kehittäminen. Projektien teettämisen malliin perustuvien talonrakennushankkeiden määrämuotoisten prosessien kehittäminen ja käyttöönotto kaikissa rakennushankkeissa. Vuokrasopimuksien yhdenmukaistaminen parempien ehtojen saamiseksi. Talonrakennushankkeiden hankehallinnon toimintatapojen systematisointi mm. malliasiakirjojen laatimisella. Kiinteistöpalveluiden johtamisen ja kehittämisen keskittäminen Helsinkiin.	A. Neljä em. toimenpidettä on toteutunut. B. Kolme em. toimenpiteistä on toteutunut. C. Kaksi tai vähemmän em. toimenpiteistä on toteutunut.	Kiinteistöstrategian toimeenpano on käynnistynyt hyvin. Uusiin vuokrasopimuksiin on kiinnitetty erityistä huomiota parempien sopimusehtojen saamiseksi. Kiinteistöpalvelujen johtaminen ja kehittäminen on keskitetty Helsinkiin. Kaksi kiinteistöpalvelu- aluetta jo toiminnassa.
Ympäristöasioiden edistäminen.	Edistetään ympäristövastuullisten (vihreiden) kokousten järjestämiseksi laadittujen ohjeiden tunnetuksi tulemistä ja käyttöönottoa kaikissa kokouksissa. Edistetään ministeriön ilmastoverkoston tavoitteita ulkoasiainhallinnon toiminnassa. Jatketaan edustustojen kiinteistöjen ja tilojen energiansäästämiseen tähtäävien toimenpiteiden tehostettua tukemista ja toteuttamista. Pyritään merkittävästi edistämään hybridikäyttövoiman ajoneuvojen hankintaa, jos se on asemamaan olosuhteiden ja muiden tekijöiden vuoksi mahdollista.	Toteuma	Covid-19 -pandemian asettamista rajoitteista johtuen tavoitteita kyettiin edistämään vain vähäisessä määrin, esim. fyysisiä kokouksia, joissa ympäristövastuullisuutta kokousjärjestelyissä olisi voitu edistää, ei juuri ollut. Ilmastoverkoston tavoitteita koronan vuoksi ei kyetty edistämään. Ulkoasiainhallinnon näkemykset on otettu huomioon valtiovarainministeriön matkustusstrategian päivityksessä. Kiinteistöihin liittyviä toimenpiteitä on kyetty toteuttamaan vain rajallisesti. Hybridikäyttövoiman ajoneuvojen hankintaa on edistetty pandemiasta huolimatta systemaattisesti.

<p>Turvallisuusjohtamisen ja riskienhallinnan edistäminen</p>	<p>Uuden hallinnonalan turvallisuusstrategian valmistelu vuosille 2020-2024.</p> <p>Keskitetyn riskienhallintamallin luominen.</p>	<p>Turvallisuusstrategian valmistuminen vuoden 2020 aikana.</p> <p>Toteuma</p>	<p>Covid-19 -pandemiasta johtuen strategia työ alkaa vasta 2021</p> <p>Pandemiasta johtuen resurssit suunnattiin edustustojen tukemiseen. Taustatyötä tehty.</p>
<p>Merikasarmien perusparannushankkeen, työympäristön kehittämishankkeen ja muiden ulkoasiainhallinnossa ja valtioneuvostossa meneillään olevien kehityshankkeiden yhteensovittaminen</p>	<p>Hankkeiden kokonaiskoordinaatio.</p> <p>Hyvä riskienhallinta, jatkuva arviointi, nopea oppiminen ja korjaavat toimenpiteet.</p> <p>Aktiivinen viestintä.</p>	<p>Hankkeet toteutuvat sovitussa laajuudessa, aikataulussa ja budjetissa.</p> <p>Tavoitteet saavutettu</p> <p>A. Suunnitellusti. B. Osittain. C. Tavoitteita ei saavutettu.</p>	<p>Hankkeet ovat toteutuneet sovitussa laajuudessa, aikataulussa ja budjetissa toimintaympäristöön kohdistuneista Covid-19 -pandemian mukanaan tuomista laajoista vaikutuksista huolimatta.</p> <p>Ajantasaisen tilannekuvan ylläpito, kokonaiskoordinaatio, riskienhallinta, viestintä, henkilöstön koulutus ja korjaavat toimenpiteet ovat onnistuneet hyvin.</p>
<p>Säädösvalmistelun laadun kehittäminen.</p>	<p>Seurataan ja tuetaan säädösvalmistelun laatua ulkoasiainhallinnossa.</p> <p>Ulkoasiainhallinnon lainsäädäntösuunnitelman kokoaminen ja ylläpito.</p> <p>Osallistutaan aktiivisesti valtioneuvoston yhteisiin säädösvalmistelun kehittämishankkeisiin ja säädösten sujuvoittamiseen.</p>	<p>A. Toimittu aktiivisesti ja aloitteellisesti.</p> <p>B. Osallistuttu työhön asianmukaisesti.</p> <p>C. Osallistuminen työhön välttävää.</p>	<p>Ulkoministeriön sisäistä tietoisuutta lisätty aktiivisesti ja aloitteellisesti säädösvalmistelun laadun parantamiseksi. Koko ministeriön säädösvalmisteluprosessien ja tietämyksen kehittämisessä vielä parannettavaa.</p> <p>Lainsäädäntösuunnitelma on koottu ja ylläpidetty ja osallistuttu valtioneuvoston säädösvalmistelun kehittämishankkeisiin.</p>

Edustustoverkko

Suomen edustustot maailmalla luovat osaltaan edellytyksiä Suomen turvallisuuden ja hyvinvoinnin ylläpitämiselle. Edustustoverkko on suhteellisen kattava mutta miehitykseltään ohut. Lähetettyä henkilökuntaa on yhteensä 89 edustustossa. Näistä yli 60 prosentissa työskentelee enintään kaksi lähetettyä diplomaattia. Vuoden 2020 aikana avattiin uudelleen Suomen suurlähetystö Manilassa, Filippiineillä. Edustustoverkon ylläpito maksoi ulkoasiainhallinnolle noin 143 milj. euroa (netto), mikä vastasi noin kahta prosenttia valtion vuoden 2020 kokonaisbudjetista.

Turvallisuusriskit ovat merkittävä ja jossain määrin kasvava trendi ulkoasiainhallinnon toimintaympäristössä. Pandemiatilanne on entisestään lisännyt epävakautta erityisesti hauraissa valtioissa. Edustustoverkostosta noin 20 toimipistettä sijaitsee alueilla, joilla esiintyy jatkuvaa turvallisuusvajetta. Edustustojen toimintakyky on säilynyt pääosin hyvänä huolimatta siitä, että pandemiatilanteen vaikutukset yleisiin, edustuston toiminnan substanssiin ja tekniseen ylläpitoon liittyviin toimintaedellytyksiin ovat olleet merkittäviä.

Tieto- ja kyberturvallisuuden merkitys on entisestään kasvanut hallinnonalan toiminnassa. Kohdennettujen haittaohjelmien, kehittyneiden verkkohyökkäysten, valeutisoinnin sekä muiden erilaisten tiedonkeruu- ja hybriditoiminnaksi katsottavien vaikuttamisyritysten rooli on nousussa.

Suomen ulkomaanedustustot ovat olleet globaalien Covid-19 -pandemian aikana suuren paineen alla. Edustustojen henkilöstö on osoittanut pääsääntöisesti erinomaista kriinkestävyyttä ja joustavuutta, ja edustustoverkosto on pystytty pitämään toimintakykyisenä koko kriisin ajan. Kriisiaika on alleviivannut edustustojen ennakkovalmistuksen tärkeyttä häiriö- ja poikkeustilanteiden varalta. Valmiussuunnitelmia päivitettiin yhdessä henkilöstön kanssa, ja tämä koettiin tärkeäksi myös henkisen kriinkestävyyden kannalta.

Pandemia on entisestään lisännyt epävakautta erityisesti hauraissa valtioissa. Suoraan edustustoihin kohdistuva uhka ei kuitenkaan ole lisääntynyt. Kolme edustustoa (Bagdad, Katmandu ja Yangon) suljettiin pandemiatilanteen vuoksi tilapäisesti kevään aikana, mutta kaikki kolme avattiin uudelleen heti tilanteen salliessa. Pitkittänyt tilanne on aiheuttanut turvallisuusuhkia ja korjausvelkaa edustustoissa kun mm. tekniset huoltomatkat eivät ole mahdollisia kaikkiin edustustoihin. Kyberuhat ovat pandemian aikana selvästi lisääntyneet. Turvallisuuden osalta toimivat etäyhteydet ja etähallinta osoittautuivat hyväksi ratkaisuksi, jota tulee kehittää entisestään.

Suomen edustustoverkko

Suurlähetystöt

Pysyvät edustustot ja erityisedustustot

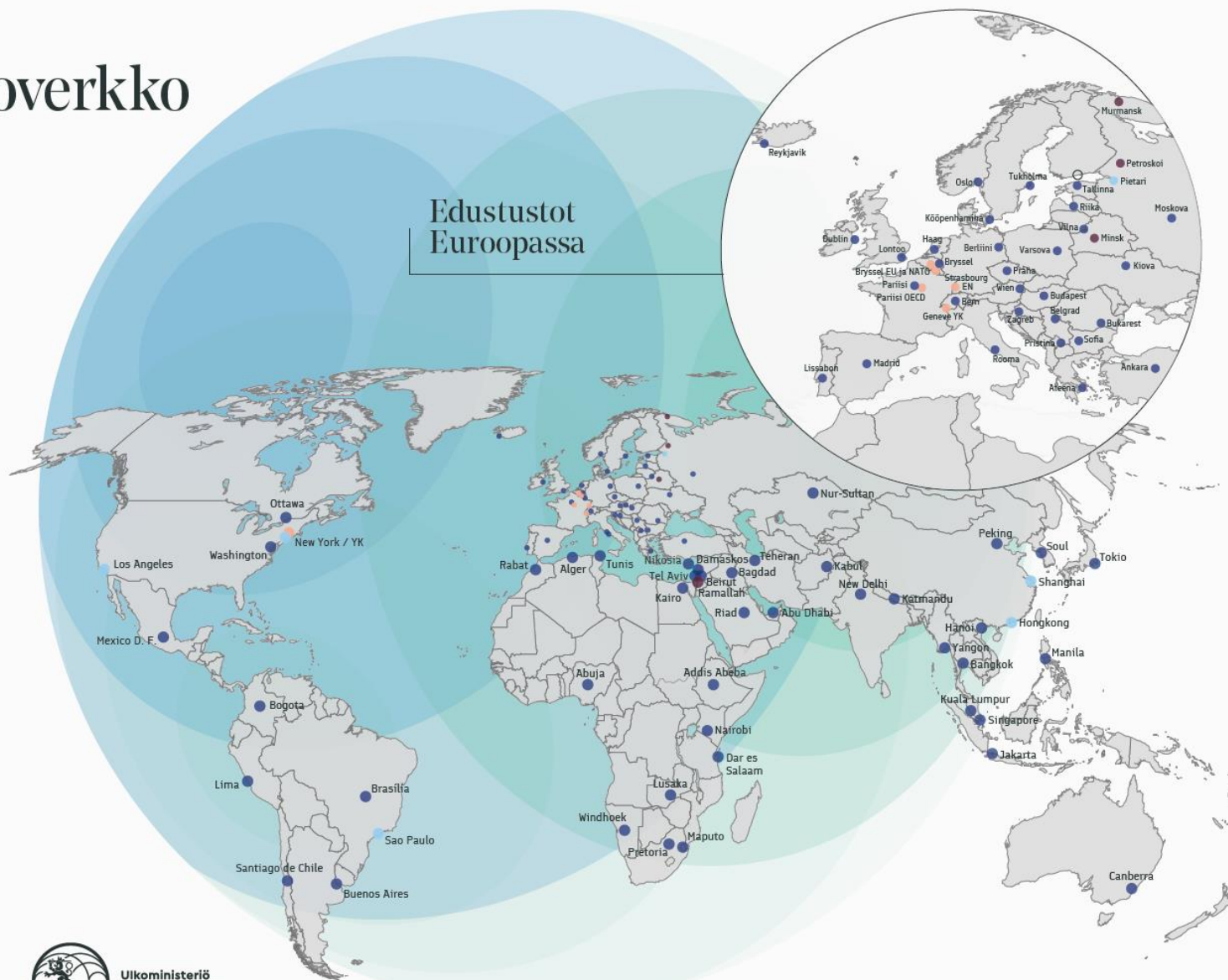
Pääkonsulaatit ja konsulaatit

Muut toimipisteet, joissa Suomesta lähetettyä henkilökuntaa

Edustustot Euroopassa

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

Konsulipalvelut

Covid-19 -pandemia muutti suomalaisten ja globaalin matkailun täydellisesti vuoden 2020 aikana. Tasaisesti lisääntynyt matkailu loppui maaliskuussa. Kymmenille tuhansille ulkomailla olleille suomalaisille annettiin ohjeita ja neuvoja, ja tuhansia matkailijoita avustettiin palaamaan Suomeen sekä ulkoministeriön järjestämällä kotiutuslentoilla, että muiden Pohjoismaiden ja EU-maiden järjestämällä lennoilla. Matkustusilmoitusten suosio ja tunnettuus lisääntyivät edelleen pandemian aikana. Kesän aikana toiveikkuutta kansainvälisen matkustuksen normalisoitumisesta oli, mutta se hiipui syksyllä. Ulkoministeriön matkustustiedotteet heijastivat hallituksen hybridistrategian tavoitetta estää koronaviruksen leviämistä.

Pandemia näkyi myös vuoden 2020 konsuliavustamisen tilastoissa. Edustustoissa palveluita annettiin tilastojen mukaan lähes kaksinkertainen määrä edellisvuoteen nähden, 176 000 asiakkaalle. Yhteydenottojen määrän kasvu näkyi myös ulkoministeriön päivystyskeskuksessa, jonne tuli vuoden aikana yli 12 000 soittoa tai sähköpostia. Aikaisempien vuosien tapaan suurin osa palveluista oli asiakkaiden neuvontaa. Yksittäisten vaativien konsuliavustustapausten määrä laski hieman.

Edustustot; konsulitapaukset, kpl	2020	2019	2018
Kuolemantapaukset	509	593	573
Pidätetyt ja vangitut	176*	220	273
Rikoksen uhrin	90	121	147
Muut rikosasiat	21	29	40
Rikoksentehtävän luovuttaminen	20	26	32
Tuomittujen siirtäminen	4	0	3
Suomessa pidätetty ulkomaan kansalainen	7	5	2
Sairaustapaukset	258	395	427
Olosuhdetiedustelut	75	115	108
Muu avustaminen	388	494	542
Elatusapuasiat (vapaaeht.)	2	9	10
Isyyden selvittäminen/tunnustaminen	155	138	141
Lastensuojeluasiat	32	40	33
Lapsikaappaukset	18	21	25
Kansalaisuusasiat	66	164	114
Muu virka-apu	43	156	99
Tiedoksiannot ja oikeusapuasiat	232	213	227
Sukuselvitykset, virkatodistukset, osoitetiedustelut	191	466	899
Jäämistöasiat	-	-	4
Notaariasiat	8 519	12 897	13 100
Väestörekisteri-ilmoitukset	5 559	6 137	3 995
Takaisinmaksusitoumukset	38	54	56
Varojen välitys talletusta vastaan	70	93	74
Vähäinen taloudellinen avustus	71	102	79
Asevelvollisuusasiat	4	7	10
Muu konsulipalvelulain mukainen neuvonta	173 456	87 458	71 287
Kaikki yhteensä	190 004	109 953	92 300

Vuonna 2020 matkustusilmoituksen teki lähes 138 000 suomalaista. Ilmoitusten aikaisempia vuosia vähäisempi määrä selittyi loppuvuoden vähäisellä matkustamisella. Sen sijaan tilannetietoa ja ohjeita jaettiin matkustusilmoituksen tehneille moninkertainen määrä normaalivuoden kokonaismäärään nähden: vuoden aikana lähetettiin 905 viestiä. Matkustustiedotteiden julkaisua jatkettiin 157 maata koskien. Pandemian ohella vuonna 2020 toimenpiteitä vaatineita muita luonnon tai ihmisen aiheuttamia ja suomalaisten matkailijoiden suojelun näkökulmasta merkillepantavia kriisi- ja poikkeustilanteita oli maailmalla kaikkiaan 115 kappaletta.

Maahantuloasiat

Globaalin matkailun muuttuminen ja Suomen asettamat maahantulon rajoitukset heijastuivat viiveellä myös maahantulopalveluihin. Covid-19 -pandemian takia Suomi keskeytti muiden Schengen-maiden tavoin tavanomaisen viisumi- ja oleskelulupahakemusten vastaanoton ja käsittelyn 19.3.2020 alkaen muille kuin erityisryhmille. Suomessa erityisryhmien määritelmää laajennettiin loppukesällä. Muut maat siirtyivät käyttämään merkittävässä määrin kansallista D-viisumia. Ulkoministeriö käynnisti viipymättä viiranomaisyhteistyön D-viisumin käyttöönoton mahdollistamiseksi koronapandemian aiheuttamassa poikkeuksellisessa tilanteessa.

Edustustojen maahantulopalvelut eivät kuitenkaan ole olleet suljettuina, vaan toiminta on jatkunut pandemian ajan rajoitetusti määriteltujen poikkeusryhmien osalta. Paikalliset pandemiasta johtuvat olosuhteet ovat saattaneet aiheuttaa asiakaspalveluun katkoksia. Maahantuloasioiden käsittelyvolyymi on ollut pandemia-aikana erittäin pieni verrattuna normaaliaikaan ja toiminnassa on korostunut muuttuvien tilanteiden myötä jatkuva ohjeistuksen tarve. Edustustojen toimintamahdollisuuksiin on vaikuttanut paikallinen pandemiatilanne ja kaikessa toiminnassa on huomioitu asiakkaiden ja henkilökunnan terveysturvallisuus. Toimintaa ovat rajoittaneet myös paikallisviranomaisten asettamat toimet kuten liikkumisrajoitukset.

Viisumikäsitteilyn keskeydyttyä ulkoministeriön maahantulolupa-asioiden palvelukeskuksen työt hiljentyivät toukokuun alkuun mennessä, kun ratkaisematta olleet viisumihakemukset oli saatu käsiteltyä. Ulkoministeriö tarjosi valtionhallinnon kokonaisuuteen ottaen muille viranomaisille viisumivirkailijoiden työpanosta henkilökierrossa. Yli 50 virkailijalle saatiin mielekästä työtä Kelan, Valtionkonttorin ja Migrin palveluksessa hyödyntäen viisumivirkailijoiden aiempaa osaamista sekä sitä edelleen kehittäen.

Viestintä ja maakuvatyö

Covid-19 -pandemia merkitsi huomattavaa muutosta ulkoministeriön viestinnälle. Vuoden päätehtäviksi muodostuivat matkustusviestintä, sisäisen viestinnän vahvistaminen ja edustustojen viestinnän tuki. Matkustus- ja pandemiaviestinnän volyyymi oli huipussaan keväällä ja säilyi huomattavana koko loppuvuoden. Matkustusohjeita päivitettiin kolmella kielellä useissa viestintäkanavissa. Ulkoministeriö vastasi kansalaiskyselyihin ja avusti viestinnän keinoin ulkomailla olevien suomalaisten kotiuttamisessa.

Pandemian johdosta toimittaja-, vaikuttaja- ja korkean tason vierailuja ei voitu toteuttaa helmikuun 2020 jälkeen. Vaihtoehtoja vierailuille kartoitettiin mm. virtuaalivierailuja toteuttavien kumppaneiden kanssa. Viestinnällä tuettiin mm. virtuaalista Afganistan-tuik konferenssia, Suomen ihmisoikeusneuvostojäsenyyskampanjan käynnistämistä, ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon sekä Afrikka-strategian suunnittelua ja toteutusta. Eurooppatiedotus järjesti suunnitellut tapahtumansa virtuaalisina. Ulkoministeriön Twitter-tilin seuraajamäärä ylitti ensimmäisenä ministeriönä 100 000 seuraajan rajan joulukuussa 2020.

Kehitysyhteistyön viestintä keskittyi erityisesti tulosten esiin tuomiseen, ensimmäisinä kohdemaina Mosambik ja Etiopia. Kouluille tarkoitettun Maailma 2030 -sivuston käyttö kaksinkertaistui koulujen siirryttyä etäopetukseen. Taloudellisten ulkosuhteiden viestinnässä nostettiin esiin Team Finland- maajohtaja sekä kesällä 2020 työnsä aloittaneita Business to Government -lähettiläitä, ja TF -työtä tukemaan laadittiin maakuvalliset aineistopakettit yhdeksästä TF-sektorista. Kauppapolitiikka-mediasta teetettiin lukijatutkimus. Työtä saavutettavuuden edistämiseksi jatkettiin ministeriön pääviestintäkanavissa.

Ulkoministeriön vedossa Finland Promotion Boardin toiminta tiivistyi, ja yhteistyössä toteutettiin useita hankkeita mm. suomalaista onnellisuutta käsittelevä HÄN-sisältöpaketti, joka palkittiin Grafian Grand Prix- parhaan kampanjan palkinnolla. Maakuvatyössä tuotettiin aineistoja ml. laaja ilmastotoimijuuden paketti edustustojen tueksi Finland Toolboxiin. Maakuva-media ThisFINLAND keskittyi kahdeksalla kielellä Suomen vahvuuksien esille nostamiseen pandemia-aikaan sopivalla tavalla.

1.3.2 Toiminnan taloudellisuus

Vuoden 2020 laskelmassa on hyödynnetty Kiekun työajankohdennustietoja. Siltä osin kun työaika on jäänyt kohdentamatta, on pohjatietoja täydennetty samassa suhteessa kuin toiminnoille on kohdennettu työaika. Vuoden 2018 laskelman laatimisen yhteydessä ilmeni edustustojen valuuttapalkkalaisia koskeva raportointijärjestelmävirhe, joka vaikuttaa ko. vuoden laskelmassa tiettyjen toimintojen henkilötyövuosimääriin ja sitä kautta kustannusjakoon. Em. johtuen vuoden 2018 laskelmat eivät ole täysin vertailukelpoisia vuoden 2019 ja 2020 laskelmien kanssa.

Henkilötyövuositiedot ovat Kiekusta saadun raportoinnin mukaisia pl. ne Kiekun ulkopuoliset edustustojen paikallisesti palkatut työntekijät (541 henkilötyövuotta), joiden tiedot on laskettu osaksi manuaalisesti.

Työajankohdennuksen kattavuudessa on parantamisen varaa, vaikka henkilötyövuosien ja kustannusten jakautumisen toiminnoille voidaan katsoa perustuvan työajan seurannasta saatuun pohjatietoon. Covid-19 -pandemiastakin johtuen työajankohdennuksen kattavuus on pudonnut edellisiin vuosiin nähden ja vain kolmannes tehdystä työajasta kohdennettiin vuonna 2020.

Toiminnot	Muutos 2020/2019		2020		2019		2018	
	HTV	Kust.	HTV 2020	Kustannukset Yht. (1 000 €)	HTV 2019	Kustannukset Yht. (1 000 €)	HTV 2018	Kustannukset Yht. (1 000 €)
	1301 Ulko- ja turvallisuuspolitiikka	-10 %	-17 %	276	43 033	307	51 741	291
1303 Taloudelliset ulkosuhteet (kauppa- ja talous)	-6 %	-3 %	156	20 984	166	21 727	162	21 257
1304 Kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyö	-14 %	-27 %	113	10 882	132	14 859	144	13 903
1305 Kansalaispalvelut (suomal. etujen)	-9 %	3 %	320	32 546	351	31 647	268	27 375
1306 EU-oikeudelliset ja kv.oikeudelliset	-22 %	-32 %	29	3 028	37	4 481	40	4 187
1308 Ulkoasiainhallinnon muut kv.tehtävät	-27 %	-26 %	102	14 668	140	19 886	135	19 351
1309 Valtioiden ja kv.järjestöjen edustajien	10 %	-28 %	11	1 227	10	1 709	12	1 599
Ydintoiminnot yhteensä	-12 %	-13 %	1 007	126 368	1 143	146 050	1 052	131 522
Ohjaustoiminnot	0 %	-6 %	10	1 507	10	1 606	7	1 202
Tukitoiminnot (ml. johtaminen)	2 %	-1 %	1 273	170 777	1 245	173 232	1 216	165 666
Yhteensä	-5 %	-7 %	2 290	298 652	2 398	320 888	2 275	298 390

Henkilötyövuosimäärät (HTV) on laskettu toimintamenojen pohjalta. Toimintojen jaottelussa on noudatettu Valtiokonttorin toimintotilikartan hierarkiaa. Vuoden 2018 laskelmassa on ensimmäisen kerran hyödynnetty täysimääräisesti Kiekun työajankohdennustietoja. Siltä osin kuin työaika on jäänyt kohdentamatta, on pohjatietoja täydennetty samassa suhteessa kuin toiminnoille on kohdennetty työaika.

Vuoden 2020 osalta laadittujen kustannuslaskelmien mukaan ulkoasiainhallinnossa ydintoimintoihin käytettiin yhteensä 1 007 henkilötyövuoden (44,0 %) työpanos, ohjaustoimintoihin 10 henkilötyövuoden (0,5 %) työpanos sekä johtamiseen, hallintoon ja muihin tukitehtäviin 1 273 henkilötyövuoden (55,6 %) työpanos. Kustannuksista ydintoimintojen osuus oli 126,4 milj. euroa (42,3 %), ohjaustoimintojen osuus 1,5 milj. euroa (0,5 %) sekä johtamisen, hallinnon ja muiden tukitehtävien osuus 170,7 milj. euroa (57,2 %).

Covid-19 -pandemiasta johtuen on henkilötyövuosimäärissä tapahtunut laskua erityisesti maahantulopalveluiden (1305 Kansalaispalvelut) osalta. Vuoden 2019 EU-puheenjohtajuuskauden vahvistusten poistuminen vaikuttaa vuoden 2020 henkilötyövuosilukuihin kohdassa 1308 Ulkoasiainhallinnon muut kansainväliset tehtävät. Tukitoiminnoissa on sen sijaan jonkin verran nousua johtuen yleishallintoon ja johtamiseen, henkilöstöhallintoon sekä turvallisuuteen pandemian vaikutuksesta kohdennetusta aikaisempaa suuremmasta tuntimäärästä vuonna 2020. Vuoden 2020 laskelman mukaan henkilötyövuosien määrä ulkoasiainhallinnossa on laskenut edellisvuodesta viisi prosenttia.

1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Julkisoikeudelliset suoritteet

Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotanto ulkoasiainhallinnossa perustuu ulkomaalais- ja passilainsäädäntöön sekä konsulipalvelulakiin. Pääasialliset suoritteet ovat viisumit, passit ja oleskeluluvat.

Julkisoikeudelliset suoritteet	Muutos-% 2020/2019	Toteutuma 2020 (kpl)	Toteutuma 2019 (kpl)	Toteutuma 2018 (kpl)
Viisumihakemukset	-83	152 543	869 679	768 978
Passihakemukset	-19	17 100	21 110	20 019
Edustustoissa vireille tulleet oleskelulupahakemukset	-43	12 605	22 206	19 289

Julkisoikeudellisten suoritteiden maksujen perusteet on määritelty valtion maksuperustelaisissa säädetyllä tavalla ulkoministeriön maksuasetuksella. Viisumihakemusten käsittelymaksuista säädetään EU:n viisumisäädännössä ja käsittelymaksun suuruudesta päättää EU:n neuvosto. Oleskelulupien käsittelystä perittävät maksut sisältyvät sisäministeriön maahanmuuttoviraston maksullisista suoritteista annettuun asetukseen. Ulkoministeriölle kohdistettava oleskelulupien maksuosuus on sovittu sisäministeriön hallinnonalan, työ- ja elinkeinoministeriön ja ulkoministeriön välisellä sopimuksella.

Viisumihakemusten käsittelymaksut nousivat 2.2.2020 lukien. Myös oleskelulupahakemusten käsittelymaksut nousivat hieman 1.1.2020 lukien. Johtuen Covid-19 -pandemiasta julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot kuitenkin laskivat jyrkästi vuonna 2020. Tulokertymä oli 10,4 milj. euroa, mikä on 28,3 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Viisumituloissa lasku oli huomattavin: 26,8 milj. euroa (84%).

Tuottojen kertyminen suoritelajeittain:

Julkisoikeudelliset suoritteet	Muutos-% 2020/2019	Toteutuma 2020 (€)	Toteutuma 2019 (€)	Toteutuma 2018 (€)
Viisumit	-84	5 248 166	32 114 234	27 473 022
Passit	-16	2 663 475	3 182 455	2 949 210
Oleskeluluvat	-27	2 058 757	2 835 455	2 699 450
Muut julkisoikeudelliset suoritteet	-27	404 642	552 219	545 658
Yhteensä	-73	10 375 040	38 683 954	33 667 340

Oheinen kustannusvastaavuuslaskelma perustuu 21 tuloja tuottavan edustuston tuottojen ja kustannusten seurantaan. Seuranta kattoi 76 prosenttia julkisoikeudellisten suoritteiden tuloista. Kattavuusprosentti pieneni edellisvuodesta huomattavasti johtuen siitä, että laskelmassa mukana olevien suoritteiden (passit, viisumit, oleskeluluvat) tuotot laskivat jyrkästi ja laskelman ulkopuolisten suoritteiden (todistukset, kansalaisuusilmoitukset) tuotot laskivat vain hieman muodostaen kokonaistuotoista entistä suuremman osan. Kustannusvastaavuuslaskelma on laadittu ko. seurannan pohjalta täysimääräisesti. Laskelma perustuu seuraavien edustustojen kustannusseurantaan: Abu Dhabi, Abuja, Ankara, Bangkok, Hanoi, Kiova, Lima, Lontoo, Los Angeles, Madrid, Moskova, Murmansk, New Delhi, New York, Peking, Petroskoi, Pietari, Shanghai, Teheran, Tukholma ja Tunis.

Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 20 006 483 euroa alijäämäinen. Kustannusvastaavuusprosentti, joka kertoo tuottojen osuuden kokonaiskustannuksista, oli 34. Suoritekohtaisesti kustannusvastaavuusprosentti oli viisumeilla 32, passeilla 61 ja oleskeluluvilla 29. Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotoilla katetaan vain osa suoritteisiin kohdistuvista kustannuksista.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma julkisoikeudellisten suoritteiden osalta:

	2020 toteuma	2019 toteuma	2018 toteuma
Tuotot			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	10 375 040	38 683 954	33 667 340
Maksullisen toiminnan muut tuotot			
Tuotot yhteensä	10 375 040	38 683 954	33 667 340
Kokonaiskustannukset			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	242 697	430 996	659 901
Henkilöstökustannukset	9 181 701	8 905 395	8 005 613
Vuokrat	0	249	322
Palvelujen ostot	459 633	403 551	238 576
Muut erilliskustannukset	1 739 670	1 672 596	2 765 144
Erilliskustannukset yhteensä	11 623 701	11 412 787	11 669 556
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	10 445 131	9 561 967	7 458 475
Poistot	1 158 032	951 913	935 550
Korot	0	0	87936
Muut yhteiskustannukset	7 154 659	5 716 503	6 636 505
Osuus yhteiskustannuksista yht.	18 757 822	16 230 383	15 118 466
Kokonaiskustannukset yhteensä	30 381 523	27 643 170	26 788 021
Kustannusvastaavuus			
(tuotot – kustannukset)	-20 006 483	11 040 784	6 879 318
Käytetty MPL 7.1. §:n mukainen hintatuki			
Kustannusvastaavuus hintatuen jälk.	-20 006 483	11 040 784	6 879 318
Kustannusvastaavuus-%	34	140	126

Liiketaloudelliset suoritteet

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusseuranta vuodelta 2020 kattaa 25 edustustoa sekä kuusi kulttuuri- ja tiedeinstituuttikiinteistöä. Mukana ovat Nur-Sultan, Berliini, EUE Bryssel, Budapest, Canberra, Hongkong (30.6.2020 saakka), Kuala Lumpur, Kööpenhamina, Lima, Madrid, Meksiko, Moskova, New Delhi, YKE New York, Nikosia, Oslo, Pariisi, Pietari, Riad, Santiago de Chile, Tokio, Tukholma, Varsova, Washington ja Wien. Lisäksi mukana on Ateenan kulttuuri- ja tiedeinstituutti ja asuntola, Pariisin kulttuuri- ja tiedeinstituutti, Rooman Villa Lante ja asuntola Via Falda sekä Venetsia paviljonkeihin kuuluva Suomen Aalto-paviljonki.

Kirjanpidon mukaan vuokra- ja käyttökorvaustuloja kertyi vuonna 2020 yhteensä 2 075 820 euroa.

Kustannusseurantalaskelmassa mukana olevien edustustojen ja kulttuuri- ja tiedeinstituuttien vuokra ja käyttökorvaustulot ovat 2 037 940 euroa. Laskelmassa on huomioitu vuoden 2020 aikana ensimmäistä kertaa saadut yleishallintokustannustulot (3002). Laskelman ulkopuolelle jääviä vähäisiä eriä ovat valtion omistamista asuinhuoneistoista saadut vuokratulot sekä tulot tunti/päiväve-loituksella vuokratuista edustustojen monitoimitiloista. Pääosa tuloista kertyy Business Finland Oy:lta sekä myös Suomen Japanin Instituutin säätiöltä ja Ruotsin ulkoasiainhallinnolta, joka on alivuokralaisena Nur-Sultanissa ja Nikosiassa.

Kustannusseurantalaskelmassa ylijäämä on 276 546 kustannusvastaavuusprosentti on 115,44 %. Merkittävä ero vuoden 2019 kustannusvastaavuuslaskelmaan on lkp-tilille 47000000 kirjautuneiden kustannusten poistaminen laskelmista Valtiotalouden tarkastusviraston tilipäätöksen tarkastuksessa esittämät kannanotot huomioiden. Henkilöstökustannusten laskennassa on erityisesti tämä vuoden kustannusvastaavuuslaskelmassa pyydetty edustustojen hyödyntämään Kiekun työajan kohdentamista laskelmaa varten toimittamissaan työaikaosuustiedoissa.

Sekä omistus- että vuokratilojen edelleen vuokrauksen osalta peruslähtökohtana on kustannukset kattava toiminta. Tämä onkin saavutettu 17 kohteessa. Vuoden 2020 aikana osassa kiinteistöjä on jonkin verran vaikuttanut Covid-19 -pandemia käyttökorvauksia laskevasti, vuokratulojen pysyttyä kuitenkin normaalilla tasolla. Vuokrasuhteissa ei ole tavoiteltu liiketaloudellisesti kannattavaa toimintaa, vaan lähtökohtana ovat olleet toiminnalliset ja hallinnolliset olosuhteet sekä etu, joka saavutetaan toimittaessa samoissa tiloissa vuokralaisten kanssa TF -toimintakonseptin mukaisesti.

Edustustoille vuokrattavat uudet kansliatilat pyritään mitoittamaan oman henkilökunnan tilatarpeen mukaan, mutta myös TF -toimijoille heidän ollessa valmiita sitoutumaan tiloihin pidemmäksi ajaksi.

	2020	2019	2018
	toteuma	toteuma	toteuma
Tuotot			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	1 864 839	1 762 478	1 601 962
Maksullisen toiminnan muut tuotot	157 083	141 199	142 422
Maksuperustelain mukaiset liiketaloudelliset suoritteet elinkeinoelämältä	16 018		
Tuotot yhteensä	2 037 940	1 903 686	1 744 384
Kustannukset			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	824 390	818 910	627 806
Henkilöstökustannukset	1 989 435	1 745 870	1 352 379
Vuokrat	3 972 803	4 025 832	2 973 570
Palvelujen ostot	2 574 609	8 057 642	1 278 925
Muut erilliskustannukset	19 556	70 133	74 688
Erilliskustannukset yhteensä	9 380 793	14 178 388	6 307 368
Vuokralaisten %-osuus kustannuksista	1 048 066	3 035 275	813 606
Käyttöjäämä	973 855	-1 131 589	930 777

Osuus yhteiskustannuksista

Tukitoimintojen kustannukset			
Poistot	698 285	508 706	214 962
Korot	0	0	14 724
Muut yhteiskustannukset	19 043	18 205	16 176
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	698 285	508 706	245 863
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 765 394	3 562 187	1 059 469
Ylijäämä (+) / Alijäämä (-)	272 546	-1 658 501	684 915
Kustannusvastaavuus-%	115,44	53,44	164,65
Käyttäjäämä-%	48	-59	53
Ylijäämä-% (+)/Alijäämä-% (-)	13	-87	39

1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Ministeriössä yhteisrahoitteisen toiminnan piiriin sisältyvät EU:n sisäisen turvallisuuden rahastosta osarahoitusta saavat hankkeet. Yhteisrahoitteiselle toiminnalle ei ole asetettu erillisiä tulostavoitteita.

Vuonna 2020 yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 659 317,51 euroa. Tuotot kertyivät viidestä EU:n sisäisen turvallisuuden rahastosta rahoitusta saaneesta hankkeesta (SMDno-2017-1773, SMDno-2019-716, SMDno-2018-1991, SMDno-2018-1992 sekä maahanmuuttoviraston hallinnoimasta, ulkoministeriön kanssa toteutettavasta yhteishankkeesta AUDA).

	2020 toteuma	2019 toteuma	2018 toteutuma
Tuotot			
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	0	0	0
EU:lta saatu rahoitus	659 318	1 495 344	1 144 749
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	0	0	0
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	659 318	1 495 344	1 144 749
Kustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	751	25 906	42
Henkilöstökustannukset	0	0	0
Vuokrat	0	0	0
Palveluiden ostot	167 727	1 747 789	1 685 319
Muut erilliskustannukset	0	0	0
Kustannukset yhteensä	168 478	1 773 695	1 685 361
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	273 836	223 717	129 367
Poistot	0	0	0
Korot	0	0	0
Muut yhteiskustannukset	80 870	91 730	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	354 706	315 447	129 367
Kokonaiskustannukset yhteensä	523 184	2 089 142	1 814 728
Omarahoitusosuus			
(Tuotot - Kustannukset)	136 134	-593 798	-669 979
Omarahoitusosuus, %	-26	28	37

1.4 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotanto ulkoasiainhallinnossa perustuu ulkomaalais- ja passilainsäädäntöön sekä konsulipalvelulakiin. Pääasialliset suoritteet ovat viisumit, passit ja oleskeluluvat.

Julkisoikeudelliset suoritteet	Muutos-% 2020/2019	Toteutuma 2020 (kpl)	Toteutuma 2019 (kpl)	Toteutuma 2018 (kpl)
Viisumihakemukset	-83	152 543	869 679	768 978
Passihakemukset	-19	17 100	21 110	20 019
Edustustoissa vireille tulleet oleskelulupahakemukset	-43	12 605	22 206	19 289

Tuottojen kertyminen suoritelajeittain:

Julkisoikeudelliset suoritteet	Muutos-% 2020/2019	Toteutuma 2020 (€)	Toteutuma 2019 (€)	Toteutuma 2018 (€)
Viisumit	-84	5 248 166	32 114 234	27 473 022
Passit	-16	2 663 475	3 182 455	2 949 210
Oleskeluluvat	-27	2 058 757	2 835 455	2 699 450
Muut julkisoikeudelliset suoritteet	-27	404 642	552 219	545 658
Yhteensä	-73	10 375 040	38 683 954	33 667 340

1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Ulkoasiainhallinnon palvelukykyä ja -laatua koskevat tulostavoitteet sisältyvät pääasiassa lukuun 1.3.1 Toiminnan tuottavuus.

Suoritteet, toteuma/kpl	2020	2019	2018
Ministeriön esittelemät/antamat hallituksen esitykset (PTJ)	3	4	9
Pakotteisiin liittyvät varainsiirtoluvat			
• Varainsiirtoluvat*	-	4	6
Vientiluvat			
• Käsitellyt vientilupahakemukset ja vientivalvontaan liittyvät tiedustelut	885	872	760
Verkkosivujen kävijämäärät yhteensä	13 290 815	9 767 720	9 358 562

*varainsiirtolupia ei enää myönnetä

Ulkoministeriö saavutti vientivalvonnalle asetetut tavoitteet hyvin, joskin EU:n mm. lainsäädäntötyö, kasvanut kauppa sekä teknologinen kehitys ja pakotteet ovat edelleen lisänneet työmäärää. Vuonna 2016 annetusta komission ehdotuksesta käynnistyneet neuvottelut, joissa muutettiin EU:n kaksikäyttötuotteiden vientivalvontaa koskevaa asetusta, saatiin päätökseen Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission kesken vuonna 2020. Asetusmuutos astuu voimaan vuoden 2021 kuluessa. Vuonna 2020 myönnettiin kaksikäyttötuotteiden vienneille 862 yksittäislupaa ja seitsemän koontilupaa. Lisäksi vastattiin myös yhteensä 41 ennako- tai valvonnanaistiedusteluun, sekä huomattavasti suurempaan määrään epävirallisia tiedusteluja. Ulkoministeriön vientivalvontatyöryhmässä käsiteltiin vuoden aikana 243 lausuntopyyntöasiata.

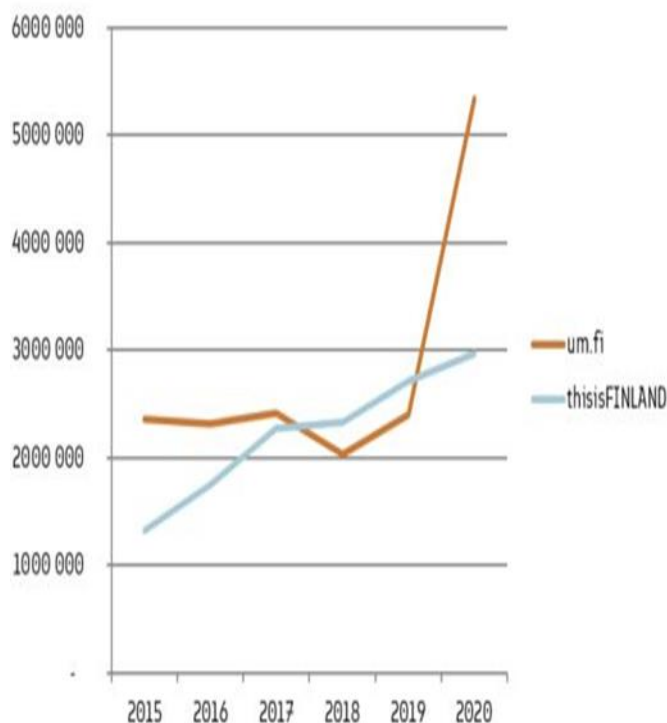
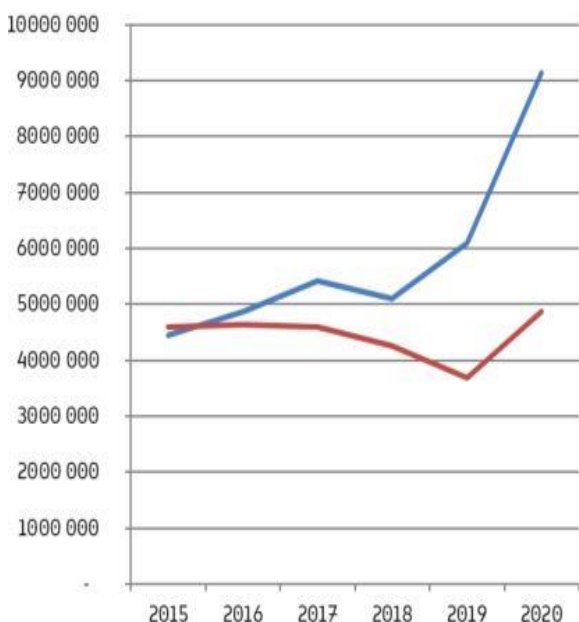
Covid-19 -pandemia muutti globaalien matkailun vuoden 2020 aikana. Kymmenille tuhansille ulkomailla olleille suomalaisille annettiin ohjeita ja neuvoja, ja tuhansia matkailijoita avustettiin palaamaan Suomeen. Matkustusilmoitusten suosio ja tunnettuus lisääntyivät edelleen pandemian aikana. Edustustoissa palveluita annettiin lähes kaksinkertainen määrä edellisvuoteen nähden, 176 000 asiakkaalle. Yhteydenottojen määrän kasvu näkyi myös ulkoministeriön päivystyskeskuksessa, jonne tuli vuoden aikana yli 12 000 soittoa tai sähköpostia. Suomi keskeytti muiden Schengen-maiden tavoin tavanomaisen viisumi- ja oleskelulupahakemusten vastaanoton ja käsittelyn 19.3.2020 alkaen muille kuin erityisryhmille. Edustustojen maahantulopalveluiden toiminta jatkui pandemian ajan rajoitetusti määriteltujen poikkeusryhmien osalta. Paikalliset olosuhteet ovat kuitenkin saattaneet aiheuttaa asiakaspalveluun katkoksia. Maahantuloasioiden käsittelyvolyymi on ollut pandemia-aikana erittäin pieni verrattuna normaaliaikaan ja toiminnassa on korostunut muuttuvien tilanteiden myötä jatkuva ohjeistuksen tarve.

Pandemia vaikutti merkittävästi myös ulkoministeriön protokollapalvelujen tehtäviin ja työn luonteeseen. Kevään ja kesän 2020 ajalta Suomeen suuntautuvat valtionpäämies-, pääministeri- ja ulkoministeritason vierailut siirtyivät tai peruuntuivat kokonaan, ja

syyskaudella korkean tason vierailuja valmisteltiin ja toteutettiin tarkoin erityisjärjestelyin ja terveysturvallisesti. Pandemian takia siirtyneistä vierailuista aiheutunee lisääntyvää työpainetta myöhemmin vuoden 2021 aikana. Vuoden aikana toteutettiin yksi valtiopäämiesvierailu ja kaksi pääministeriason vierailua Suomeen. Lisäksi Suomessa vieraili seitsemän ulkoministeriä ja IAEA:n pääjohtaja vuonna 2020. Vierailut toteutettiin haasteellisissa olosuhteissa onnistuneesti, ja niistä saatiin kauttaaltaan kiitosta ja myönteistä palautetta. Vuoden aikana käynnistettiin hanke diplomaattisia erioikeuksia ja vapauksia sekä ulkovaltojen edustautumista koskevan asioinnin asteittaiseksi digitalisoinniksi. Pandemian johdosta protokollapalveluja työllisti myös maaliskuusta lähtien erityisesti Suomeen akkreditoitujen edustustojen säännöllinen informointi rajaliikennettä ja matkustusta koskevista päätöksistä ja hybridistrategian vaikutuksista diplomaattikuntaan.

Matkustus- ja pandemiaviestinnän volyymi oli huipussaan keväällä ja säilyi huomattavana koko loppuvuoden. Matkustusohjeita päivitettiin kolmella kielellä useissa viestintäkanavissa. Ulkoministeriö vastasi kansalaiskyselyihin ja avusti viestinnän keinoin ulkomailla olevien suomalaisten kotiuttamisessa. Pandemia heijastui huomattavana kävijämäärien lisäyksenä helmikuusta 2020 alkaen ulkoministeriön maasivustoilla sekä erityisesti um.fi-sivustolla, jossa vuosittainen käyntimäärä kipusi yli 9 miljoonaan. Maaliskuussa 2020 näillä sivustoilla sekä matkustusilmoitussivustolla oli historiallisen paljon kävijöitä. Matkustusilmoitussivuston kävijät tippuivat tämän jälkeen, mutta muuten matkustusturvallisuusviestinnän kävijämäärät pysyivät korkealla koko loppuvuoden.

Verkkosivujen kävijämäärät 2015–20

1.5 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Tulostavoitteet	Toimenpiteet	Tulostavoitteiden arviointi	
Varmistamme turvallisen työympäristön työyhteisön kaikille jäsenille.	<p>Ehkäistään epäasiallista kohtelua ja häirintää kaikissa työyhteisöissä ja huolehditaan häirinnän nollatoleranssi toteutumisesta.</p> <p>Varmistetaan hyvän johtajuuden periaatteiden toteutuminen koko organisaatiossa.</p> <p>Kehitetään työilmapiiriä ja toimintatapoja hyödyntämällä työyhteisön TTB-tuloksia systemaattisesti.</p> <p>Edistetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysymysten huomioon ottamista ulkoasiainhallinnon henkilöstöpolitiikassa ja johtamisessa.</p> <p>Edistetään työyhteisöjen moninaisuutta ja tuetaan moninaisuuden johtamista.</p> <p>Viestitään henkilökunnalle avoimesti ja oikea-aikaisesti.</p>	<p>Työtyytyväisyysbarometrin (TTB) tulokset 360-mittausten tulokset Sairauspoissaolot, pv/htv</p> <p>Häirintäselvitysprosessit ovat selkeät ja niitä noudatetaan A. Toteutunut. B. Toteutunut osittain. C. Edelleen kehitettävää.</p> <p>Epäasiallisen käytöksen ja häirinnän verkko-koulutuksen suorittaminen A. Yli 50 % henkilöstöstä. B. Vähintään 50 %. C. Alle 30%.</p> <p>Toteutuneet työpaikkaselvitykset ja virtuaaliset työpaikkakartoitukset A. Toteuma 100 % suunnitellusta. B. Toteuma yli 50 %. C. Toteutuma enintään 50 %.</p> <p>TTB-osallistumisaste A. Aktiivisemmin kuin edellisellä mittauskeralla. B. Saman verran. C. Osallistumisaste vähemmän.</p> <p>TTB-kehittämissuunnitelmien lukumäärä ja toimenpiteiden seuranta. Edelliskertaan verrattuna A. Enemmän suunnitelmia. B. Sama määrä suunnitelmia. C. Alempi määrä suunnitelmia.</p> <p>A. Sisäinen viestintä saa kiitosta.</p>	<p>Prosessit luotu, toteutus ja koulutukset käynnistetty.</p> <p>Arviointi vaikeaa; kursseja useampi ja moni aloittanut, mutta jättänyt kesken.</p> <p>Covid-19 -pandemiasta johtuen kevään työpaikkaselvitykset jäivät toteuttamatta. Syksyllä käynnistettiin uudeen virtuaalisina.</p> <p>TTB ajoittui pandemian puhkeamis- ja etätyöhön siirtymisvaiheeseen. Olosuhteisiin nähden osallistumisaste kuitenkin tyydyttävä.</p> <p>Lukumäärä nousi selvästi edelliskertaan verrattuna.</p> <p>Sisäistä viestintää on tehostettu merkittävästi vuonna 2020. Johdon kuukausi-infot ja hallinnon infot sekä muu</p>

		<p>B. Sisäinen viestintä on parantunut mutta siinä on edelleen kehittämistä. C. Sisäinen viestintä laahaa jäljessä.</p> <p>Englanninkielinen sisäinen viestintä ja ohjeistus on A. Merkittävästi lisääntynyt. B. Lisääntynyt jonkin verran. C. Ei muutosta nykyiseen.</p> <p>Kampuksen ja sen työtilojen käyttöönotto mahdollistaa tehokkaan sisäisen viestinnän A. Selkeästi. B. Osittain. C. Vähän.</p>	<p>tiedottaminen pandemian aikana saaneet hyvää palautetta.</p> <p>Englanninkielistä materiaalia enemmän tarjolla, mutta tarpeisiin nähden vielä liian vähän.</p> <p>Kampuksen käyttö aktiivista, mutta informaatio hukkuu massaan ja hakutoiminto ei ole kovin hyvä. Kampusta on yritetty kehittää VNK:n kanssa ulkoasiainhallinnon tarpeet paremmin huomioivaksi.</p>
<p>Kehitämme henkilöstöressurssien kohdentamista ottamalla huomioon alue- ja osastorajat ylittävät tehtävät ml. joustava resurssien jakaminen</p>	<p>Osastot, yksiköt ja edustustot suunnittelevat toimintaansa henkilöstövoimavarojensa pohjalta.</p> <p>Priorisointi – depriorisointi – poisvalintamennettelyt tunnetaan ja niitä käytetään kaikilla tasoilla.</p>	<p>A. Toteutunut täysin. B. Toteutunut osittain. C. Ei ole toteutunut.</p>	<p>Covid-19 -pandemian aikana resursseja siirretty joustavasti mm. tilanneorganisaation käyttöön. Osastoilla poisvalinta edelleen haasteellista.</p>
<p>Kehitetään osaamista työssä oppimalla, jakamalla osaamista sekä kouluttautumalla (70-20-10). Erityisesti painotetaan esimiestyön ja johtamis-osaamisen kehittämistä 360-kartoitusta hyödyntäen.</p>	<p>Kehitetään johtamiskoulutusta kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen KARVI:n tarkastelun pohjalta.</p> <p>Uudistetaan Kavaku- ja Halku-kursseja ja siirto-koulutusta. Jatketaan uusien koulutustuotteiden kehittämistä. Panostetaan digitaalisten koulutusmuotojen kehittämiseen ja hyödyntämiseen sekä yhteistyöhön ulkopuolisten toimijoiden (erit. HAUS) kanssa.</p>	<p>E-oppivan käyttäjämäärä A. Kasvaa nykyisestä. B. Ei kasva. C. Vähenee.</p> <p>Kavaku- ja Halku-kurssien uudistaminen on A. Onnistunut hyvin. C. Ei ole onnistunut.</p>	<p>Kurssitarjonta ja tietoisuus kasvanut, samoin käyttö (tilastoiti kuitenkin puutteellista).</p> <p>Kurssit jatkuvan kehittämistyön kohde. Halku muutettu koulutusohjelmaksi. Osin yhteistä ohjelmaa.</p>
<p>Erytisvirkamieskartoituksen suositusten toimeenpano.</p>	<p>Otetaan huomioon ja toimeenpannaan kartoituksen suositukset henkilöstöhallinnon linjauksissa.</p>	<p>A. Kaikki suositukset otettu huomioon. B. Suositukset otettu huomioon osittain. C. Suosituksia ei ole otettu huomioon.</p>	<p>Asiantuntijatehtävien uramahdollisuuksien selkiyttämistä koskeva työ käynnistynyt vuoden 2020 aikana.</p>
<p>Tavoite- ja kehityskeskustelut (TAKE) ja palkkausjärjestelmän kehittäminen.</p>	<p>Palkkausjärjestelmää kehitetään joko osana valtioneuvoston yhtenäisen järjestelmän puitteissa tai ulkoasiainhallinnon omana kokonaisuutena.</p>	<p>Palkkausjärjestelmän uudistamisneuvottelut henkilöstöjärjestöjen kanssa A. Tulokset neuvottelut. B. Neuvotteluita on käyty osittain tuloksin. C. Neuvotteluita ei ole käyty.</p>	<p>Tarkentavat virkaehtosopimusneuvottelut vuoden 2021 virastoerän jakamisesta 1.5.2021 alkaen saatiin päätökseen joulukuussa 2020.</p>

<p>Ulkomaanedustuksen korvausten uudistaminen.</p>	<p>Tarkastellaan ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmän päivitystarpeet ja kehitetään järjestelmää saatujen havaintojen pohjalta. Hallinnollisen taakan keventäminen. Valtion matkaturvan tarkastelu. Edustuskorvaukset ja edustustyönormin päivitys. UE terveydenhuollon korvausten siirto Valtiokonttorille 1.1.2021. Päivähoitokorvausten uudistus.</p>	<p>UE-korvausjärjestelmän uudistaminen A. Toteutunut suunnitelmien mukaisesti. B. Osittaisia muutoksia. C. Kehitystä ei ole tapahtunut.</p> <p>UE-korvausprosessien uudistaminen STY:n tarkastuksen pohjalta A. Toteutunut. B. Toteutunut osittain. C. Ei ole toteutunut.</p>	<p>Korvausjärjestelmän uudistamistarpeiden selvitys on laadittu ja lisäksi on käynnistetty kartoittaminen: (1) henkilöstökysely ja (2) muiden maiden järjestelmiä koskeva selvitys.</p> <p>Ulkomaan edustuksen terveydenhuollon korvausten siirto Valtiokonttorille tapahtunut suunnitellusti 1.1.2021.</p> <p>Päivähoitokorvausten uudistus toteutunut ja otettu käyttöön vuoden 2020 aikana.</p>
<p>Edustustojen työnantajaosaamisen ja työnantajaroolin ylläpito ja vahvistaminen paikallisesti palkattujen osalta.</p>	<p>Edustustojen työnantajatoiminta on linjakasta ja asiantuntevaa.</p> <p>Paikallisesti palkattujen palvelussuhdeasioiden tarkastelu ja toimenpiteet.</p>	<p>Toteutunut A. Edustustojen osaaminen on parantunut. C. Osaamisessa on edelleen puutteita</p> <p>Tarkastelu A. Saatettu loppuun ja toimenpiteet käynnistetty. B. Tarkastelu on saatettu loppuun mutta toimenpiteitä ei ole tehty. C. Tarkastelua ei ole tehty.</p>	<p>Edustustojen osaaminen kehittyy jatkuvasti. Samalla Covid-19 -pandemian myötä edustustot olivat poikkeuksellisten tilanteiden edessä ja tarvitsivat työnantajaroolis- saan enemmän tukea.</p> <p>Pandemian vuoksi palvelussuhteen ehtojen kokonaistarkastelua ei pystytty suorittamaan suunnitellusti.</p>

Covid-19 -pandemian puhkeamisella maaliskuussa 2020 oli merkittäviä vaikutuksia ulkoasiainhallinnon toimintaan. Lähes koko organisaatio siirtyi vajaan viikon aikana tekemään laajamittaisesti etätöitä. Pandemian pitkittyessä ulkoasiainhallinnon ja erityisesti edustustojen toimintakyvyn ja henkilöstön jaksamisen tukeminen nousivat henkilöstöhallinnon toiminnan keskiöön. Henkilöstön jaksamisen ja hyvinvoinnin tilaa selvitettiin TTB-mittauksen lisäksi kolmella kevään ja syksyn aikana tehdyllä jaksamiskyselyllä sekä työterveyshuollon tilastoilla ja selvityksillä. Kyselyjen valossa henkilöstön jaksamisen tila pysyi keskimäärin hyvällä tasolla, vaikka laskikin hieman syksyn aikana. Myös henkilöstön terveydentilaa ja sairauspoissaoloja kuvaavat mittarit olivat kiitettäviä.

Yksilötasolla hyvinvoinnissa ja jaksamisessa esiintyi kuitenkin suuria eroja. Enemmistö sopeutui poikkeusoloihin sujuvasti ja koki etätyöskentelyn myönteiseksi. Toisille sosiaalisten kontaktien väheneminen merkitsi eristäytymistä ja yksinäisyyden tuntemusten lisääntymistä. Etäjohtaminen ja yhteisöllisyyden vaaliminen koettiin haasteelliseksi. Työterveyshuollon havainnot kertoivat myös mielenterveyteen liittyvien huoltien lisääntymisestä. Puutteelliset ergonomiaolosuhteet etätyössä alkoivat näkyä tuki- ja liikuntaelinvaivojen lisääntymisenä. Ulkomaanedustuksessa jaksamisen kannalta keskeisiä huolenaiheita olivat asemamaan tartuntatilanne ja terveydenhuollon tila, liikkumis- ja matkustusrajoitukset, ero ja huoli Suomessa olevista läheisistä sekä kasvaneet työpaineet.

Henkilöstöhallinto on tukenut työyhteisöjä sekä omin toimin että yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Ensimmäiset pandemiaan liittyvät palaverit Aasian edustustojen kanssa pidettiin jo tammikuun lopussa ja kevään aikana tilaisuudet laajenivat säännöllisiksi, kaikille edustustoille ja ministeriön osastoille suunnatuiksi hallintoinfoiksi, joissa henkilöstölle tarjottiin tietoiskuja mm. jaksamiseen, ergonomiaan ja terveyteen liittyvistä teemoista ja vastattiin hallintopalveluja koskeviin kysymyksiin. Työhyvinvointiyksikkö ja työterveyshuolto tukivat työyhteisöjä myös suoraan kohdennettujen palvelujen muodossa.

Keväällä edustustoissa työskenteleville, erityisesti riskiryhmiin kuuluville työntekijöille tarjottiin mahdollisuus kotiutua Suomeen pandemian pahimman vaiheen yli. Työterveyttä edistettiin tarjoamalla henkilöstölle ergonomiaan tukeva taukoliikuntaohjelma ja avaamalla mahdollisuus koronatestaukseen työterveyshuollossa. Työterveyspalvelut avattiin rajoitetusti myös edustustojen paikallisesti palkatulle henkilöstölle. Paikallisesti palkattu suomalainen henkilöstö siirrettiin Valtiokonttorin korvausten ja mahdollisen evakuoinnin piiriin. Edustustojen varautumisessa huoleksi nousi paikallisesti tarvittavat terveyspalvelut sekä lääketieteellisen evakuoinnin toimivuuden varmistaminen kaikissa olosuhteissa. Valmiutta korotettiin yhdessä valtioneuvoston sopimuskumppani Falckin kanssa, jotta mahdollisesti tarvittavat evakuointitoimet saadaan toteutettua asemapaikan sijainnista riippumatta. Myös matkustusturvallisuutta kehitettiin valtioneuvostotasolla yhteistyössä.

Vuoden aikana jatkettiin kehittämistoimintaa mahdollisuuksien mukaan ja viimeisteltiin prosessi ulkoministeriön yhteisistä arvolausekkeista, valmisteltiin pitkälle siirtosuunnittelun periaatteiden päivystä, jatkettiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2019 - 2021 seuranta ja toimeenpanoa, sekä käynnistettiin henkilöstöstrategian päivitys. Pandemiasta huolimatta henkilöstön siirtokierros saatiin toteutettua, samalla pandemia vaikutti yksittäisiin henkilöstön vaihdoksiin, lomasijaisuuksien toteutumiseen ja sijaistuksiin erityisesti ohuilla henkilöresursseilla toimivissa edustustoissa.

Henkisten voimavarojen hallinnalle ja kehittämiselle on vuoden 2020 talousarviossa esitetty seuraavat ulkoasiainhallinnon tavoitteiden mukaiset tunnusluvut:

	2018	2019*	2020	2020
	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma
Henkilötyövuodet	2 331	2 399	2 344	2 307
— Ulkoministeriö	877	853	833	858
— Ulkomaanedustus	546	537	571	598
— Paikallisesti palkatut	917	948	940	888
Eläköitymisikä	65,7	65,8	66	65,5
Työtyytyväisyysindeksi	3,6	n/a	3,7	3,6
Sairauspoissaolot, pv/htv	5,6	4,9	5,0	4,4

*Suomen EU-puheenjohtajuus 1.7.-31.12.2019

Henkilöstömäärä ja -rakenne	2018	2019	2020
Vakinaiset	1 158	1 133	1 160
naisia %	67	67	68
miehiä %	33	33	32
Määräaikaiset	248	325	250
naisia %	63	63	65
miehiä %	38	37	35
Kokoaikaiset	1 374	1 425	1 392
naisia %	67	67	68
miehiä %	33	33	32
Osa-aikaiset	32	33	18
naisia %	91	88	89
miehiä %	9	12	11
Henkilöstökulut	2018	2019	2020
Tehdyn työajan %-osuus säännöllisestä vuosityöajasta	83,0	84,7	84,8
Kokonaistyövoimakustannukset meuroa/vuosi	94,5	104,2	103,1
Tehdyn työajan palkat, %-osuus palkkasummasta	80,7	82,7	81,2
Väiillisten työvoimakustannusten %-osuus tehdyn työajan palkoista	46,4	45,6	47,8
Osaaminen	2018	2019	2020
Koulutus ja kehittäminen, euroa/htv	828	712	442
Koulutus ja kehittäminen, työpäivät/htv	1,1	0,8	0,8
Henkilöstön arvo/meuroa	1 098	1 224	1 173

1.6 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

1.6.1 Rahoituksen rakenne

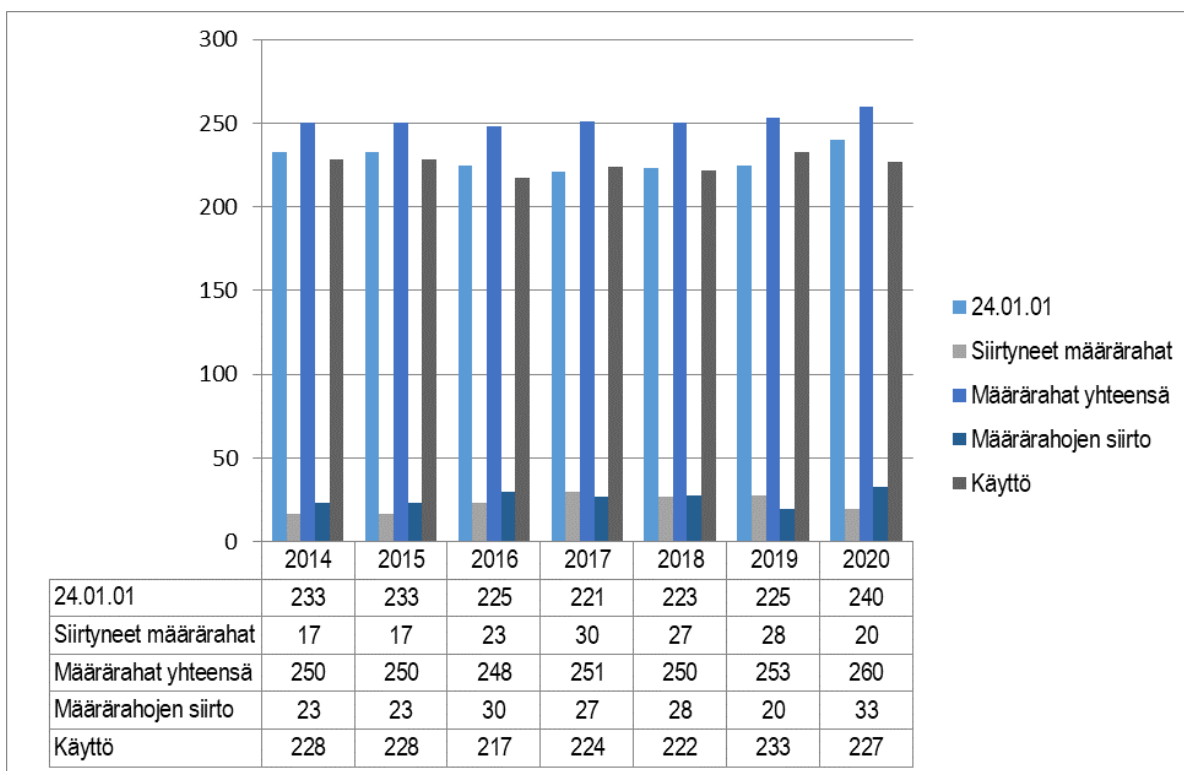
Ulkoasiainhallinnon rahoitus on lähes täysimääräisesti valtion talousarvio-rahoidusta. Hallinnonalan vuonna 2020 käyttämistä toimintamenoista momentilla 24.01.01 katettiin 3,0 % toiminnan tuotoilla. Hallinnonalan tuotot olivat 10,8 milj. euroa, josta maksullisen toiminnan osuus oli 5,2 milj. euroa.

Ulkoministeriö asetti muiden kirjanpitoyksiköiden käyttöön vastuullaan olevia jakamattomia määrärahoja siviilikriisinhallinnan momentilta 24.10.21 sisäministeriön hallinnonalan käyttöön yhteensä 15,3 milj. euroa ja Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyöhön momentilta 24.90.68 viiden eri kirjanpitoyksikön käyttöön yhteensä 2,8 milj. euroa.

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Ulkoasiainhallinnon pääluokassa vuoden 2020 varsinaisessa talousarviossa oli määrärahoja yhteensä 1 260,0 milj. euroa. Lisätalousarvioissa hallinnonalan määrärahoihin lisättiin yhteensä 104,3 milj. euroa. Aikaisemmilta vuosilta vuodelle 2020 siirtyi 352,0 milj. euroa ja vuodelle 2021 siirtyi kaiken kaikkiaan 369,1 milj. euroa.

Ulkoasiainhallinnon toimintamenot varsinaisessa talousarviossa vuonna 2020 olivat 237,5 milj. euroa ja lisätalousarvioissa määrärahoja lisättiin yhteensä 2,2 milj. euroa. Edelliseltä vuodelta siirtyneitä erä oli käytettävissä 20,4 milj. euroa. Toimintamenojen nettokäyttö vuonna 2020 oli 227,2 milj. euroa, jolloin siirtyväksi toimintamenoksi vuodelle 2021 jäi 32,9 milj. euroa.

Hallinnonalan kriisinhallinnan määrärahoihin luvussa 24.10. Sotilaalliseen kriisinhallintaan vuoden 2020 talousarviossa osoitettiin yhteensä 53,1 milj., josta puolustusvoimille jaettiin 52,7 milj. euroa. Siviilihenkilöstön osallistumiseen kriisinhallintaan ministeriölle jääneestä osuudesta 1,0 milj. euroa jäi käyttämättä noin 0,015 milj. euroa.

Varsinaiseen kehitysyhteistyöhön osoitetut määrärahat luvussa 24.30 olivat varsinaisessa talousarviossa vuonna 2020 yhteensä 685,5 milj. euroa ja lisätalousarvioissa yhteensä 50,0 milj. euroa. Edellisiltä vuosilta määrärahaa siirtyi 85,5 milj. euroa. Momentilta 24.30.66 annettiin 0,5 milj. euron kirjausoikeus Business Finlandille. Kehitysyhteistyömäärärahojen käyttö oli 718,1 milj. euroa ja vuodelle 2021 määrärahoja siirtyi 101,5 milj. euroa.

Hallinnonalan muihin menoihin luvussa 24.90 osoitettiin yhteensä 93,4 milj. euroa. Muiden menojen suurin erä oli kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet, 87,6 milj. euroa. Edelliseltä vuodelta siirtyi 19,1 milj. euroa ja momentin määrärahojen käyttö vuonna 2020 oli 90,0 milj. euroa. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin ja rahoitusosuuksiin varatusta määrärahasta siirtyi vuodelle 2021 16,7 milj. euroa. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyöhön osoitettiin yhteensä 3,0 milj. euroa ja vuosilta 2018 ja 2019 määrärahoja siirtyi ulkoministeriön tileissä noin 0,3 milj. euroa. Muiden hallinnonalojen käyttöön osoitettiin yhteensä noin 2,8 milj. euroa. Ulkoministeriö käytti määrärahoja vuonna 2020 noin 165 000 euroa ja vuodelle 2021 siirtyi 285 000 euroa.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot (26,9 milj. euroa) vähenivät 47,3 % verrattuna edellisvuoteen (51 milj. euroa). Maksullinen toiminta tuotti yhteensä 10,4 milj. euroa, joista julkisoikeudellisten suoritteiden tulokertymä oli yli 99 %. Maksullisen toiminnan tuotot alenivat 28,3 milj. euroa (noin 73 %) verrattuna vuoteen 2019. Maksullista toimintaa ja sen kehitystä on selvitetty tarkemmin luvussa 1.3.3. Toiminnan tuotoilla katettiin noin 3,0 % toiminnan kuluista.

Covid-19 -pandemian vaikutus ulkoasiainhallinnon toimintaan näkyy läpi linjan sekä toiminnan tuotoissa että kuluissa vuonna 2020. Toiminnan kulut olivat yhteensä 272,2 milj. euroa ja niissä oli vähennystä vuoteen 2019 verrattuna 21,6 milj. euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavarahankintojen arvo oli 5,6 milj. euroa laskien noin 25,3 % vuoteen 2019 verrattuna (7,5 milj. euroa). Henkilöstökulujen osuus toiminnan kuluista oli 45 %. Henkilöstökulut (126,8 milj. euroa) alenivat 8,9 milj. euroa verrattuna edellisvuoteen. Vuoden 2019 henkilöstökuluihin oli kirjattu kokonaisuudessaan tilikauden menoksi valtion virka- ja työehtosopimuksen mukainen vuodelle 2018 kuuluva kertaerä, joka maksettiin tammikuussa 2019. Kertaerä oli suuruudeltaan 9,2% yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkasta.

Yhteistoiminnan kustannusten korvausten ja yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuuksien tilien numerointi ja sijainti tilikarttahierarkiassa muuttuivat vuoden 2020 alussa. Tilien kertymät raportoidaan tuotto- ja kululaskelmassa tilikarttahierarkian mukaisesti

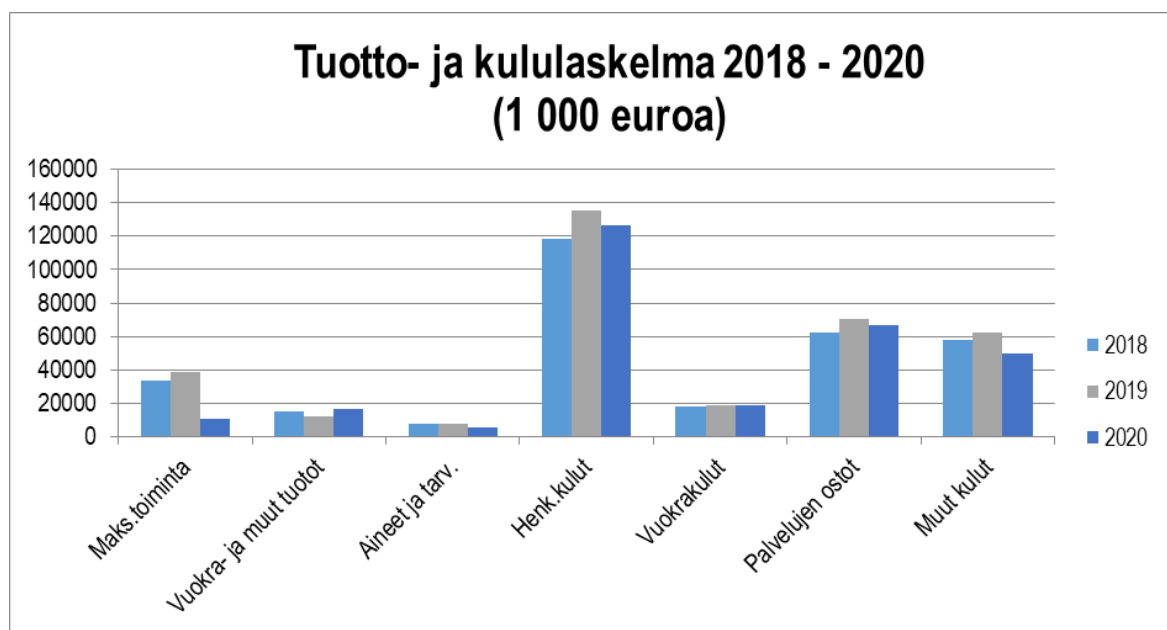
laskelman rivillä Palvelujen ostot. Aiemmin nämä erät on esitetty omalla rivillään Sisäiset kulut. Tuotto- ja kululaskelmassa esitetyt vuoden 2019 tiedot on muutettu vastaamaan vuoden 2020 käytäntöä. Tämän mukaisesti palvelujen ostot olivat 66,8 milj. euroa, laskua edellisvuodesta 3,4 milj. euroa.

Muut kulut, joihin suurimpina kuluerinä sisältyivät matkakorvaukset ja ulkomaanedustuksen korvauksista annetun lain mukaiset korvaukset, laskivat noin 20 % (12,4 milj. euroa) verrattuna vuoteen 2019.

Valmistus omaan käyttöön, 4,8 milj. euroa, aktivoitiin taseeseen rakennusten ja vuokrahuoneistojen perusrakennuksiin, sekä tietojärjestelmiin. Aktivointeja tehtiin sekä keskeneräiseen että valmistuneeseen omaisuuteen.

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyivät antolainoihin, ensisijaisesti kehitysluottoihin liittyvät tuotot. Ryhmään kuuluivat myös valuuttojen kurssieroista johtuvat erät.

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin kirjattiin saadut ja maksetut vahinkovakuutus- ja vahingonkorvaukset.

Siirtotalouden kuluja on käsitelty tarkemmin Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyön ja kehitysyhteistyötoiminnan yhteydessä.

1.6.4 Tase

Taseen loppusumma oli 1 088 141 183,83 tilikauden päättyessä 31.12.2020.

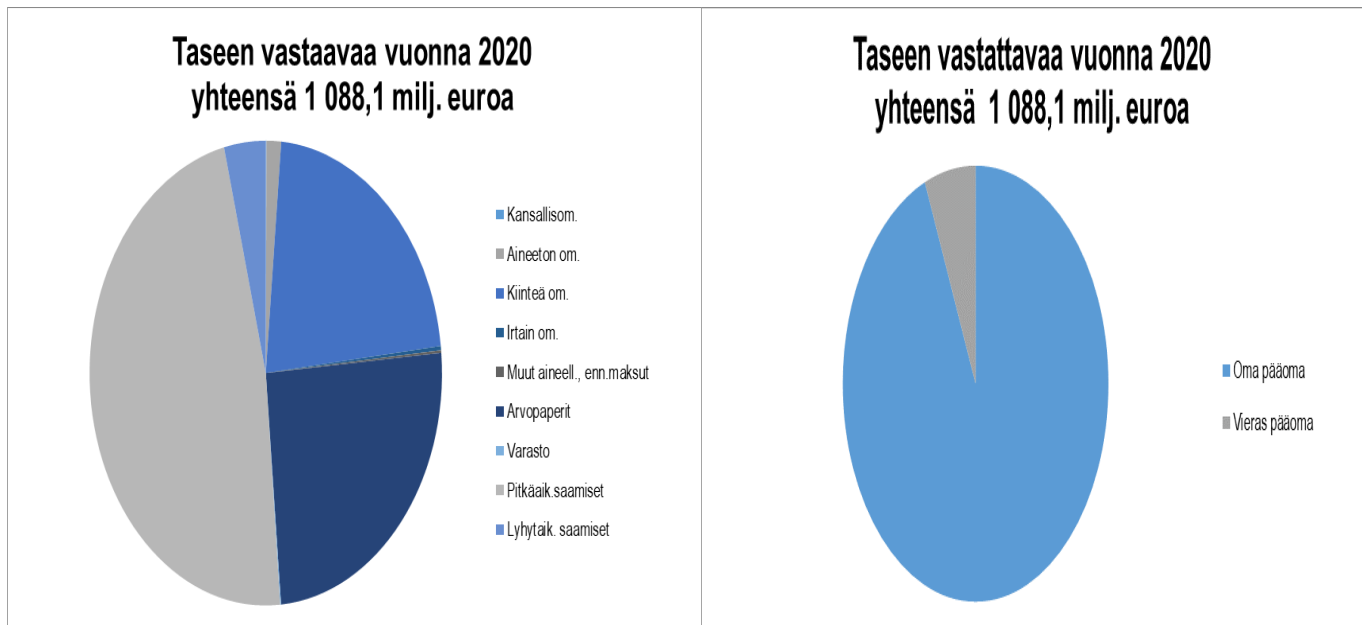
Tilikauden aikana kansallisomaisuuden arvoon vaikuttivat rakennusten arvosta vähennetyt suunnitelman mukaiset poistot. Aineettomien hyödykkeiden ennakkomaksuihin ja keskeneräisiin hankintoihin lisättiin projektien etenemisen mukaiset vastaanotetut työt ja hankinnat omaisuushyödykkeen valmistumiseen saakka. Aineettomien hyödykkeiden kokonaisarvo oli 14,4 milj. euroa (18,9 milj. euroa vuonna 2019).

Rakennusten arvo maa-alueineen oli 234,0 milj. euroa (232,0 milj. euroa vuonna 2019).

Käyttöomaisuusarvopapereihin merkittiin lisäyksinä Teollisen yhteistyön rahasto Oy:n (Finnfund) osakepääoman korotus 9 999 910 euroa ja uusien osakkeiden merkintänä 49 999 890 euroa. Huoneisto- ja kiinteistöosakkeiden arvoa alensi Kööpenhaminan suur-lähetystön kansliarakennuksen myynti. Käyttöomaisuusarvopapereiden arvo 31.12.2020 oli 269,2 milj. euroa (215,3 milj. euroa vuonna 2019).

Vieraan pääoman pitkäaikaiset saamiset olivat tilikauden päättyessä 511,3 milj. euroa (361,2 milj. euroa vuonna 2019). Saldo muodostui pääosin myönnettyistä kehitysluotoista, ja saamisten lisäys johtui Aasian kehityspankin (ADB) ja Teollisen yhteistyön rahasto Oy:n sopimusten mukaisten lainaerien (20 milj. euroa, 60 milj. euroa, 20 milj. euroa ja 50 milj. euroa) nostoista.

Rahatilien saldot muodostuivat edustustojen ulkomaisilla pankkitileillä olleista katteista 31.12.2020 sekä käteisvaroista.

1.7 SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Ulkoministeriö on laatinut talousarvioasetuksen 65 §:n mukaisen arviointi- ja vahvistuslausumansa osastojen ja eri palvelusektoreiden suorittaman arvioinnin pohjalta. Arviointi tehtiin käyttäen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointikehikkoa, jota on kehitetty ulkoasiainhallinnon tehtävien ja toimialueen asettamien vaatimusten mukaisesti. Arvioinneissa on huomioitu myös ulkomaanedustuksen toimipisteet ja niiden toiminta, riskit ja valvonta. Lisäksi lausumassa on otettu huomioon sekä sisäisten että muiden tarkastusten havainnot valvonnan ja riskienhallinnan tilasta. Arvioinneissa ei ole merkittäviä muutoksia viime vuoteen verrattuna.

Arvioinneissa keskeisimmät riskit liittyvät soveltuvan henkilöstön riittävyyteen ja tehtävien hoidon kannalta riittävään ammattitaitoon muuttuvien osaamisvaatimusten ja nopean henkilöstökierron oloissa samoin kuin tietojärjestelmien toimivuuteen, tietoturvaan, globaalin toimintaympäristön turvallisuus- ja terveyshaasteisiin, kiinteistöjen kunnossapitoon sekä monitilauudistukseen yleis- ja tietoturvallisuuden osalta sekä Covid-19 -pandemian vaikutuksiin työnkuormittavuuteen ja työhyvinvointiin. Riskinä nousee esiin myös valtioneuvoston yhteisten toimintatapojen ja järjestelmien osittainen soveltumattomuus ulkoasiainhallinnon olosuhteisiin.

Tavoitteiden asettaminen ja tehtävien priorisointi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta ovat saaneet osastoilta edellisvuoden tapaan hyvän arvion. Sisäisen tarkastuksen arviot ovat näiltä osin osastoja kriittisempiä erityisesti tavoitteiden priorisoinnin ja tavoitteiden toteutumisen seurannan osalta. Lisäksi riskienhallintaan kaivataan systemaattisuutta, kokonaisvaltaisuutta, kytkemistä päivittäiseen toimintaan siihen kehitettyjen työkalujen avulla, vastuiden määrittämistä sekä dokumentoimista.

Varainkäyttöön ja taloushallintotehtävien hoitoon liittyvät keskeisimmät havainnot kohdistuvat osaamisen, ohjeiden ja määräysten noudattamisen puutteisiin. Nämä havainnot pätevät myös kehitysyhteistyöhön. Merkittävä osa taloushallintoon liittyvistä valvontatoimista jää edelleen sisäisen tarkastuksen toteuttamien osastojen ja edustustojen tarkastuskierroksen varaan. Edustustojen osalta riskejä pienennetään tehtävien aiempaa suuremmalla keskittämällä kotimaahan. Kokonaisuudessaan valvontaa siirtyy enemmän Palkeille, mutta muutosvaiheeseen liittyy omat riskinsä. Eri muodoissa esiintyvä korruptio ja sille alttiimpi toimintaympäristö ovat myös merkittäviä riskejä ulkoasiainhallinnon ja edustustojen toiminnalle erityisesti Euroopan ulkopuolella.

Vaativa toimintaympäristö, suurehkot apuvolyymit ja ulkopuolisten toimijoiden suuri osuus asettavat sisäiselle valvonnalle ja riskienhallinnalle kehitysyhteistyössä erityisiä haasteita. Kehitysyhteistyöhön liittyvät keskeisimmät riskit ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistarpeet on tiedostettu, ja kokonaisvaltaisen riskienhallintajärjestelmän kehittäminen on jatkuvaa.

Ulkoministeriö arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan olevan hallinnonalallaan kokonaisuutena kohtalaisella tasolla. Kehittämistoimia on aloitettu mm. kytkemällä riskianalyysi vuotuisen toiminnan ja talouden suunnitteluprosessiin sekä riskienhallintapolitiikalla. Tätä kautta tietoisuus riskienhallinnasta osastoilla on lisääntynyt kiittävästi, mutta edelleen siihen kaivataan lisää kokonaisvaltaisuutta, vastuiden määrittelyä ja kytkemistä käytännön työtehtäviin.

Seuraavassa on arviointikehikon luokitusta noudattaen esitetty ulkoasiainhallinnon keskeisimmät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet:

- keskeisissä tehtävissä olevan henkilöstön riittävyteen, sopivuuteen ja osaamiseen liittyvä riskienhallinta ja sisäisen valvonnan kehittäminen osana työtehtäviä;
- tietoturvaan ja -suojaan liittyvän osaamisen kehittäminen;
- taloushallintoon ja sen uusiin menettelytapoihin liittyvä riskienhallinta ja sisäinen valvonta;
- vaikuttaminen valtion yhteisten tietojärjestelmien käytettävyyteen ulkoasiainhallinnon toimintaympäristössä.

1.8 HALLINNONALALLA TOTEUTETTUJEN ARVIOINTIEN TULOKSET

Evaluointi ulkoministeriön maaohjelmien soveltuvuudesta haurassa maissa ja konfliktiympäristöissä tehtävään kehityspolitiikkaan ja -yhteistyöhön (2020/2A)

Evaluointi tarkasteli, miten Suomen kehitysyhteistyön maaohjelmien laadinta ja seuranta palvelevat kehitysyhteistyön suunnittelua ja toteutusta haurassa tai konfliktiympäristöissä.

Evaluointitulosten mukaan maaohjelmien laatiminen vahvistaa Suomen kehitysyhteistyön sisäistä ja ulkoista johdonmukaisuutta ja prosessin ohjauvuutta on mahdollista parantaa entisestään. Evaluoinnin tuloksia on jo hyödynnetty vuosien 2021 - 2024 maaohjelmia laadittaessa. Jatkossa toimintaa ohjaava dokumentti on kaksiosainen, maastrategia ja maaohjelma. Näistä ensimmäinen osa, maastrategia, kuvaa Suomen strategiset tavoitteet kumppanimaassa ja sitä koskevan ulkoministeriön käytössä olevan keinovalikoiman, mikä edistää toiminnan johdonmukaisuutta.

Evaluointi korosti tarvetta lisätä toiminnan laajapohjaisuutta huomioimalla maaohjelmissa toteutettavan kehitysyhteistyön kytkökset humanitaariseen apuun. Lisäksi tulisi vahvistaa hauraiden maiden maaohjelmia niin, että niissä otetaan huomioon rauhanrakennuksen ja valtion kehittämisen tavoitteet ja niihin liittyvät riskit. Jälkimmäisen osalta Suomea rohkaistiin hyödyntämään osaamistaan ja sen tuomaa hyvää mainetta sekä poliittisessa vuoropuhelussa että yhteistyön suunnittelussa ja toteutuksessa. Kokonaisvaltainen lähestymistapa, joka kytkee toisiinsa kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun ja rauhan- ja valtionrakennustyön edellyttää vielä uudistuksia rakenteisiin ja työskentelytapoihin. Nämä toimenpiteet ovat osittain jo käynnissä.

Evaluointi korosti myös riskienhallinnan tietojen ja osaamisen kehittämistä. Lisäksi hauraiden maiden toimintaympäristöjen edellyttämää mukautuvaa ohjausta ja sen osana rahoituksen joustavuutta tulisi lisätä. Mukautuvaa ohjausta tukevia työkaluja (muutosteorioihin kytkeytyvät oletukset ja riskianalyysit; poliittistaloudelliset analyysit ja näitä koskevat seurantasuunnitelmat) on jo otettu käyttöön ja ohjeistuksessa rohkaistaan joustavuuteen kontekstin muuttuessa. Koronapandemian aikana muokattiin mm. laaturyhmän käytäntöjä paremmin poikkeustilanteisiin sopiviksi.

Evaluointi Suomen kehityspoliittisesta vaikuttamisesta monenkeskisessä yhteistyössä (2020/3A,3B)

Evaluointi tarkasteli, miten Suomi vaikuttaa kehitysyhteistyön monenkeskisten kumppaniorganisaatioiden toimintaan edistääkseen kansainvälistä kehitysagenda. Siinä arvioitiin ulkoministeriön käyttämien erityyppisten vaikuttamistoimien tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta, sekä esitettiin suosituksia, joiden avulla vaikuttamista voidaan entisestään vahvistaa. Tarkastelu käsitti 23 ulkoministeriön monenkeskistä organisaatiota, joista kahdeksaa käsiteltiin syvällisemmin: Maailmanpankkiryhmä, UNFPA, UNICEF, WFP, UN Women, IFAD, FAO ja ITC.

Evaluointi osoitti, että Suomen vaikuttaminen monenkeskisessä yhteistyössä on ollut tuloksellista ja se on edistänyt merkittäviä muutoksia muun muassa monenkeskisten järjestöjen linjauksissa ja toimintatavoissa. Onnistuneen vaikuttamistyön kulmakiviä ovat ulkoministeriön osaava ja kokenut henkilökunta, Suomen erinomainen maine ja asiantuntijuus tietyissä teemoissa, pitkäjänteinen ja monikanavainen vaikuttaminen sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa. Rajalliset henkilöresurssit ja vaikuttamistyöhön käytettävissä oleva aika asettavat haasteita. Yhteistyötä monenkeskisten järjestöjen palveluksessa olevien tai niistä palaavien suomalaisten kanssa voisi lisätä entisestään. Evaluoinnin mukaan tapa, jolla vaikuttamistyötä hallinnoidaan, on edistänyt oppimista ja hyvien käytäntöjen muodostumista ulkoministeriössä sekä raportointia eduskunnalle. Evaluointi rohkaisee jatkamaan vaikuttamistyötä ja kehittämään sitä entistä strategisempaan suuntaan.

Irlannin, Sveitsin ja Suomen evaluointitoimintojen vertaisarviointi

OECD DACin evaluointiverkoston (EvalNETin) suosituksesta Irlanti, Suomi ja Sveitsi päättivät arvioida toistensa evaluointitoimintoja. Vertaisarvioinnissa tarkasteltiin UNEGin (UN Evaluation Groupin) kansainvälisiin evaluointikriteereihin (riippumattomuus, luotettavuus ja käytettävyys) perustuen kutakin evaluointiyksikköä yhdessä ja erikseen. Tarkastelun kohteina olivat evaluointilinjaukset ja -toiminnot, evaluointien suunnittelu ja toteutus, suositusten toimeenpano sekä yksikön johtaminen ja käytettävissä olevat resurssit.

Vertaisarviointi oli hyödyllinen niin oppimisen kuin toimintojen kehittämisenkin kannalta ja se antoi eväitä evaluointitoiminnan kehittämiseen. Arviointi totesi, että ministeriössä on hyvä evaluointikulttuuri, evaluoinnit ovat korkealaatuisia ja täyttävät kansainväliset evaluoinnin kriteerit ja tuottavat arvokasta evaluointitietoa. Lisäksi keskitettyjen evaluointien laatu todettiin yleisesti hyväksi, mutta hajautettujen evaluointien laadussa ja toteutuksessa on parantamisen varaa. Arviointi suositteli hajautettujen evaluointien parantamiseksi ministeriön osastojen ja yksiköiden entistä parempaa sitoutumista evaluointitoimintaan mm. allokoimalla riittävästi henkilöresursseja evaluointien suunnitteluun, toteutukseen ja tulosten seurantaan. Arviointi osoitti, että evaluointiyksikön koulutus- ja tukipalvelutarjonta alueosastoille on hyvä samoin kuin evaluointisuunnitelman konsultatiivinen valmistelu. Evaluointien toteutuksen ulkoistaminen sai myös myönteistä palautetta.

Jotkut evaluoinnit koettiin varsin laajoiksi, pitkäkestoisiksi, kompleksisiksi ja raportit pitkiksi ja vaikealukuisiksi. Tätä korjaamaan arviointi suositteli, että evaluointiyksikkö kiinnittää huomiota evaluointien käytettävyyteen ja hyödyllisyyteen rajaamalla tarkemmin evaluointien tarkoituksen ja tavoitteet, muotoilee täsmällisemmin evaluointikysymykset ja harkitsee mm. lyhyempiä selvityksiä, kerättyyn tietoon perustuvia analyysejä, itsearviointeja, ex-ante arviointeja, jotta evaluointitieto olisi nopeammin hyödynnettävissä. Lisäksi johdonvastineprosessia ja takaisin raportointia tulisi kehittää ja keventää. Evaluointien suositusten tulisi paremmin tukea ministeriön politiikkatyötä ja meneillään olevia prosesseja.

Arviointi tarkasteli myös, voiko ministeriön nykyisen evaluointinormin puitteissa tarkastella kehityspolitiikkaa myös laajemmin osana ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Arviointi ei kokenut tälle esteitä, mutta suositteli tutustua esimerkiksi Hollannin ulkoministeriön evaluointitoimintaan, joka kattaa koko ulkopolitiikan kirjon, ml. ulko- ja turvallisuus-, kehitys- ja ulkomaankauppapolitiikan.

1.9 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ

Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Vuonna 2020 tuli ilmi 25 ulkoasiainhallintoon kohdistunutta väärinkäytöstä tai väärinkäytösepäilyä; kahdeksan tapausta liittyi ulkoasiainhallinnon hoitamaan kahdenväliseen kehitysyhteistyöhön, 14 tapausta havaittiin kansalaisjärjestöyhteistyössä, yksi tapaus kohdistui korkotukeen sekä kaksi tapausta humanitaariseen apuun.

Lisäksi vuonna 2020 tuli ilmi 11 ulkoasiainhallintoon kohdistuvaa rikosta, jossa tekijänä on ollut ulkopuolinen henkilö. Rikoksena ovat olleet mm. murto ja varkaus. Näistä on aiheutunut kohtalaiset rahalliset vahingot ulkoasiainhallinnon varoihin tai omaisuuteen.

Edellä mainittujen tapausten johdosta on tehty toimivaltaiselle tutkintaviranomaiselle ilmoituksia väärinkäytöksistä asemamaassa. Tapausten kohdalla on käytetty myös erilaisia hallinnollisia menettelyjä. Lisäksi on jatkettu joidenkin edellisen vuoden toimintaker-
tomuksessa kirjattujen tapausten käsittelyä.

Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot.

Kehitysyhteistyövaroihin kohdistuneiden väärinkäytösten seurauksena takaisinperinnässä on vuodelta 2020 yhteensä 151 550 euroa.

2. TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2020	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot		231 092,21	307 199	307 199,10	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	231 092,21	307 199	307 199,10	0,00	100
12. Sekalaiset tulot		45 589 876,54	28 305 482	28 303 277,99	-2 204,20	100
12.23.99.	Valtioneuvoston kanslian muut tulot	27 326,38				
12.24.20.	Tiede- ja kulttuuri-instituutikiinteistöjen vuokratulot	964 236,55	978 000	975 795,80	-2 204,20	100
12.24.99.	Ulkoministeriön hallinnonalan tulot	44 261 718,21	26 520 951	26 520 951,01	0,00	100
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	336 498,29	806 531	806 531,18	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	97,11				
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset		21 016,79	10 916	10 916,29	0,00	100
13.01.05.	Korot muista lainoista	21 016,79	10 916	10 916,29	0,00	100
15. Lainat		193 750,99	246 631	246 630,90	0,00	100
15.01.04.	Muiden lainojen lyhennykset	193 750,99	246 631	246 630,90	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		46 035 736,53	28 870 228	28 868 024,28	-2 204,20	100

Päälukuan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020 määrärahojen		Tilinpäätös 2020	VertailuTalousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö 2020	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
22. Tasavallan presidentti		45 307,40									
22.02.01.	Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot (nettob) (S2)	45 307,40									
	22.02.01.3. Tehtävään määrättyjen palkamenot	45 307,40									
23. Valtioneuvoston kanslia		12 874 934,70	75 496	75 496,41	0,00	75 496,41	0,00	1 275 584,17	1 351 032,39	1 351 032,39	0,00
23.01.03.	Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (S2)		75 448	75 448,22	0,00	75 448,22	0,00		75 448,22	75 448,22	0,00
	23.01.03.1. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkausten menot		75 448	75 448,22	0,00	75 448,22	0,00		75 448,22	75 448,22	0,00
23.01.24.	Suomen EU-puheenjohtajuus (S2)	12 834 000,00						1 275 584,17	1 275 584,17	1 275 584,17	0,00
	23.01.24.1. Lisähenkilöstön palkkausten menot sekä muut kulutusmenot (EK)	12 694 000,00						1 273 702,87	1 273 702,87	1 273 702,87	0,00
	23.01.24.2. Kokouksista aiheutuvat menot (EK)	140 000,00						1 881,30	1 881,30	1 881,30	0,00
23.01.29.	Arvonlisäveromenot (A)	40 934,70	48	48,19		48,19	0,00				
24. Ulkoministeriön hallinnonala		1 055 871 541,48	1 289 791 588	1 032 719 076,98	255 934 534,54	1 288 653 611,52	1 137 976,76	352 092 638,83	1 626 260 638,83	1 256 531 429,42	369 065 792,48
24.01.01.	Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (nettob) (S2)	225 276 000,00	239 721 000	206 810 571,91	32 910 428,09	239 721 000,00	0,00	20 388 616,56	260 109 616,56	227 199 188,47	32 910 428,09
	24.01.01.1. Ministeriön toimintamenot (KPY)	22 690 000,00	31 666 000	4 884 355,89	22 523 520,19	27 407 876,08	4 258 123,92	123 398,25	31 789 398,25	5 007 754,14	22 523 520,19
	24.01.01.2. Henkilöstöhallinto (KPY)	127 796 000,00	131 011 000	130 609 138,54	401 861,46	131 011 000,00	0,00	0,00	131 011 000,00	130 609 138,54	401 861,46
	24.01.01.3. Taloushallinto (KPY)	0,00	1 561 000	752 695,63	808 304,37	1 561 000,00	0,00	1 739 000,00	3 300 000,00	2 491 695,63	808 304,37
	24.01.01.4. Kiinteistöhallinto (KPY)	-420 000,00	-450 000	-554 718,86	104 718,86	-450 000,00	0,00	1 285 000,00	835 000,00	730 281,14	104 718,86
	24.01.01.5. Tietohallinto (KPY)	-1 500 000,00	-2 965 000	1 256 092,42	0,00	1 256 092,42	-4 221 092,42	16 964 924,88	13 999 924,88	18 221 017,30	0,00
	24.01.01.6. Turvallisuus (KPY)	150 000,00	1 670 000	1 707 031,50	0,00	1 707 031,50	-37 031,50	0,00	1 670 000,00	1 707 031,50	0,00
	24.01.01.7. Koulutus (KPY)	0,00	324 000	0,00	324 000,00	324 000,00	0,00	276 293,43	600 293,43	276 293,43	324 000,00

Päluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020 määrärahojen		Tilinpäätös 2020	VertailuTalousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö 2020	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
	24.01.01.8. Hankinta- ja tukipalvelut (KPY)	0,00	923 000	822 803,02	100 196,98	923 000,00	0,00	0,00	923 000,00	822 803,02	100 196,98
	24.01.01.9. Edustustojen toimintamenot (KPY)	76 560 000,00	75 981 000	67 333 173,77	8 647 826,23	75 981 000,00	0,00	0,00	75 981 000,00	67 333 173,77	8 647 826,23
24.01.20.	Tiede- ja kulttuuri-instituutikiinteistöjen menot (S3)	952 000,00	2 978 000	110,51	2 977 889,49	2 978 000,00	0,00	1 691 382,50	4 669 382,50	468 914,66	3 917 035,58
24.01.21.	Ulkoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (S2)	3 305 000,00	2 005 000	1 984 918,81	20 081,19	2 005 000,00	0,00	172 253,78	2 177 253,78	2 157 172,59	20 081,19
24.01.29.	Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	10 955 341,71	10 788 588	10 788 588,28		10 788 588,28	0,00				
	24.01.29.1. Ulkoasiainhallinnon arvonlisäveromenot	6 272 450,58	6 666 112	6 666 111,63		6 666 111,63	0,00				
	24.01.29.2. Kehitysyhteistyön arvonlisäveromenot	4 682 891,13	4 122 477	4 122 476,65		4 122 476,65	0,00				
24.01.74.	Talonrakennukset (S3)	17 570 000,00	12 300 000	0,00	12 300 000,00	12 300 000,00	0,00	14 846 903,80	27 146 903,80	4 833 599,97	22 313 303,83
24.10.20.	Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (S2)	400 000,00	340 000	280 000,00	60 000,00	340 000,00	0,00	5 000,00	345 000,00	280 000,00	60 000,00
	24.10.20.09. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin (EK)	400 000,00	340 000	280 000,00	60 000,00	340 000,00	0,00	5 000,00	345 000,00	280 000,00	60 000,00
24.10.21.	Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (K)	1 247 752,91	1 290 000	947 590,13		947 590,13	342 409,87				
	24.10.21.01. Siviilikriisinhallinta (EK)	513 627,96	990 000	842 429,51		842 429,51	147 570,49				
	24.10.21.02. Vaalitarkkailijat (EK)	234 754,75	300 000	105 160,62		105 160,62	194 839,38				
	24.10.21.03. Rauhanvälittäminen (EK)	499 370,20									
24.10.22.	Rauhanvälitys (K)		2 500 000	1 355 607,94		1 355 607,94	1 144 392,06				

Päluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020 määrärahojen		Tilinpäätös 2020	VertailuTalousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö 2020	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24.30.66.	Varsinainen kehitysyhteistyö (S3)	578 759 000,00	734 386 000	654 973 627,57	79 412 372,43	734 386 000,00	0,00	85 504 971,55	819 890 971,55	718 139 720,41	101 541 514,69
	24.30.66.1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö (EK)	171 956 000,00	227 933 000	222 272 190,66	5 660 809,34	227 933 000,00	0,00	11 952 119,04	239 885 119,04	233 415 787,31	6 469 330,97
	24.30.66.2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö (EK)	149 044 000,00	180 818 000	152 608 603,81	28 209 396,19	180 818 000,00	0,00	31 249 570,15	212 067 570,15	175 336 248,59	36 719 768,60
	24.30.66.2.1. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö (EK)	142 344 000,00	170 018 000	146 026 782,76	23 991 217,24	170 018 000,00	0,00	25 809 676,64	195 827 676,64	165 638 834,54	30 177 289,30
	24.30.66.2.5. Sitran yhteistoimintahankkeen menot (EK)		500 000	0,00	500 000,00	0,00	0,00		500 000,00	0,00	500 000,00
	24.30.66.2.6. Euroopan komission yhteistoimintahankkeen menot (EK)	6 700 000,00	8 100 000	4 398 658,98	3 701 341,02	8 100 000,00	0,00	5 439 893,51	13 539 893,51	7 514 251,98	6 025 641,37
	24.30.66.2.9. Finnfundin erityisriskirahoituksen tappioiden korvaaminen (EK) (enintään)		2 200 000	2 183 162,07	16 837,93	2 200 000,00	0,00		2 200 000,00	2 183 162,07	16 837,93
	24.30.66.3. Euroopan kehitysrahasto (EK)	73 900 000,00	67 800 000	67 508 889,06	291 110,94	67 800 000,00	0,00	3 325 468,49	71 125 468,49	70 834 356,06	291 111,75
	24.30.66.4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö (EK)	27 489 000,00	41 235 000	26 071 380,67	15 163 619,33	41 235 000,00	0,00	21 273 551,21	62 508 551,21	38 782 368,34	23 552 687,56
	24.30.66.5. Humanitaarinen apu (EK)	72 500 000,00	112 570 000	110 256 750,00	2 313 250,00	112 570 000,00	0,00	3 219 136,85	115 789 136,85	113 440 596,57	2 348 540,28
	24.30.66.6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus (EK)	4 020 000,00	4 180 000	2 647 727,65	1 532 272,35	4 180 000,00	0,00	2 998 574,32	7 178 574,32	5 047 298,17	2 131 276,15
	24.30.66.7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus (EK)	2 050 000,00	1 350 000	566 806,96	783 193,04	1 350 000,00	0,00	2 159 290,16	3 509 290,16	1 990 568,21	1 518 721,21
	24.30.66.8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle ja kehitysyhteistyötiedotukselle sekä kuntasektorin kehitysyhteistyölle (EK)	65 000 000,00	75 800 000	72 518 605,42	3 281 394,58	75 800 000,00	0,00	3 532 694,16	79 332 694,16	75 151 556,39	4 156 451,77
	24.30.66.9. Korkotuki-instrumentti (EK)	12 800 000,00	22 700 000	522 673,34	22 177 326,66	22 700 000,00	0,00	5 794 567,17	28 494 567,17	4 140 940,77	24 353 626,40
24.30.67.	Demokratia- ja oikeusvaltiotuki (S2)		3 000 000	1 500 000,00	1 500 000,00	3 000 000,00	0,00		3 000 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00
24.30.88.	Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (S3)	9 999 910,00	60 000 000	59 999 800,00	200,00	60 000 000,00	0,00	90,00	60 000 090,00	59 999 800,00	200,00

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020 määrärahojen		Tilinpäätös 2020	VertailuTalousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö 2020	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24.30.89. Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset (S3)	130 000 000,00	129 730 000	20 000 000,00	109 730 000,00	129 730 000,00	0,00	210 000 000,00	339 730 000,00	150 000 000,00	189 730 000,00
24.90.50. Eräät valtionavut (S2)	1 511 000,00	1 741 000	1 695 695,32	45 304,68	1 741 000,00	0,00		1 741 000,00	1 695 695,32	45 304,68
24.90.51. Hädänalaisten avustaminen (A)	28 618,99	45 000	17 753,49		17 753,49	27 246,51				
24.90.66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (S2)	76 060 000,00	87 632 000	70 888 741,14	16 743 258,86	87 632 000,00	0,00	19 104 480,55	106 736 480,55	89 993 155,68	16 743 258,86
24.90.67. Kansainvälisen ilmastopimuksen alaisen yhteistyön menot (S3)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	100 000,00	100 000,00	0,00	0,00
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)	220 000,00	235 000	0,20	234 999,80	235 000,00	0,00	278 940,09	513 940,09	164 182,32	284 665,56
24.90.87. Pääomasijoitus Instex S.A.S:lle (S3)		100 000	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00		100 000,00	100 000,00	0,00
24.90.95. Kurssivaihtelut (nettob) (A)	-413 082,13	1 000 000	1 376 071,68		1 376 071,68	-376 071,68				
25. Oikeusministeriön hallinnonala	335 949,05									
25.01.29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	8 196,89									
25.50.20. Vaalimenot (A)	327 752,16									
25.50.20.1. Eduskuntavaalit (KPY)	218 933,41									
25.50.20.2. Europarlamenttivaalit (KPY)	108 818,75									
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	130 212,00	21 873	21 873,00	0,00	21 873,00	0,00	354 837,67	354 837,67	211 723,42	0,00
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (A)	30 212,00	21 873	21 873,00		21 873,00	0,00		0,00		0,00
28.99.96. Ennakoimattomat menot (S3)	100 000,00						354 837,67	354 837,67	211 723,42	0,00
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		46 250	46 249,91	0,00	46 249,91	0,09		46 250,00	46 249,91	0,00
29.01.01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (nettob) (S2)		46 250	46 249,91	0,00	46 249,91	0,09		46 250,00	46 249,91	0,00
29.01.01.1. Toimintamenot		46 250	46 249,91	0,00	46 249,91	0,09		46 250,00	46 249,91	0,00
Määrärahatilit yhteensä	1 069 257 944,63	1 289 935 208	1 032 862 696,30	255 934 534,54	1 288 797 230,84	1 137 976,85	353 723 060,67	1 628 012 758,89	1 258 140 435,14	369 065 792,48

Talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2020 valtuudet						Talousarvio- menot 2020	Määräraha- tarve 2021	Määräraha- tarve 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu v. 2020 TA:ssa						
24.30.50. Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle	0	268 188	0	268 188	0	268 188	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2020 käytettävissä olleet valtuudet		268 188	0	268 188		268 188							
24.30.66. Varsinainen kehitysyhteistyö	7 337 672	1 068 296	0	1 068 296	303 985	764 311	0	426 835	484 729	324 697	254 550	620 980	1 684 956
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	7 337 672		0	0	0	0	0	426 835	418 408	277 186	205 485	479 892	1 380 971
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾	449 856							3 854	11 753	3 480	2 455	87 685	105 373
Vuonna 2020 käytettävissä olleet valtuudet, josta		1 068 296	0	1 068 296	303 985	764 311	0	66 321	47 511	49 065	141 088	303 985	
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾		18 000	0	18 000	0	18 000	0	0	0	0	0	0	0
24.30.89 Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset	0	129 730	0	129 730	0	129 730	0	0	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet													
Vuonna 2020 käytettävissä olleet valtuudet		129 730	0	129 730	0	129 730							
24.90.87 Instex S.A.S lisäpääomittaminen		1 000	0	1 000	1 000	0			300	300	400		1 000
Aikaisempien vuosien valtuudet													
Vuonna 2020 käytettävissä olleet valtuudet		1 000	0	1 000	1 000	0			300	300	400		1 000
Yhteensä	7 337 672	1 467 214	0	1 467 214	304 985	1 162 229	0	426 835	485 029	324 997	254 950	620 980	1 685 956
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	7 337 672							426 835	418 408	277 186	205 485	479 892	1 380 971
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾	449 856							3 854	11 753	3 480	2 455	87 685	105 373
- talonrakennushankevaluudet ⁵⁾	0							0	0	0	0	0	0
Vuonna 2020 käytettävissä olleet valtuudet		1 467 214	0	1 467 214	304 985	1 162 229	0	66 621	47 811	49 465	141 088	304 985	
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾		18 000	0	18 000	0	18 000	0	0	0	0	0	0	0

3. TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2020-31.12.2020		1.1.2019-31.12.2019	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	10 440 855,32		38 745 692,89	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	2 075 819,99		1 997 693,05	
Muut toiminnan tuotot	<u>14 376 529,82</u>	26 893 205,13	<u>10 242 383,82</u>	50 985 769,76
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	5 791 574,72		7 474 855,12	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-222 724,44		-18 602,00	
Henkilöstökulut	126 752 365,13		135 701 824,16	
Vuokrat	18 756 801,07		18 659 745,91	
Palvelujen ostot	66 838 550,44		70 216 822,40	
Muut kulut	49 759 631,07		62 238 815,98	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-4 794 028,96		-9 793 753,26	
Poistot	<u>9 337 953,98</u>	<u>-272 220 123,01</u>	<u>9 364 852,80</u>	<u>-293 844 561,11</u>
JÄÄMÄ I		-245 326 917,88		-242 858 791,35
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	-460 845,35		1 122 968,09	
Rahoituskulut	<u>16 912,95</u>	-443 932,40	<u>-21 089,05</u>	1 101 879,04
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	45 639,79		25 029,10	
Satunnaiset kulut	<u>-19 741,77</u>	<u>25 898,02</u>	<u>0,00</u>	<u>25 029,10</u>
JÄÄMÄ II		-245 744 952,26		-241 731 883,21
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	2 488 495,00		2 754 451,17	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	80 235 044,38		66 318 402,09	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	237 581,73		49 302,28	
Siirtotalouden kulut EU:n toimielimille ja muille elimille	55 738 074,72		70 828 143,19	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	649 060 044,53		496 657 979,29	
Muut siirtotalouden kulut	<u>2 183 162,07</u>	<u>-789 942 402,43</u>	<u>0,00</u>	<u>-636 608 278,02</u>
JÄÄMÄ III		-1 035 687 354,69		-878 340 161,23
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	307 199,10		231 092,21	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-8 655 461,98</u>	<u>-8 348 262,88</u>	<u>-8 670 528,84</u>	<u>-8 439 436,63</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-1 044 035 617,57</u>		<u>-886 779 597,86</u>

4. TASE

	31.12.2020		31.12.2019	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
Rakennusmaa- ja vesialueet	100 913,00		100 913,00	
Rakennukset	577 254,85	<u>678 167,85</u>	593 252,68	<u>694 165,68</u>
KANSALLISOMAISUUS YHTEENSÄ		678 167,85		694 165,68
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	70 806,25		52 075,00	
Muut pitkävaikutteiset menot	2 166 313,88		4 405 370,39	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>12 170 043,19</u>	14 407 163,32	<u>14 435 178,27</u>	18 892 623,66
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennusmaa- ja vesialueet	88 225 691,74		88 225 691,74	
Rakennukset	145 802 868,72		143 783 926,49	
Koneet ja laitteet	3 126 136,30		3 706 123,60	
Kalusteet	20 623,24		25 030,53	
Muut aineelliset hyödykkeet	1 019 243,56		1 012 430,75	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>944 767,08</u>	239 139 330,64	<u>1 398 707,28</u>	238 151 910,39
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>269 174 313,21</u>	<u>269 174 313,21</u>	<u>215 290 911,13</u>	<u>215 290 911,13</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		522 720 807,17		472 335 445,18
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Valmiit tuotteet/Tavarat	<u>912 003,44</u>	912 003,44	<u>689 279,00</u>	689 279,00
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	<u>511 326 032,04</u>	511 326 032,04	<u>361 203 692,97</u>	361 203 692,97
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	2 231 027,36		2 345 321,50	
Siirtosaamiset	24 513 673,76		671 676,04	
Muut lyhytaikaiset saamiset	1 175 355,97		1 110 641,61	
Ennakkomaksut	<u>13 122 743,79</u>	41 042 800,88	<u>14 940 218,46</u>	19 067 857,61
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	912 157,99		428 160,70	
Kirjanpitoyksikön menotilit	9 953,32		0,00	
Muut pankkitilit	11 539 261,14		13 078 704,65	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>-1 000 000,00</u>	<u>11 461 372,45</u>	<u>100 019,26</u>	<u>13 606 884,61</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		564 742 208,81		394 567 714,19
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>1 088 141 183,83</u>		<u>867 597 325,05</u>

	31.12.2020		31.12.2019	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	396 279 798,62		396 279 798,62	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	423 742 035,07		288 311 825,65	
Pääoman siirrot	1 244 167 176,41		1 022 209 807,28	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-1 044 035 617,57</u>	1 020 153 392,53	<u>-886 779 597,86</u>	820 021 833,69
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Ostovelat	12 933 071,84		9 933 049,06	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	2 377 672,40		2 435 876,40	
Edelleen tilittävät erät	2 248 273,40		2 373 037,15	
Siirtovelat	22 547 337,08		22 804 167,82	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>27 881 436,58</u>	<u>67 987 791,30</u>	<u>10 029 360,93</u>	<u>47 575 491,36</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		67 987 791,30		47 575 491,36
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>1 088 141 183,83</u>		<u>867 597 325,05</u>

5. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Liite 1	Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta
Liite 2	Nettoutetut tulot ja menot
Liite 3	Arviomäärärahojen ylitykset
Liite 4	Peruutetut siirretyt määrärahat
Liite 5	Henkilöstökulujen erittely
Liite 6	Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
Liite 7	Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot
Liite 8	Rahoitustuotot ja -kulut
Liite 9	Talousarvionaloudesta annetut lainat
Liite 10	Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset
Liite 11	Taseen rahoituserät ja velat
Liite 12	Valtiontakaukset ja -takuu sekä muut monivuotiset vastuut
Liite 13 - 14	Taseeseen sisältyvät ja sisältymättömät rahastoidut varat
Liite 15	Velan muutokset
Liite 16	Velan maturiteettijakauma ja duraatio
Liite 17	Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot
Liite 17a	Hallinnonalan nettokäyttö 2018 - 2020

Liite 1

Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1) Ulkoministeriön budjetoinnissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuonna 2020.

Vuoden 2020 talousarvioon sisältyi hallituksen tulevaisuusinvestointeja yhteensä 14,4 milj. euroa momenteilla 24.01.01, 24.01.74, 24.10.22, 24.30.66 ja 24.90.68.

Toiminto-seurantakohde on ollut vuodesta 2016 pakollinen myös toimintamenojen kirjauksissa. Kiekun henkilöstöhallinnon osion käyttöönoton jälkeen toimintoa on käytetty myös työajankohdennuksessa ja hyödynnetty enenevässä määrin sekä tuloksellisuuden laskentatoimissa, että kustannuslaskennassa. Työnajankohdennus on yhä ulkoasiainhallinnossa puutteellista, ja siitä saatavia tietoja joudutaan täydentämään mm. tehtävien oletustoimintatiedoilla. Ulkoministeriö on selkiyttänyt ja tiivistänyt ydintoimintojen käyttökuvauskuvausta vuoden 2020 tilikarttaan erityisesti kehitys yhteistyön osalta sekä poistanut yhden turhan ydintoiminnon. Tavoitteena on ollut toimintojen valitsemisen helpottaminen ja sitä kautta työajankohdennuksen lisääminen hallinnonalalla. Koronapandemia on vaikuttanut vuonna 2020 työajankohdentamiseen alentavasti johtuen mm. puutteellisista tietoliikenneyhteyksistä etätyössä edustustoissa.

2) Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen (Palkeet) rooli on korostunut kirjanpidossa ja tilinpäätöstehtävissä sen jälkeen, kun valtion talousarviosta annettua lakia koskeva muutos astui voimaan 1.10.2017. Tehtävien ja vastuiden siirto on jatkunut ja laajentunut aiemman suunnitelman pohjalta taloushallinnon eri prosesseissa myös vuoden 2020 aikana, erityisesti M2 tarkastuspalvelua on laajennettu 12 uuteen edustustoon.

Helmikuussa 2020 ulkoministeriön alaiset ulkomaan edustustot siirtyvät täysimääräisesti valtionhallinnon yhteisen Handi-palvelun käyttäjiksi, kun edustustojen paikallistositteiden käsittelyssä otettiin käyttöön Rondoscan-ohjelman korvaava WebCapture-skannausohjelma.

Ulkoministeriö otti käyttöön syyskuussa 2020 Palkeiden Valtorin käyttöpalveluun toteuttaman erillisen sähköisen tuotantoympäristön (ns. Herkkä-palvelu), jossa kierrätetään palkkaluettelot ja arkistoidaan arkistovelvoitteen alla olevat muut palkka- ja henkilöstöhallinnon tositteet. Vanha Rondon arkistoitu materiaali siirretään samoin Herkkä-palvelun tuotantoympäristöön keskitetyn Handi-palveluympäristön sijasta.

Kirjanpidossa Palkeiden ja ulkoministeriön yhteistyönä jatkettiin edelleen vuonna 2020 taseessa olleiden aiempien tilikausien erien selvittelyä. Työn tuloksena kirjanpitoyksikön taseesta poistettiin päätösten perusteella kirjanpidon tileistä vanhentuneita saatavia, joihin ei ole ollut odotettavissa suorituksia. Virastoilla ei ole ollut pääsyä vanhaan Rondon arkistomateriaaliin toukokuun 2020 jälkeen. Tämä on osaltaan hidastanut erien selvittelyä.

Yhteistoiminnan kustannusten korvausten ja yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuuksien tilien numerointi ja sijainti tilikarttahierarkiassa muuttuivat vuoden 2020 alussa. Tilien kertymät raportoidaan tuotto- ja kululaskelmassa tilikarttahierarkian mukaisesti laskelman rivillä *Palvelujen ostot*. Aiemmin nämä erät on esitetty omalla rivillään *Sisäiset kulut*. Tuotto- ja kululaskelmassa esitetyt vuoden 2019 tiedot on muutettu vastaamaan vuoden 2020 käytäntöä.

3) Valuuttamääräiset laskut ja muut tositteet muunnetaan tietojärjestelmissä euromääräisiksi käyttäen järjestelmiin luettua, Euroopan keskuspankin edelliselle päivälle noteeraamaa kurssia. Ellei valuutta kuulu EKP:n noteeraamiin eikä ole sisään luettavissa tietojärjestelmiin, Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen (Palkeet) henkilöstö hakee tiedon Nordean järjestelmästä. Kalenterikuukauden kerralla voimassa olevat kurssit tallennetaan manuaalisesti tietojärjestelmiin edellisen kuukauden 15. päivän kurssien mukaisina.

Valuuttakursseja tarvitaan myös järjestelmien ulkopuolisessa laskennassa, kuten henkilöstöhallinnossa ja edustustojen suoritteiden hinnoittelussa. Tähänkin käytetään edeltävän kuukauden 15. päivän kurssia. Hallinnonalalle yhtenäinen ja kuukausikohtainen valuuttakurssiluettelo julkaistaan ministeriön intranetissä. Luettelo on jaettu kahteen taulukkoon, jossa toisessa on Euroopan keskuspankin noteeraamat valuutat ja toisessa Palkeiden välittämät tiedot muista valuutoista. Käytetyt valuuttakurssit arkistoidaan vuositasolla ministeriön sähköiseen Arkki-arkistoon.

Kiekun valuuttatileihin liittyvää arvostusajon toimimattomuutta ei ole vielä korjattu. Kurssierojen kirjaukset on yhä tehty manuaalisesti. Vuoden 2020 tilinpäätökseen kirjatut summat ovat kassakirjan mukaisten saldojen ja kirjanpidon erotus huomioiden tilinpäätöshetken valuuttakurssit.

4) Suomesta maksettavat valuuttamääräiset laskut maksetaan Valtiokonttorin hallinnoimilta valuuttatileiltä seuraavissa valuutoissa: AUD, CAD, CHF, CZK, DKK, GBP, HUF, JPY, NOK, PLN, SEK ja USD. Valtiokonttorin Rahoitus-toimiala hankkii valuutat kirjanpitoyksiköiden Rahakas-ennusteiden perusteella ja kantaa valuuttariskin.

Ministeriön Edustautumisen tavat ja mallit -hankkeen (TAMA) taloushallinnon projekteissa on keskitetty Euroopassa toimivien edustustojen maksuliikettä Suomeen ja vuonna 2020 maksettiin Bernin, Geneven, Kööpenhaminan, Lontoon, Oslon, Prahan ja Tukholman suurlähetystöjen paikallismaksut Valtiokonttorin valuuttatileiltä.

5) Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetut arvostus- ja jaksotuseriaatteet ja –menetelmät ovat pääosin vertailukelpoiset edellisvuoden tietoihin. Tuotannontekijöiden hankintamenot ja suoritteiden myyntitulot ovat olennaisuuden periaatteen mukaisesti viimeistään ennen tilinpäätöstä kirjattu liikekirjanpitoon suoriteperusteella. Omaan käyttöön valmistettujen hyödykkeiden hankintamenot on aktivoitu keskeneräisiin hankintoihin. Muut kuin edellä mainitut menot ja tulot on viimeistään ennen tilinpäätöstä kirjattu liikekirjanpitoon varainhoitovuoden talousarviokirjanpidon mukaisesti. Talousarviomenot ja –tulot on viimeistään ennen tilinpäätöstä kirjattu talousarviokirjanpitoon varainhoitovuoden talousarvion perusteita noudattaen.

Aktivoituihin hankintamenoihin ei sisälly kiinteitä menoja.

6) Tilinpäätösvuoden tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia edellisvuoden tietoihin.

7) Kiekun käyttöomaisuustoiminnallisuus sisältää sekä käyttöomaisuuden että irtaimistohallinnan, ja kummatkin ovat ulkoministeriössä käytössä. Vuokrattujen tilojen perusparannuksilla (lkp 1149) on AdeEko-kirjanpitojärjestelmän ajalta edelleen Kiekusta poikkeavia poistoajkoja (4-20v; vertaa liite 6, alaviite). Uusien kirjausten osalta sovelletaan Kiekun poistoajkoja. Poikkeaviin poistoajkoihin ei ole tehty muutoksia vuoden 2020 aikana.

8) Taseeseen ei sisälly suurlähettiläs Cay Sundströmin vuonna 1959 Suomen valtiolle testamenttaamaa museoesinekokoelmaa, jota säilytetään Pekingin suurlähetystö virka-asunnossa. Luettelo kokoelmasta on liitetty vuoden 1998 aloitettavaan taseeseen ja säilytetään pysyvästi. Vuoden 1998 jälkeen ei ole löytynyt muuta kansallisuusomaisuutta lisättäväksi luetteloon.

9) Tilinpäätösvuoden jälkeisistä tapahtumista kirjanpitoyksikkö raportoi seuraavaa: ulkoministeriön alaisten edustustojen siirtoa Palkeiden M2 tarkastuspalveluun jatketaan vuonna 2021 ja Palkeiden tiliointipalvelun käyttöönottoon liittyvä työ aloitetaan.

Liite 2

Nettoutetut menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös	Talousarvio 2020	Talousarvion 2020		Tilinpäätös	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
		2019	(TA + LTA:t)	määrärahojen	käyttö vuonna 2020	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
22.02.01. Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot (nettob) (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	45 307,40									
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	45 307,40									
24.01.01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (nettob) (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	238 514 784,07	252 793 000	217 243 572,09		250 154 000,18				238 033 845,99	
	Bruttotulot	13 238 784,07	13 072 000	10 433 000,18		10 433 000,18				10 834 657,52	
	Nettomenot	225 276 000,00	239 721 000	206 810 571,91	32 910 428,09	239 721 000,00	0,00	20 388 616,56	260 109 616,56	227 199 188,47	32 910 428,09
24.90.95. Kurssvaihtelut (nettob) (Arviomääräraha)	Bruttomenot	9 971,72		-39 828,77		-39 828,77					
	Bruttotulot	423 053,85		1 415 900,45		1 415 900,45					
	Nettomenot	-413 082,13	1 000 000	1 376 071,68		1 376 071,68	-376 071,68				
29.01.01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (nettob) (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	0,00		46 250,00		46 250,00				46 250,00	
	Bruttotulot	0,00		0,09		0,09				0,09	
	Nettomenot	0,00	46 250	46 249,91		46 249,91	0,09		46 250,00	46 249,91	0,00

Liite 3

Arviomäärärahojen ylitykset

Pääluokan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
24. Ulkoministeriön hallinnonala	1 000 000	376 072	38
24.90.95. Kurssivaihtelut	1 000 000	376 071,68	38
Pääluokat yhteensä	1 000 000	376 071,68	38

Liite 4

Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
24. Ulkoministeriön hallinnonala		663 416,93
Vuosi 2018		658 350,92
24.01.20.	Tiede- ja kulttuuri-instituutti- ja kiinteistöjen menot	283 432,26
24.30.66.1.	Monenkeskinen kehitysyhteistyö	0,76
24.30.66.2.1.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	11 552,80
24.30.66.2.6.	Euroopan komission yhteistoimintahankkeen menot	0,16
24.30.66.3.	Euroopan kehitysrahasto	0,68
24.30.66.4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	173 495,31
24.30.66.7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	0,74
24.30.66.8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle ja kehitysyhteistyötiedotukselle sekä kuntasektorin kehitysyhteistyölle	24 686,00
24.30.88.	Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen	90,00
24.90.67.	Kansainvälisen ilmastopimuksen alaisen yhteistyön menot	100 000,00
24.90.68.	Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö	65 092,21
Vuosi 2019		5 066,01
24.10.20.09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintameneihin	5 000,00
24.90.66.	Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	66,01
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		143 114,25
Vuosi 2018		143 114,25
28.99.96.	Ennakoimattomat menot	143 114,25
Pääluokat yhteensä		806 531,18
Vuosi 2018		801 465,17
Vuosi 2019		5 066,01

Liite 5

Henkilöstökulujen erittely

	2020	2019
Henkilöstökulut	106 994 408,62	114 012 004,98
Palkat ja palkkiot	107 379 320,30	109 904 899,54
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-384 911,68	4 107 105,44
Henkilöstösivukulut	19 757 956,51	21 689 819,18
Eläkekulut	15 376 030,21	16 796 167,60
Muut henkilösivukulut	4 381 926,30	4 893 651,58
Yhteensä	126 752 365,13	135 701 824,16
Johdon palkat ja palkkiot, josta	10 207 448,50	9 155 332,10
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	105 181,81	81 960,99
Johto	0,00	0,00
Muu henkilöstö	105 181,81	81 960,99

Liite 6

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poisto aika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo %
Kansallisuusomaisuus				
102 Rakennukset				
1010 Maa-alueet	ei poistoja			
1025 Muut kulttuurirakennukset	tasapoisto	40 vuotta	2,5	0
Aineettomat hyödykkeet				
112 Aineettomat oikeudet				
1120 Ostetut valmisohjelmistot ja tietojärjestelmät	tasapoisto	5 vuotta	20	0
1129 Muut aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot				
1140 Itse valmistetut ja teetetyt tietojärjestelmät	tasapoisto	5 vuotta	20	0
1149 Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	3 vuotta	33,33	0
	Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	10 vuotta	0
	Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	5 vuotta	0
119 Ennakkomaksut				
1191 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	ei poistoja			
Aineelliset hyödykkeet				
121 Rakennusmaa- ja vesialueet				
1210 Maa-alueet	ei poistoja			
122 Rakennukset				
1220 Asuinrakennukset	tasapoisto	30 vuotta	3,33	0
1221 Toimistorakennukset	tasapoisto	40 vuotta	2,5	0

125-126 Koneet ja laitteet	1229	Muut rakennukset	tasapoisto	20 vuotta	5	0
	1250	Autot ja muut maankuljetusvälineet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
		Autot ja muut maankuljetusvälineet	tasapoisto	10 vuotta	10	0
	1254	Kevyet työkoneet	tasapoisto	7 vuotta	14,3	0
	1255	ATK- ja oheislaitteet	tasapoisto	3 vuotta	33,33	0
	1256	Toimistokoneet ja -laitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
	1257	Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
	1258	Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
	1269	Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
127 Kalusteet						
	1270	Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
	1279	Muut kalusteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
128 Muut aineelliset hyödykkeet						
	1280	Taide-esineet	ei poistoja			
129 Ennakkomaksut						
	1296	Keskeneräiset asuinrakennukset	ei poistoja			
	1297	Keskeneräiset muut rakennukset	ei poistoja			
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset						
130 Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset						
	1301	Muut osakkeet	ei poistoja			
	1303	Muut osuudet	ei poistoja			

Ulkoasiainhallinnossa on taseen ulkopuolista kansallisuusomaisuutta. Siitä, kuten ei myöskään maa-alueista (lkp 1010, 1210), lkp-tilille 1280 kirjatuista taide-esineistä ja lkp-tilille 1301 kirjatuista muista osakkeista, ja lkp-tilille 1303 kirjatuista muista osuuksista, ei tehdä suunnitelman mukaisia poistoja. Vuokrattujen tilojen perusrakennusten (lkp 1149) kom-yksiköillä, jotka on siirretty AdeEko+ -järjestelmästä Kiekuun, on eri pituisia poistoajoja. Poistoajoihin ei ole tehty muutoksia. Uusien kom-yksiköiden osalta sovelletaan Kiekun poistoajoja.

Liite 7

Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Kansallisomaisuus			Yhteensä
	101 Rakennusmaa- ja vesialueet	102 Rakennukset		
Hankintameno 1.1.2020	100 913,00	639 913,00	0,00	740 826,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2020	100 913,00	639 913,00	0,00	740 826,00
Kertyneet poistot 1.1.2020	0,00	46 660,32	0,00	46 660,32
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	15 997,83	0,00	15 997,83
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2020	0,00	62 658,15	0,00	62 658,15
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	100 913,00	577 254,85	0,00	678 167,85

	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2020	75 250,00	10 016 887,30	14 435 178,27	24 527 315,57
Lisäykset	35 250,00	183,00	758 089,33	793 522,33
Vähennykset	0,00	3 914 197,55	3 023 224,41	6 937 421,96
Hankintameno 31.12.2020	110 500,00	6 102 872,75	12 170 043,19	18 383 415,94
Kertyneet poistot 1.1.2020	23 175,00	5 611 516,91	0,00	5 634 691,91
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	3 914 197,55	0,00	3 914 197,55
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	16 518,75	1 602 198,33	0,00	1 618 717,08
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	637 041,18	0,00	637 041,18
Tilikauden arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2020	39 693,75	3 936 558,87	0,00	3 976 252,62
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	70 806,25	2 166 313,88	12 170 043,19	14 407 163,32

	Aineelliset hyödykkeet			
	121 Rakennusmaa- ja vesialueet	122 Rakennukset	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet
Hankintameno 1.1.2020	88 225 691,74	194 456 214,16	8 431 602,00	41 443,67
Lisäykset	0,00	7 566 769,77	930 965,76	3 656,04
Vähennykset	0,00	0,00	21 318,00	0,00
Hankintameno 31.12.2020	88 225 691,74	202 022 983,93	9 341 249,76	45 099,71
Kertyneet poistot 1.1.2020	0,00	50 672 287,67	4 726 124,44	16 413,14
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	15 277,90	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	5 547 827,54	1 504 266,92	8 063,33
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2020	0,00	56 220 115,21	6 215 113,46	24 476,47
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	88 225 691,74	145 802 868,72	3 126 136,30	20 623,24

	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä
	128 Muut aineelliset hyödykkeet	129 Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat		
Hankintameno 1.1.2020	1 012 430,75	1 452 030,81	0,00	293 619 413,13
Lisäykset	6 812,81	856 201,65	0,00	9 364 406,03
Vähennykset	0,00	1 363 465,38	0,00	1 384 783,38
Hankintameno 31.12.2020	1 019 243,56	944 767,08	0,00	301 599 035,78
Kertyneet poistot 1.1.2020	0,00	0,00	0,00	55 414 825,25
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	15 277,90
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	7 060 157,79
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2020	0,00	0,00	0,00	62 459 705,14
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	1 019 243,56	944 767,08	0,00	239 139 330,64

	130 Käyttöomaisuusarvopaperit	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2020	215 293 312,40	0,00	0,00	215 293 312,40
Lisäykset	59 999 800,00	0,00	0,00	59 999 800,00
Vähennykset	6 118 799,19	0,00	0,00	6 118 799,19
Hankintameno 31.12.2020	269 174 313,21	0,00	0,00	269 174 313,21
Kertyneet poistot 1.1.2020	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2020	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	269 174 313,21	0,00	0,00	269 174 313,21

Liite 8

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2020	2019	Muutos 2020-2019
Korot euromääräisistä saamisista	935 012,01	663 575,86	271 436,15
Korot valuuttamääräisistä saamisista	20 043,09	36 338,38	-16 295,29
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	-1 415 900,45	423 053,85	-1 838 954,30
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00
Rahoitustuotot yhteensä	-460 845,35	1 122 968,09	-1 583 813,44

Rahoituskulut	2020	2019	Muutos 2020-2019
Korot euromääräisistä veloista	21 017,79	10 185,93	10 831,86
Korot valuuttamääräisistä veloista	1 874,13	931,40	942,73
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista	-39 828,77	9 971,72	-49 800,49
Muut rahoituskulut	23,90	0	23,90
Rahoituskulut yhteensä	-16 912,95	21 089,05	-38 002,00
Netto	-443 932,40	1 101 879,04	-1 545 811,44

Liite 9

Talousarviotaloudesta annetut lainat

Sektorit	Lainapääoma	Lisäys	Vähennys	Lainapääoma	Pääomamuutos
	31.12.2020	2020	2020	31.12.2019	2020-2019
Rahoituslaitokset	276 000 000,00	130 000 000,00	0,00	146 000 000,00	130 000 000,00
Muut rahoituksen välittäjät	260 000 000,00	130 000 000,00	0,00	130 000 000,00	130 000 000,00
Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	16 000 000,00	0,00	0,00	16 000 000,00	0,00
Ulkomaat	232 186 906,65	20 000 000,00	246 630,90	212 433 537,55	19 753 369,10
Muut maat ja kansainväliset järjestöt	232 186 906,65	20 000 000,00	246 630,90	212 433 537,55	19 753 369,10
Yhteensä	508 186 906,65	150 000 000,00	246 630,90	358 433 537,55	149 753 369,10

Liite 10

Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2020					31.12.2019		
	Kappalemäärä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistusosuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet			246 554 056,67			0,00		186 554 256,67
Teollisen yhteistyön rahasto Oy (Finnfund)*	1447188		237 375 099,67	94,40		0,00		177 375 299,67
Inter-American Investment Corporation	628		9 178 957,00					9 178 957,00
Huoneisto- ja kiinteistöosakkeet			21 021 798,54			0,00		27 138 196,46
Ankara, virka-asunto			1 103 687,10					1 103 687,10
Buenos Aires, virka-asunto			1 265 933,30					1 265 933,30
Kööpenhamina, kanslia**			0,00					5 376 371,05
Kööpenhamina, huoneisto**			0,00					588 657,74
Kööpenhamina, huoneisto**			0,00					151 369,13
Lontoo, huoneisto			499 518,14					499 518,14
Mexico, kanslia			671 585,85					671 585,85
Mexico, autotallipaikka			34 300,88					34 300,88
Murmansk, huoneisto			111 340,40					111 340,40
Murmansk, huoneisto			111 340,41					111 340,41
New York, virka-asunto			1 858 476,59					1 858 476,59
New York, huoneisto			794 687,95					794 687,95
New York, huoneisto			724 001,64					724 001,64
New York, virka-asunto			3 573 993,44					3 573 993,44
Pariisi, kanslia			7 880 148,54					7 880 148,54
Pariisi, huoneisto			248 918,13					248 918,13
Pariisi, huoneisto			273 448,24					273 448,24
Rooma, kanslia			1 870 417,93					1 870 417,93
Muut osuudet***			1 598 458,00					1 598 458,00
Pariisin Instituutin säätiö, 60 Rue Des Écoles			1 395 960,00					1 395 960,00
Roman Instituutin asunto, Via Falda 18			202 498,00					202 498,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä			269 174 313,21					215 290 911,13

*Finnfundilta tarkistettu osakkeiden arvo poikkeaa kirjanpitoarvosta ollen 8 636 660,33 euroa kirjanpitoarvoa suurempi.

** Kansliakiinteistö ja huoneistot myyty syksyllä 2020.

*** esim. kulttuuri- ja tiedeinstituuttien osakkeet/osuudet
(hallinnan siirrot)

Liite 11

Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2020	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1-5	Yli	Alle	1-5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Euromääräiset lainasaamiset				500 000,00	2 000 000,00	505 686 906,65	508 186 906,65
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat				11 461 372,45	0,00	0,00	11 461 372,45
Yhteensä				11 961 372,45	2 000 000,00	505 686 906,65	519 648 279,10

Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sektori	Voimassa 31.12.2020	Voimassa 31.12.2019	Voimassa Muutos 2020-2019	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2020
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	256 407 631,26	224 253 385,52	32 154 245,74	316 004 764,39
Teollisen yhteistyön rahasto Oy (Finnfund)	256 407 631,26	224 253 385,52	32 154 245,74	316 004 764,39
Laki Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä (291/79), vuoden 2018 ensimmäinen lisätalousarvio (526/2018) ja VNp 20.9.2018; tappiokorvaussitoumuksen piiriin kuuluvien sijoitusten ja luottojen pääoma	88 219 704,80	56 065 459,06	32 154 245,74	147 816 837,93
Laki Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä (291/79), vuoden 1993 kolmas lisätalousarvio ja VNp 16.7.1993; tappiokorvaussitoumuksen piiriin kuuluvien sijoitusten ja luottojen pääoma	168 187 926,46	168 187 926,46	0,00	168 187 926,46
Takuut yhteensä	256 407 631,26	224 253 385,52	32 154 245,74	316 004 764,39

Voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain

Valuutta	Vasta-arvo	Jakauma	Tilinpäätöspäivän kurssi
	€	%	€
Euro	178 228 067,19	69,5 %	1,0000
USD	78 179 564,08	30,5 %	1,2271
Yhteensä	256 407 631,26	100,0	

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarviomenot	Määrärahatarve	Määrärahatarve	Määrärahatarve	Määrärahatarve	Määrärahatarve
	2020	2021	2022	2023	myöhemmin	yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	20 636 555,00	21 437 853,00	20 590 475,00	20 085 407,00	43 388 882,00	105 502 617,00

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarviomenot	Määrärahatarve	Määrärahatarve	Määrärahatarve	Määrärahatarve	Määrärahatarve
	2020	2021	2022	2023	myöhemmin	yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset						
Aasian kehitys pankki AsDB (1)					402 750 053,79	402 750 053,79
Afrikan kehitys pankki AfDB (2)					783 823 016,52	783 823 016,52
Latinalaisen Amerikan kehitys pankki IDB (3)					214 627 053,21	214 627 053,21
Euroopan jälleenrakennus- ja kehitys pankki (4)					296 920 000,00	296 920 000,00
Yhteensä					1 698 120 123,52	1 698 120 123,52
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	20 636 555,00	21 437 853,00	20 590 475,00	43 388 882,00	1 741 509 005,52	1 803 622 740,52

(1) Callable capital USD 494.214.591; valuuttakurssilla EUR 1 = USD 1,2271, Euroopan keskuspankki 31.12.2020

(2) Callable capital UA 665.240.000; valuuttakurssilla EUR 1 = SDR 0,848712, IMF 4.1.2021, UA=SDR

(3) Callable capital USD 263.368.857; valuuttakurssilla EUR 1 = USD 1,2271, Euroopan keskuspankki 31.12.2020

(4) Callable capital EUR

Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat **Liite 13**

Ei esitettävää.

Taseeseen sisällyttömät rahastoidut varat **Liite 14**

Ei esitettävää.

Velan muutokset **Liite 15**

Ei esitettävää.

Velan maturiteettijakauma ja duraatio **Liite 16**

Ei esitettävää.

Liite 17

Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Osuudet kansainvälisissä rahoituslaitoksissa

Kv. rahoituslaitosten osuudet ym., jotka on kirjattu kuluiksi eivätkä sisälly taseen omaisuuteen.

Tästä on siksi jätetty pois kirjanpitoarvon sarake.

Rahoituslaitos	1 Merkitty 31.12.2020 mennessä yhteensä		2 Maksettu 31.12.2020 mennessä yhteensä		3 Maksettu 31.12.2020 valuuttakurssien mukaan euroa
	Va- luutta		Va- luutta		
Aasian kehitys pankki, AsDB *)	USD	26 011 294,00	USD	26 011 294,00	21 197 371,04
Lat.Amerikan keh.pankki, IDB OC *) **)	USD	20 209 926,00	USD	20 209 926,00	16 469 665,06
Lat.Amerikan sijoitusyhtiö, IIC *) ***)	USD	14 425 535,80	USD	14 425 535,80	11 755 794,80
Afrikan kehitys pankki, AfDB ****)	UA	47 000 000,00	UA	23 450 000,00	27 630 103,03
Perushyödykkeiden yhteisrahasto, CFC **)	USD		USD		
Euroopan jälleenrakennus ja -kehitys pankki	EUR	78 260 000,00	EUR	78 260 000,00	78 260 000,00
Yhteensä					155 312 933,93

Summien selitykset

1. **Merkityt** osuudet laitokseen liittymisestä alkaen 2020 loppuun asti.

Maksuja niistä voi aiheutua myöhemminkin, sitoumuksista riippuen.

2. **Maksetut** osuudet laitokseen liittymisestä alkaen 2020 loppuun asti.

3. **Maksettujen** osuuksien **kumulatiivinen arvo euroina** vuoden 2020 kurssien mukaan.

*) Valuuttakurssilla EUR 1 = USD 1,2271, Euroopan keskuspankki 31.12.2020

**) Latinalaisen Amerikan kehitys pankkien kuvernöörien päätöksen AG-9/16 mukaisesti Latinalaisen Amerikan kehitys pankin Fund for Special Operations -rahaston rahoituspanokset siirrettiin 1.1.2017 alkaen Latinalaisen Amerikan kehitys pankin omaan pääomaan. Suomen laskennallinen osuus Latinalaisen Amerikan kehitys pankin pääomasta kasvoi siten 1.1.2017 alkaen USD 10 583 307. Merkittyjen osakkeiden määrä pysyi kuitenkin samana.

***) Pitää sisällään IIC toisen pääomankorotuksen yhteydessä merkityt ja maksetut 628 osaketta, jotka raportoitu myös asiakirjassa Ulkoministeriön tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset.

****) Valuuttakurssilla EUR 1 = SDR 0,848712, IMF 4.1.2021 (UA=SDR)

Liite 17 a

Hallinnonalan nettokäyttö 2018 - 2020, pl. arvonlisäveromenot

Hallinnonalan nettokäyttöä koskevassa taulukossa on otettu huomioon koko pääluokka 24., pl. arvonlisäveromenot momentilla 24.01.29.

Toteuma euroina	2020	2019	2018
Ministeriön osastot ja palvelualueet			
Ministeriön johto	11 105 281	10 888 470	10 005 123
Poliittinen osasto	78 100 342	82 357 209	64 731 512
Taloudellisten ulkosuhteiden osasto	9 855 919	11 579 027	14 711 532
Kehityspoliittinen osasto	738 055 371	536 397 224	533 398 445
Eurooppa-osasto	37 238 349	39 863 744	36 811 854
Itäosasto	11 141 406	9 406 105	7 864 884
Amerikan ja Aasian osasto	541 196 411	41 006 701	40 274 710
Afrikan ja Lähi-idän osasto	98 130 404	85 708 848	64 800 867
Viestintäosasto	6 183 734	7 677 856	8 850 722
Hallintopalvelut	33 435 672	27 957 520	24 043 760
Oikeuspalvelu	6 485 680	5 871 942	5 266 041
Kansalaispalvelut	7 232 700	7 050 017	8 867 212
Protokollapalvelut	1 078 506	1 396 757	1 367 942
Ministeriö yhteensä	1 092 239 775	867 161 420	818 814 604
Edustustot alueittain			
Eurooppa	41 614 627	59 321 974	48 880 511
Venäjä, Ukraina, Kazakstan ja Valko-Venäjä	8 350 472	-12 561 298	-9 091 060
Amerikka ja Aasia	46 714 649	48 133 365	50 950 890
Afrikka ja Lähi-itä	27 197 641	26 112 580	25 766 355
Pysyvät edustustot kansainvälisissä järjestöissä ja yhteistyöelimissä	14 869 600	14 947 824	14 246 929
Edustustot yhteensä	138 746 989	135 954 445	130 753 625
Tiede- ja kulttuuri-instituuttkiinteistöt	-533 534	-130 351	226 695
Yhteensä	1 230 453 230	1 002 985 514	949 794 924

6. ALLEKIRJOITUKSET

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 26. helmikuuta 2021.

Pekka Haavisto
Ulkoministeri

Ville Skinnari
Kehitysyhteistyö- ja ulkomaan-
kauppaministeri

Thomas Blomqvist
Pohjoismaisen yhteistyön
ja tasa-arvon ministeri

Matti Anttonen
Valtiosihteeri kansliapäällikkönä